דבר

יום ראשון, כ"א באייר תשמ"ח, 8 במאי 1988 • גליון 19412

היום 12 עמודים • המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- דיבורים ומה שמעבר להם / נתן רוטנשטרייך
- כמיטב התבונה השרירית / טדי פרויס
- כתבי חוץ וסטרינגרים ישראליים / חגי אשד
- הזמן אינו עושה את שלו / מאת גד יעקבי
- ספר מאוחר / שלמה שבא
- ספורט; רפואה ומדע; בידור

מזג האויר

ירידה קלה במעלות החום.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 14–26, רמת־הגולן: 12–27, צפת: 15–25, טבריה: 15–32, עפולה: 12–30, שומרון: 14–28, תל־אביב: 14–24, לוד: 13–26, יריחו: 16–35, באר־שבע: 13–29, עזה: 14–23, אילת: 22–38.

אם בג"ץ לא יעכב יגורש עוואד הלילה; שמיר: החלטתי! • ארה"ב הגישה מחאה

שביתה כללית כפויה בשטחים ומבצע להחלפת תעודות הזיהוי • אש"ף: נגביר את האינתיפאדה בכל האמצעים

מאת יורם לוי, אמנון דנקנר, יוסי מלמן ואוריאל בן־עמי, סופרי „דבר"

מובארק עוואד יעתור הבוקר לבג"ץ נגד ההחלטה לגרשו מן הארץ. אם יימנע מלעתור – נראה כי הוא יגורש כבר הלילה מן הארץ. ארה"ב מחתה על כוונת ישראל לגרש את עוואד, אך לשכת ראש הממשלה דחתה את מחאת ארה"ב, בטענה שעוואד הוא אחד מיוזמי ההתקוממות בשטחים.

ההחלטה לגרש את מנהל המרכז לחקר אי־אלימות התקבלה בלשכת שמיר ביום חמישי. אור ליום שישי התדפקו בלשי מחלק המיעוטים של משטרת ירושלים על דלת ביתו של עוואד בשייך ג'ראח ולקחו אותו למעצר. הם הציגו בפניו את צו

(המשך בעמוד 2)

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי „דבר"

שביתה כללית שנכפתה על־ידי הממשל הישראלי ומיבצע תקריות היו בסוף השבוע בגדה המערבית וברצועת עזה. על־פי הוראות הממשל היו כל החנויות סגורות ובתקרית בולטת אחת נפצעו שניים מתושבים מולדים ביום שישי.

מקור בטחוני מסר כי השניים נסעו במכונית שלא נענתה להוראות לעצור ונפתחה עליה אש. אחד הפצועים אושפז במצב קשה בביה"ח בשכם. נסיונות להפגנות היו ביום ו' במחנה הפליטים שאטי בעזה ובמסגד אל־אקצה במזרח ירושלים לאחר התפילה במסגדים. לא היו נפגעים. כוחות הבטחון חסמו כליל

(המשך בעמוד 2)

שובת רעב

ד"ר מובארק עוואד העומד בראש המכון לאי־אלימות, אשר נגדו הוצא צו גירוש מן הארץ, פתח אתמול בשביתת רעב בבית המעצר במשטרת ירושלים, במחאה על „מסכת ההשמצות נגדו". נודע כי, מתאו נלקחו המזרון וכלי המיטה שהיו בשימושו.

„גירוש מחסל את הדמוקראטיה"

הפגנה התקיימה אמש בירושלים נגד גירושו של מובארק עוואד. בתמונה (מימין לשמאל): גדעון ספירו מ„שלום עכשיו", רעייתו של עוואד, חנא סניורה ולטיף דורי ממפ"ם. (צילום: יצחק הררי)

עיקרן תחילה

- לוויית סמל מרקו ברנשטיין, מהרוגי הקרב בכפר מיידון בלבנון – עמ' 2.
- מיטראן ייבחר היום שוב לנשיא צרפת ב־52 אחוז מקולות הבוחרים – אומרים הסקרים האחרונים – עמ' 3.
- עובדי אליאנס בהדרה נשלחים לחופשה ללא תשלום וללא הגבלת זמן – עמ' 2.
- הבנים שלי כבר נענשו דיים – אומר שייך ג'אבר מועדי עם קציבת עונשיהם של בניו – עמ' 6.
- חתן פרס וולף לפיסיקה, הבריטי דייוויד הוקינג, מגיע היום לישראל – מדע ורפואה/ עמ' 11.

רעש קל בצפון

(ע). – רעידת אדמה קלה הורגשה אמש באיזור צפת, הגליל וטבריה, סמוך לשעה 11.00 בלילה.

תושבים רבים התקשרו בבהלה למשטרה ודיווחו כי חשו בתזוזות קלות בבתיהם. דיירת ברחוב צה"ל בצפת, חנה איפרגן, סיפרה כי העציצים שהיו תלויים בביתה נפלו כתוצאה מהרעש.

עד מועד סגירת הגליון אמש, לא נודע על נזקים, אולם ברור שתושבים רבים חשו ברעש.

ה„סאנדיי טלגראף" טוען:

המודיעין הבריטי חושד ש„המוסד" היה מעורב ברצח ערבים בלונדון

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר").– המודיעין הבריטי חושד כי „המוסד" היה מעורב ברצח ערבים בבריטניה – כך מוסר ה„סאנדיי טלגראף".

לפי העתון, מטרת הפעולה היתה לסכסך בין סוכנים של פלגים פלשתינים שונים הפועלים באירופה. חקירות מודיעין שנעשו בעקבות גילוי מחבוא נשק בעיר האל בצפון בריטניה, בעקבות רציחתו של הקריקטוריסט הפלשתיני עלי אל־עמארי, מוליכות לדברי העתון אל ישראל ולתיאוריה ש„המוסד" מעורב במעשים.

משרד החוץ הבריטי סירב להגיב על הידיעה, אך מבינים כי הפרטים הועברו לידיעת שר החוץ ומצפים לתגובה חמורה של משרד החוץ.

„יו.אס. ניוז. אנד וורלד ריפורט":

ישראל תפסה מסמכים סודיים של אבו־ג'יהאד

וואשינגטון (ע"צ). – מסמכים חשובים ביותר, הנוגעים לפעולות אש"ף, נתפסו על־ידי ישראלים בביתו של אבו ג'יהאד בתוניסיה – כך כותב כתב העת האמריקאי „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט" בגיליונו החדש.

כתב העת מצטט מקורות המקורבים לשירותי הביון הישראליים, אשר הביעו את הדעה, כי מסמכים אלה „חשובים למעשה לא פחות מהרצח עצמו". עוד אמרו מקורות אלה, לדברי כתב העת, כי תפיסת המסמכים בידי חוליית הקומנדו הישראלית „תעצבן מאוד אנשים מסוימים בארצות שונות".

לדברי כתב העת, המסמכים שנתפסו נוגעים, בין היתר, לפעולות כספיות של אש"ף. כן כוללים המסמכים רשימה של ספקי נשק לארגון המחבלים, וכן רשימה של סוכני אש"ף בישראל.

צפוי וטו אמריקאי על החלטת מועצת הבטחון

מאת מרים פוקס, סופרת „דבר" בארה"ב

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר").– הצעת החלטה הדו־צדדית, הקוראת לנסיגה מיידית של צה"ל משטחי לבנון הוגשה ביום שישי לדיון במועצת הבטחון. ההצעה מגנה את פלישת כוחות צה"ל לדרום־לבנון וקוראת להפסיק מייד כל פעולה הפוגעת בריבונות לבנון ובאוכלוסייתה האזרחית.

לבנון פנתה לקבוצת המדינות הבלתי־מזדהות וביקשה שיתמכו בהחלטה.

הממונה בפועל על משלחת ישראל באו"ם, השגריר יוחנן ביין, אמר בפני מועצת בטחון כי אין לישראל כל תביעות טריטוריאליות מלבנון, אך כל עוד אין בלבנון ממשלה מרכזית חזקה, המסוגלת לקחת על עצמה את האחריות על לבנון וכל גבולותיה, נאלצת ישראל לקיים סידורי בטחון, כדי להגן על תושביה בפני התקפות טרור והפגזות מתחום לבנון. הדיונים במועצת הבטחון יימשכו מחר. בהצבעה צפוי וטו של ארה"ב.

מסר למוסקווה

שר החוץ שמעון פרס נפגש ביום ו' עם סגן ראש ממשלת רומניה, ניקולאי קונסטאנטין, שהוא גם חבר הפוליטביורו של ארצו. (צילום: יצחק הררי)

שולץ ישוב – מעריך פרס היוצא לאירופה ולארה"ב

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ ישוב ככל הנראה למסע דילוגים באיזור בחודש הבא בניסיון נוסף לתווך בין ישראל למדינות ערב ולקדם את תהליך השלום – כך העריך אמש שר החוץ שמעון פרס, היוצא מחר לביקור במדינות אירופה וארה"ב. במהלך הביקור בארה"ב הוא ייוועד עם הנשיא רונאלד רייגן ועם שר החוץ ג'ורג' שולץ.

(המשך בעמוד 2)

'חזבאללה' אינו חוזר למיידון צה"ל ימנע את שיקום המאחז

בפיקוד צפון זועמים על „הידענים" המבקרים תכנון הקרב

מאת טלי וליגנר ויוסי ליבוביץ, סופרי „דבר"

אנשי „חזבאללה" אינם עושים בשלב זה כל נסיון לחזור לגזרת מיידון, למרות ידיעות ברוח זאת שהגיעו במהלך סוף השבוע מביירות. גורמים צבאיים בכירים הפריכו את המידע הזה ואף ציינו כי הכפר מיידון לא יוכל עוד להוות מאחז מבוצר לאנשי „חזבאללה" מאז הרסו אותו חיילי צה"ל ביממה שלאחר מבצע צה"ל בכפר. אותם גורמים הבהירו, כי אין בדעת צה"ל לאפשר שיקום המאחז הזה, או המשך ביסוסם של מאחזים דומים.

לאחר תחקיר מקיף, בן ארבע וחצי שעות, שנערך ביום שישי ברמת הגולן, מוערך מבצע הטיהור של צה"ל מצפון לאיזור הבטחון כמבצע מוצלח על־פי תוצאותיו, ולמרות שלושה ההרוגים הישראלים. גורמים צבאיים בכירים ציינו כי זוהי הפעם הראשונה מזה עשר שנים, שפעולה אחת של צה"ל מביאה לחיסולם של עשרות מחבלים. הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, שסיכם ביום שישי לפני הצהריים את המבצע בתום התחקיר, ציין את שביעות הרצון

(המשך בעמוד 2)

חיפה על חבריו

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד וחבריו של סמל מרקו ברנשטיין על קברו הרענן (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: אורי נבר־רומנו)

מפ"ם תלך לבד; גם למו"מ עם אש"ף אבל לא לפלשתין

עם זאת גם לא דחתה המדינה הפלשתינית

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

במסגרת החלטות ועידתה, שננעלה אתמול, אימצה מפ"ם עמדה המצדדת בשיתוף אש"ף במשא־ומתן הישיר לקידום השלום באיזור, אך דחתה הצעה שחייבה הקמת מדינה פלשתינית לצדה של ישראל.

את שני ימי הדיונים של ועידתה קיימה מפ"ם באווירה של הרמוניה וסולידריות. הוויכוחים היו ענייניים וערים, אך לא גלשו לעימותים פלגניים. מאות רבות של צירים גדשו את אולם קולנוע „תל־אביב" בשעות הארוכות של הדיונים על כל סעיף וסעיף, בתחושה שהוועידה פותחת את

(המשך בעמוד 2)

חזן כורה אוזן

מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות (מימין) וח"כ יאיר צבן מנהלים ויכוח בוועידת המפלגה. במרכז התמונה בקצה העליון נראה המנהיג הוותיק יעקב חזן. (צילום: ויקי כהן)

עובדי בתה"ח להפגנה בירושלים קופ"ח תוציא צווים נגד 'פאלאס'

מאת דנקה הרמיש ומרבה ציטמן, סופרות „דבר"

בבתי החולים של קופת חולים מושבתת גם היום רוב הפעילות הרפואית ובבתי החולים הממשלתיים צפויים שיבושים בעקבות עלייתם לירושלים של עובדי המינהל והמשק ב־30 אוטובוסים.

עובדי המינהל והמשק עולים הבוקר לירושלים להפגין מול משרד ראש הממשלה במחאה על סירובו של האוצר לשלם להם עבור השעות הנוספות. העובדים טוענים, כי על עבודת השעות הנוספות לחיסול נזק שביתתם בחודש פברואר סוכם עם הממונה על השכר באוצר יעקב רונן ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, בישיבתם בוועדת מעקב. האוצר טוען, שחלק מהעובדים הגישו שעות נוספות פיקטיביות.

הבוקר ידון בית הדין הארצי לעבודה בירושלים בבקשת עובדי המינהל והמשק לבטל את צווי המניעה, שהוצאו נגדם בשבוע שעבר ביוזמת האוצר.

הנהלת קופ"ח קיימה ביום שישי דיון ממושך שבו נמתחה ביקורת על דרך ניהול מאבק ועד הרופאים של בתי החולים של הקופה והובעה הדעה, שהפעלת חדרי טיפול בתשלום במלון „פאלאס" מהווה חריגה חמורה מכללי הנוהל התקין.

לאחר דיון החליטה הנהלת קופת חולים על נקיטת טיפול משפטי והגשת צווי מניעה לסגירתן של מרפאות מלון „פאלאס" הנקראות על־ידי הרופאים „מרפאות קופת חולים". כן החליטה הנהלת קופת חולים לנקוט צעדים משמעתיים ומשפטיים נגד מפעילי המתקן במלון „פאלאס".

בחוגי הרופאים נשמעה אתמול ידיעה, כי בוועדה המרכזת של קופת חולים תעלה היום הצעה להדחתו המיידית של יו"ר הנהלה המרכזית של קופת חולים, פרופ' חיים דורון. לפי ידיעה זו, במשך שלושת השבועות הקרובים, עד לכינוסה של ועידת קופת חולים ב־31 לחודש, יתמנה לניהול קופת חולים אחד מחברי הוועדה המרכזית. לידיעה זו

(המשך בעמוד 2)

תגלית בארה"ב, בשיתוף רופא ישראלי:

הרוק מכיל חומרים המונעים פגיעת נגיף האייד"ס בתאים

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – רופא ישראלי, ד"ר אנרי וולף, היה אחד מהשותפים לתגלית חשובה בחקר האיידס שפורסמה בסוף השבוע בארה"ב. צוות חוקרים של המכון הלאומי לבריאות בבתסדה ליד וואשינגטון גילה, כי הרוק הנמצא בפיהם של אנשים מכיל, ככל הנראה, חומרים המונעים את פעולת הזיהום של נגיף האיידס. הצוות סבור גם כי הרוק המופק מבלוטות הרוק שמתחת ללשון, או ליד האוזן, גם הוא מכיל את החומרים הללו, עוד לפני שהוא מתערב בחומרים אחרים בחלל הפה.

צוות החוקרים גילה, כי תאים לימפוציטיים המעורבבים עם סוגי רוק שונים ועם נגיפי איידס, אינם נדבקים במחלה כשל מרכיב הרוק בתערובת הזאת.

בתגלית יש, לדברי ד"ר וולף, כדי להסביר מדוע רופאי שיניים שטיפלו בחולי איידס לא נדבקו מהם. כן יש בתגלית כדי לאשש את ההנחה, כי האיידס אינו עובר מאדם לאדם בנשיקה או במגע אוראלי.

ד"ר וולף הוא בן 53, רופא שיניים שעבד בעבר במרפאת קופת חולים באיזור בית שאן ועושה עתה במחקר במכון הלאומי לבריאות בבתסדה. הוא עומד לשוב לארץ בשנה הבאה.

פידיונו של דבר

מגרשים אתגר

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

מובארק עוואד איננו רק אזרח אמריקאי, הוא ערבי פלשתיני שנולד וגדל בירושלים. בהיותו בן ארבע, ב־1948, נהרג אביו במלחמת השחרור ומשפחתו עברה להתגורר בבית־לחם. הוא, אחיו ואחיותיו גדלו ולמדו במוסדות סעד נוצריים באזור וב־1967 הוא הפך לנושא תעודת זהות של הממשל הישראלי. שנים אחדות לאחר מכן נסע ללמוד בארצות הברית השתלם בסוציולוגיה ופסיכולוגיה. הוא נשא אישה אמריקאית והפך אזרח אמריקאי, אולם ביקר בארץ לעתים ומאז 1984 הוא שוהה כאן תקופות ממושכות.

מבחינה פורמאלית איבד מובארק עוואד את אזרחות הגדה המערבית, כלומר את תעודת הקבע של המגורים כאן וזאת מפני שעל־פי תקנות הממשל הישראלי לא הקפיד לחדש את המסמכים הישראליים. מכל שאר הבחינות הוא תושב הארץ, יש לו משפחה רובה כאן והוא יכול ורשאי לראות את ביתו כאן.

חרף כל הנסיונות של הממשל הישראלי להציגו כמי שעוסק בהסתה לאלימות, מובארק עוואד עושה בדיוק את ההיפך. בהשפעת תורותיהם של מהטמה גנדי ושל מרטין לותר קינג הקים מובארק עוואד במזרח ירושלים מרכז למאבק לא־אלים וניסה לגייס אוהדים לרעיונותיו. היה אפילו מקום לכך

(המשך בעמוד 2)

هكذا من الأصل

مكان الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

סמל מרקו ברנשטיין שנהרג בקרב מיידון הובא למנוחות

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„אני גאה בך, אחי". כך, בקול בוכים, זעק שלמה יורי ברנשטיין, על קברו הפתוח של אחיו, איש חיל הצנחנים סמל מרקו ברנשטיין בן 21, שנפל בקרב על הכפר מיידון.

מאות רבות של אנשים ליוו את מרקו, תושב נהריה, בדרכו האחרונה, בכללם מאות חיילים חובשי כומתות אדומות, קצינים, חברים, שכנים ורבים מתושבי נהריה. הארון נישא על כתפי שישה צנחנים שלא עמדו בהתרגשות ופרצו בבכי במהלך מסע הלוויה. אחרי הארון הלכו הוריו של מרקו, אדוארד ופרידה, ואחיו יורי, שלילה לפני כן הגיע מאוה"ב. מאחורי האם פרידה, נכה מאה אחוז וניצולת שואה, עמד במשך כל מסע הלוויה חובש של מד"א. האב אדוארד אמר קדיש.

מפקד גדודו של מרקו הספיד ראשון: „מרקו מת מות גיבורים. הוא נלחם על הגנת המולדת והשתתף בפעולה שבה חוסלו עשרות מחבלים ומרצחים שפעלו נגד תושבי הצפון ונגד צה"ל".

מפקד חטיבת הצנחנים סיפר על רגעיו האחרונים של מרקו. „הוא נפל לצדי, בעת הקרב במיידון. הוא הלך כל הדרך בנחישות וברצון עז. כשהגענו הוא נדרש לחפות על חבריו. מרקו פעל ללא דופי. הוא נהרג כלוחם שיצא לבצע את שליחות עמו. נזכור אותו לעד ונמשיך בדרכו".

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד ציין בדברי הספדו, כי „מרקו שילם בחייו כדי לקיים את הבטחון בצפון. נמשיך את הדרך הזו כי אין אחרת. כל אלה שמבקשים את נפשנו צריכים לדעת כי לא נוותר על הבטחון בצפון ולא נשקוט עד שיהיה שקט לילדינו. מרקו שייך לקבוצת הלוחמים הנושאים את עמם על שכמם".

ראש עיריית נהריה חיים לבב, אב שכול, שבנו איתן נפל בקרב על ביירות, הבטיח למשפחה כי ימצא דרך להנציח את שמו של מרקו והבריז, כי תחרות האגרוף העירונית בה זכה מרקו לפני כשלוש שנים תשא את שמו. עד השתתפו בלוויה אלוף פיקוד הצפון עמרם מצנע וקצין צנחנים וחיל רגלים ראשי. במטח של שלוש יריות כבוד הסתיימה הלוויה.

'אליאנס' הושבת בלי מועד פתיחה – הפועלים לחופשה

מאת אבי שוברים

פועלי מפעל הצמיגים „אליאנס" בחדרה קיבלו ביום ו' בבוקר מכתבים אישיים מעו"ד עמרם בלום, כונס הנכסים הרשמי והמפרק הזמני של החברה. במכתב זה נאמר, כי יצאו לחופשה ללא תשלום והמפעל ייסגר עד להודעה חדשה.

העבודה במפעל „אליאנס" הופסקה מאז יום ה' בלילה והעובדים התגודדו בשער המפעל. לדברי דוד איטח, חבר ועד העובדים, הופסקה העבודה על-ידי הנהלת המפעל שהפסיקה את הספקת חומרי הגלם הגומי.

כמעיתנו לעובדים ציין בלום, כי בשל העדר אמצעים להבטחת המשך הפעלת המפעל, והתנהגות עובדי החברה שסגרו את שערי המפעל בפני המנהל שמונה על-ידי בית-המשפט, החליט בית המשפט על סגירת שערי המפעל, הוצאת העובדים לחופשה ללא תשלום והשעיית הסכמי העבודה בחברה. הוא מוסיף, כי בדעתו לגבש תוכנית הבראה שתחזיר את המפעל לתפקוד תקין. אי שיתוף פעולה מצד העובדים יביא למתן צו פירוק סופי.

חברי ועד העובדים קראו למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר שיחזיר את ההסתדרות לדרכה האמיתית. לדבריהם, ההסתדרות נוסדה להגן על הפועל ועל מקום עבודתו ולא לפרק מפעלים. העובדים הביעו תקווה שהמפעל יחזור לפעול ואם לא – בכוונתם לערוך עצרת המונית בתל-אביב, בה יקחו חלק אלפי עובדים ועשרות ועדים.

העובדים התבצרו במפעל ובכוונתם לפעול נחרצות נגד נסיון להכניס חברת שמירה. לדברי איטח, ייפגשו היום נציגי הוועד עם חיים הברפלד, ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, בניסיון להגיע להסכם בנושא תוכנית ההבראה.

בעקבות מכתבו של עו"ד עמרם בלום לעובדים פנה אתמול יחיאל כהנא, ראש עיריית חדרה במברק לכונס הנכסים, לשרי הממשלה, למזכ"ל ההסתדרות ולמזכ"ל „כור", והביע את תדהמתו מההודעה על סגירת המפעל. לדבריו, תישארנה אלף משפחות ללא הכנסה וללא סידורים חליפיים. הוא פנה לכונס בבקשה להשעות את ההחלטה על סגירת המפעל ל-30 יום, במהלכם יפעל להסדר שיביא לחידוש העבודה במפעל „אליאנס".

שביתה

(המשך מעמוד 1)

את הכניסות למזרח ירושלים ביום שישי כדי למנוע התקהלות במסגדים.

הממשל הישראלי הוציא בסוף השבוע צו המאריך את סגירת בתי הספר בגדה לעוד חודש ימים. אולם אם תהיה רגיעה יתכן שבתי הספר יפתחו בשבוע הבא.

מחר ומחרתיים צפויות שביתות כלליות בגדה, בעזה על פי הודעות כרוזי מפקדת ההתקוממות (כרוז מס' 15). הכרוזים קוראים לתושבים לציין בשני ימים אלה את מלאת חמישה חודשים להתחלת ההתקוממות.

מבצע להחלפת תעודות זיהוי ברצועה

מבצע של החלפת תעודות הזיהוי של התושבים נערך כבר ברצועה לפני כ-15 שנה, והוא נועד אז, בין היתר, לגלות או למנוע חופש תנועה ממחבלים או ממי שהורו באורח בלתי חוקי לאזור. באותו מיבצע נופקו התעודות הנוכחיות, שאת התמונות שעליהן לא ניתן להחליף באחרות.

המינהל הזליל את עזה לאזורים שתושביהם קיבלו הודעות להתייצב בתנועות שהוקמו לצורך זה. באלה יהיו נציגויות של משרדים שונים כמו מס הכנסה, משטרה וכו' שרק לאחר אישורם בגב טופס הבקשה יוכל התושב לאחר שישלם 15 שקל לקבל תעודת זיהוי חדשה. מדובר במבצע שיקיף כארבע מאות אלף תושבים. אתמול פתחו הסוחרים בין השעות 9 ל-12 לפנה"צ את חנויות ותנועת הקונים ברחובות ובשווקים היתה רבה. כלי רכב רבים נעו בכבישים. אך בשעה 12 נסגר המסחר ועזה חזרה למראה השביתה השגרתי שלה.

שיפור במצב הפצועים מהקרב בכפר מיידון

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

שיפור משמעותי חל בסוף השבוע במצבם של 15 החיילים שנפצעו בפעולת צה"ל במיידון ואושפזו בבית החולים „רמב"ם" בחיפה. ד"ר ברישי, סגן מנהל ביה"ח אמר אמש כי שיפור ניכר חל גם במצבו של הפצוע קשה, והוא הועבר ממחלקת ההתאוששות אל המחלקה הכירורגית. היום ומחר יישלחו כמה מהפצועים קל לבתיהם.

מנכ"ל מש' התקשורת הגיש מכתב התפטרות

מאת סופר „דבר" בירושלים

מנכ"ל משרד התקשורת ברעמי גוב הגיש ביום ו' האחרון מכתב התפטרות לשר התקשורת גד יעקבי. גוב כתב כי עוד בנובמבר 87 הגיש ליעקבי מסמך המגדיר את יעדי המשרד ותחומי אחריותו ופעילותו כשהנושא המרכזי שהועלה במסמך היה שחברת הבזק חולקת בקוטביות על סמכויות המשרד והפועל היוצא מגישה שכזו היא שלמשרד אין כל משמעות בעיצוב מדיניות הבזק ובפיקוח על ביצוע מדיניות זו.

גוב כותב עוד כי היה צורך בהכרעה ברורה וחדה לגבי מדיניות השר והסמכויות שהוא מאציל למנהלו הכללי ולגיבוי שמעניק לו. „צר לי", הוא אומר „שלא ניתן בידי לבצע משימות ויעדים וליישמם בדרך נכונה ומאוזנת ללא שיקולים אחרים".

שר התקשורת קיבל את התפטרותו והביע את הערכתו למנכ"ל המשרד. השר אומר כי הוסכם בינו לבין המנכ"ל כבר לפני זמן רב על רקע מחלוקת על אימוץ חוות הדעת המשפטית בעניין הרשיון הכללי לחברת הבזק, כי השניים לא יוכלו להמשיך לעבוד ביחד. קבלת ההתפטרות היתה בלתי נמנעת, אומר יעקבי, שכן מנכ"ל חייב לבצע את מדיניות הממשלה והנחיות השר.

בתה"ח

(המשך מעמוד 1)

לא ניתן היה להשיג כל אישור או הכחשה ממקורות מוסמכים.

הרופאים מודאגים, כי לדעתם שמועות מסוג זה עלולות לגרום רק במצב של העדר עזרה הסתדרותית ברורה לפתרון הסכסוך על ההסכם לקיצור תורים לניתוחים.

היישע תובע מילוי ההחלטות

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש תבע מאנשי משרד הבריאות למלא את החלטות הממשלה והנחיות היועץ המשפטי לממשלה.

סוחר הנשק הישראלי צבי גפני ירצה מאסר שנתיים – בהונג־קונג

הונג־קונג (א.פ. ורויטר). – סוחר הנשק הישראלי צבי גפני נידון ביום ו' בבית־המשפט בהונג־קונג למאסר שנתיים, לאחר שנמצא אשם בהחזקת דרכונים מזוייפים. ברשות צבי גפני נמצאו גם תת־מקלע „סטן" ותושיה.

גפני, בן 37, הודה באשמה, אך פרקליטו אמר, שבדעתו לערער על גזר־הדין. קודם למתן גזר־הדין שמע בית־המשפט הצהרה שהשמיע גפני בפני המשטרה בדצמבר 1987, שלפיה מכר נשק למשטרת הונג־קונג.

במהלך המשפט אמר פרקליטו של גפני, עו"ד איאן פולסון, כי כל שהוא יכול לחשוף מעיסקות הנשק שבהן היה לקוח מעורב הוא, שבנובמבר 1987 נסעו חמישה ישראלים לפקין כשהם מצויידים בדרכונים פיליפיניים מזוייפים, כדי לנסות למכור נשק לסין. הוא הוסיף, כי לא גפני השיג את הדרכונים, אלא שהוא רק הסכים להחזיקם בכספתו. ה„סאנדיי טיימס" הלונדוני כתב בחודש שעבר, שבין הישראלים נושאי הדרכונים המזוייפים לבין שלטונות סין נחתמה עיסקה לאספקת ראשי חץ לטילים ותחמושת חודרת שריון לסין על-ידי ישראל. ישראל הכחישה דברים אלה.

עוד אמר פולסון, כי הישראלים לא השתמשו בדרכונים המזוייפים בהונג־קונג, אלא רק בסין. „אם היתה כאן עבירה", אמר, „הרי שזו נעשתה רק בפקין".

גפני נעצר ב-19 בדצמבר, כשניסה לצאת את הונג־קונג, כדי להגיע למקאו השכנה, המנוהלת על-ידי פורטוגל. הדרכונים והחשיש נמצאו על-ידי המשטרה במהלך חיפוש שזו ערכה בביתו ובמשרדו בהונג־קונג. גפני השתקע בהונג־קונג בשנת 1985 והקים שם חברה, הרשומה כיצואנית של כלי בית לישראל.

ישראלי עצור בפרשת הקשר הקולומביאני

מאת דליה שחן, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – איש עסקים ישראלי, בן 44, עצור בכלא ברוהם ומחכה למשפט על הברחת סמים. חברו נחקר על-ידי המשטרה הבריטית בקשר לסינדיקט סמים גדול בקולומביה, אשר הבריח לאירופה קוקאין בשווי מיליוני לישט"ס.

אפריל: מפעלים מסרו שמפטרים 424 עובדים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

בחודש אפריל דיווחו מפעלים לשירות התעסוקה על כוונתם לפטר 424 עובדים – גידול בשיעור של 31 אחוז לעומת חודש מארס.

המפעלים שהודיעו על החלטתם לפטר עובדים הם „פרי העמק" במגדל העמק – 240 עובדים; „תעשן מתכת" בחיפה ובעכו – 62; „והחובה" בנגב המערבי – 27; „חדר הגליל", מפעל של „כור" בצפת – 15; „סוגוך" בעפולה – 15; „מולתם" בחיפה – 15; „פרי הגליל" – 25 (פיטורים עונתיים); „אלטקס אלקטרוניקה" – 15; „מרצפך" בעפולה – 6 וקיבוצים בעמק יזרעאל – 6.

עם זאת קיים סיכוי שחלק מהודעות הפיטורים שנמסרו באפריל – לא יומומשו. מפעל „פרי העמק", שעבר לבעלות אחרת, עשוי לקלוט בחזרה כ-130 עובדים עד סוף מאי.

מגרשים אתגר

(המשך מעמוד 1)

שמדינת ישראל תנסה להדבר עם פלשתינים מסוגו של עוואד. אחרי מלחמה של עשרות שנים בטרור ובאלימות ערבים ופלשתינים היתה יכולה הידברות עם עוואד להוכיח שמדינת ישראל מוכנה ללכת לקראת פלשתינים שמטיפים במפורש לאי־אלימות. במקום זאת מגרשים אותו ומנסים להציגו כטרוריסט בתחפושת.

אם מדינת ישראל לא יכולה להתמודד עם האתגר של מובארק עוואד אנחנו נשארים רק עם טרור ואלימות. האם זו שאיפתה של המדיניות הישראלית? כך היא תוצג מכל מקום אם האיש יגורש.

אמנות בתיאטרון

בעקיפין וברמז

מאת מירי פז, סופרת „דבר"

מראתון בכורות התקיים אתמול בתיאטרון חיפה.

שתי ההצגות החדשות „מר מאני" מאת א.ב. יהושע, ו„יהודי בחצר הדוכס" מאת יהודה סומו וקטעי קריאה של מרים יחיל מתוך „ללכת שבי", על-פי ספרם של עמליה ואהרון ברנע – היו בבחינת הצהרת כוונות של ההנהלה האמנותית החדשה: התנתקות אחר מקורות התיאטרון (מחזהו של סומו, בן המאה ה-16) ועיסוק בפרובלמאטיקה עכשווית בפריזמה זהירה, פחות ישירה מזו שהורגלנו לה בתיאטרון חיפה.

„מר מאני" היה דוגמה מצויינת לכך. סיפורו של א.ב. יהושע, המקפל בתוכו את סוגיית הציונות, הגלות ואפילו הכנענית, מתוך ספר שגנז, מועלה כמונודראמה בביצועו הבלתי־נשכח של הזרן תבורי ובבימויו המצויין של אילן תורן. ההצגה שימרה את האיכויות הספרותיות המעולות, וזה כשלעצמו הישג נכבד מאוד לתיאטרון הישראלי.

„ללכת שבי" אינו תיאטרון פוליטי. הוא מאיר סוגייה פוליטית, כאשר הציר הוא מפגש אנושי בין פלשתיני לישראלים.

במקביל יעלה תיאטרון חיפה, בניהולו של ג'ילברטו טופאנו, רפרטואר פתוח יותר לתרבויות אחרות. במקום הרפרטואר המקורי והאנגלו־סאכסי המיובא, המקובל בשנים האחרונות בתיאטרון הישראלי יושם רגש על מחזות צרפתית, איטלקית, ארגנטינית ומזרח־גרמנית.

תיאטרון חיפה יעלה את מחזהו של המזרח־גרמני היינר מילר „השליחות", מחזות של בומארשה ולקלו ומחזהו של הארגנטיני גסטון סלבאטורס – „סטאליך".

שניים מצד"ל נהרגו ממטען ליד ברעשית

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

שני חיילי צד"ל נהרגו אתמול בבוקר כתוצאה מהתפוצצות מטען־צד באיזור הכפר ברעשית בגזרה המרכזית שעל גבול רצועת הבטחון בדרום־לבנון. ההתפוצצות אירעה בשעה 8.00 בבוקר כאשר רכב סיור של צד"ל חלף במקום.

מאיזור הכפר ברעשית יצאו בשנים האחרונות חוליות מחבלים, שהסבו נפגעים רבים לצה"ל ולצד"ל.

נעצרה עוד עובדת של דרך הניצוץ

(עת). – המשטרה תבקש להאריך את מעצרה של עובדת נוספת בעתון „דרך הניצוץ", בתום 48 שעות למעצרה.

ראש היחידה לחקירת פשעים במשטרה, תנ"ץ שמעון סביר, מסר כי נבדקת האפשרות להאריך את מעצרה במוצאי־שבת אצל שופט תורן, או ביום ראשון בבוקר, בתום 48 שעות המעצר.

החשודה נעצרה ביום ו', סמוך לשעה 5 בבוקר. היא חשודה בהשתייכות לארגון עוין ובעבירות בטחוניות, בדומה לחבריה לעבודה בעיתון „דרך הניצוץ" העצורים בפרשה זו.

עו"ד עבד אסלי, שהוזעק לפנות בוקר על-ידי אסף אדיב, חברה לחיים של החשודה, מסר, כי אנשי המשטרה לא נאותו לשוחח עמו ולמסור לו פרטים על סיבת המעצר בביתה בתל־אביב. נודע לו רק, לדבריו, כי היא כלואה בתא המעצר במשטרת פתח־תקווה.

מפ"ם תלך לבד

(המשך מעמוד 1)

מערכת הבחירות של מפ"ם, הראשונה זה 25 שנים שבה תלך המפלגה לבחירות כגוף עצמאי.

יומה האחרון של הוועידה העשירית של מפ"ם, אתמול, הוקדש לדיון על פרקי המצע שהוגשו לצירים. במוקד הדיון המדיני עמדו שתי סוגיות: האחת, הכללת אש"ף בהצעת המצע בפרק הדן ב„דרך אל השלום", השניה, „הכרה בזכותו של העם הפלשתיני למסגרת מדינית לצידה של מדינת ישראל", שנכללה בהסתייגויות להצעת המצע.

שני הנושאים האלה משכו אליהם תשומת־לב רבה ועירנית. בסופו של דבר אושרה הצעת המצע, כפי שהוגשה לוועידה, וההסתייגות שביקשה להוליך את נוסח הקונפדרציה במדינה פלשתינית נפלה. מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, ש„מגר" על הצעת המצע שהוגשה לוועידה, אמר שהיא „לא קובעת 'לא מדינה פלשתינית' וגם לא 'כן מדינה פלשתינית'".

שולץ ישוב

בן ייפגש כנראה במהלך ביקורו במאדריד, בכינוס של האינטרנציונאל הסוציאליסטי, עם נציגים סובייטים, כדי לבדוק אפשרות לחידוש הקשרים הדיפלומאטיים בין שתי המדינות.

גם דובר הסטייט דיפרטמנט צ'ארלס רדמאן אמר ביום ו', כי שולץ עדיין שוקל מסע נוסף למזרח־התיכון על־אף אי־הצלחתו לקדם במסעיו הקודמים את יוזמת השלום שלו.

רדמאן אמר לכתבים, כי פקידים בכירים במשרד החוץ מוסיפים לעבוד על יוזמת השלום וכי השגריר ואס קלהאריס נשאר במזרח־התיכון, כדי לדון ביוזמה זו עם כל הצדדים החשובים הנוגעים בדבר. „אני רואה מבריקים חשובים בכל יום", אמר, „ובהם התייחסות לנושא. אנחנו עדיין עובדים על כך".

'חזבאללה' אינו חוזר

(המשך מעמוד 1)

הכללית מרמת הביצוע של כל הכוחות ועמד על החשיבות שהיתה לביצועה של הפשיטה בת שתי היממות בכפרי הדרוזים ובמאחז השיעי במיידון.

בתחקיר השתתפו הרמטכ"ל, אלופי המטה הכללי ומפקדי כל הכוחות שנטלו חלק במבצע בכל הדרגים, והוא הקיף את כל שלבי המבצע – משלב ההכנות, דרך שלב הביצוע ועד חזרת הכוחות לשטחנו.

יצויין, כי למרות חילוקי דעות סביב הכוונה לצאת למבצע יוצא דופן בהיקפו ועל־אף מאבקים מסויימים על אישור לפעולה, שתוכננה בלוח זמנים קצר לאחר התקרית בה נהרג סא"ל שמואליק אדיב, העריכו כל הגורמים הצבאיים והבטחוניים בסיומו, כי המבצע היה הכרחי והסתיים כהצלחה.

תרעומת

קצינים בכירים בפיקוד הצפון הביעו בסוף השבוע תרעומת על גורמים בדרג המדיני ועל „יודעים אחרים", כלשונם, שאינם מוכנים לקבל את הקביעה כי פעולת צה"ל בדרום־לבנון והקרב על מיידון היו מתוכננים. לדבריהם, הקרב השיג את יעדיו במלואם.

„אני לא זוכר פעולה נגד מחבלים, שבה נהרגו 40 מהם", אמר אחד הקצינים והוסיף כי צה"ל לא השתמש בחיל האוויר בקרב על מיידון מכיוון שרק לוחמי חי"ר מסוגלים להרוס עד היסוד תשתית מבוצרת של מחבלים, המשתרעת על פני כפר שלם.

הקצין הבכיר מחה נגד הטענות שהועלו, לפיהן אילו הופעל חיל האוויר ניתן היה לחסוך בקורבנות. „התקפה של חיל האוויר לא היסלה עד כה יותר מעשרה מחבלים. מטוסים יעילים רק כאשר קיימים מבנים ומפקדות. הכפר מיידון הפך למפקדת מחבלים מבוצרת, שאם לא היינו מטפלים בה השבוע, היינו עלולים למצוא שם בעוד שלושה חודשים מיני־מפלצת, דוגמת מבצר הבופור בשעתו".

הקצינים דחו גם את דברי הביקורת שהושמעו, לפיהם צה"ל נטל סיכון של אפשרות להתלקחות של מלחמה עם הסורים, משום שפעל סמוך לעמדותיהם. „ההערכות שלנו היו זהירות ומפוכחות. סוות הבטחון מן הסורים היה יותר מסביר. במשטרה אין צבא סורי, אלא פלוגה של דאגורדים, שנשלחה להפריד בין שיעים מתקוטטים", אמרו הקצינים.

יעקבי: לעמוד מאחורי פעולת צה"ל בלבנון

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר"

השר גד יעקבי קרא במהלך סוף השבוע להתייצב מאחורי פעולת צה"ל בלבנון, „שהיתה מוצדקת וחיונית".

בהופעותיו אתמול ושלשום הדגיש יעקבי, שיש צורך להפריד בין הויכוח על נחיצות הפעולה, שהיתה מוצלחת מעל לכל ספק, ובין *הויכוח על דרך קבלת ההחלטות עליה.*

יעקבי מתח ביקורת על השיתוק בממשלת האחדות הלאומית, בכל תחומי פעולתה, והביע תקוה שלא תקום עוד ממשלה־כזאת. לדבריו, אחרי הבחירות צריכה לקום ממשלה בעלת־כוח הכרעה, שתישען על מפלגה גדולה אחת.

המרכז: שלום תמורת שטחים מאוכלסים

(עת). – הנהלת תנועת המרכז גיבשה באופן סופי את עקרונותיה המדיניים.

תנועת המרכז שוללת חזרה לגבולות 1967, אך תומכת ביוזמת השלום על־פי נוסחת שלום תמורת שטחים צפופי אוכלוסיה ערבית. התנועה שוללת הקמת מדינה פלשתינית נפרדת בין ישראל לבין ירדן, ורואה את פתרון הבעיה הפלשתינית במסגרת פדראציה עם ירדן. תנועת המרכז מציעה להשתחרר מנטל השליטה על עזה ולהנהיג שם אוטונומיה וה־„ירדנית", או משטר נאמנות ערבי.

התנועה מציעה לנהל מו"מ עם כל גורם שיסתלק מדרך הטרור ויכיר בישראל תוך הסכמה לדו־קיום איתה.

שחמט

מאבק צמוד באליפות

מאת אהרן איטרים

בתום הסיבוב הי"11 של גמר אליפות הארץ בשחמט מתנהל מאבק צמוד על הבכורה.

בראש ממשיך להוביל גבי ריכליס עם 8.5 נקודות, לפני ליברזון ומנור – שלכל אחד מהם 7.5 נקודות, ולב – 7 נקודות.

שלושת השחקנים הדולקים אחר המוביל זכו בנצחונות וניצלו את התיקו של ריכליס מול סבי להקטנת הפער. ליברזון גבר על פריק, מנור על כנען ולב הנחיל הפסד נוסף לאלוף הארץ היוצא בירנבוים.

סערת רוחות בישוב שילה לאחר מעצר ישראל זאב

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

ביישוב שילה סערו אמש הרוחות בעקבות מעצרו של ישראל זאב שהרג ערבי ונעצר ל-10 ימים. באסיפה מיוחדת שכונסה ביישוב הועלתה דרישה שחברי ההנהלות שילה יפסיקו לשמור על היישוב ויפקידו את השמירה בידי הצבא. באסיפה טענו חברים אחדים כי ישראל זאב, תושב שילה שהרג את הערבי בקרבת היישוב – פעל במסגרת הוראות השמירה וכי הצבא הפקיד אותו למערכת המשמר.

התושבים טענו כי ישראל זאב צריך להישפט בבית משפט צבאי ולא בבית משפט אזרחי של מדינת ישראל.

באסיפה נדונו גם צעדי מחאה שונים של היישוב שילה נגד מעצרו של ישראל זאב ואולם עד מועד סגירת הגליון לא נתקבלו החלטות מעשיות.

אם בג"ץ לא

(המשך מעמוד 1)

הגירוש ההודיע לו, כי על־פי תקנות הכניסה לישראל הוא רשאי לערער על ההחלטה תוך שלושה ימים ולא – יגורש.

עוואד מוחזק בתא מבודד ומאז מעצרו הוא פתח בשביתת רעב. ביום שישי ביקרו אותו סנגורו עו"ד אברהם גל, עו"ד ג'ונתן כותאב ורעייתו האמריקאית נסני. עו"ד גל סיפר כי רשויות בית המעצר נוקטות נגד עוואד עונשים משמעתיים כדי להכריחו לאכול. בין היתר לקחו ממנו את המצעים. דובר משטרת ירושלים אמר בתגובה כי תנאי מעצרו של עוואד הם על־פי נהלי בית המעצר.

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ההחלטה לגרש את מובארק עוואד זכתה בארה"ב להבלטה ניכרת. ידיעות על כך הופיעו בצורה מובלטת בעמודים הראשונים של העיתונים החשובים וכתבות הופיעו בכל מהדורות הערב של רשתות הטלוויזיה.

דובר מחלקת המדינה צ'ארלס רדמאן אמר ביום שישי, כי ממשלת ארה"ב מוחה בפני הדרגים הבכירים של ממשלת ישראל על החלטת הגירוש של עוואד. הוא תיאר את המגורש כ„אזרח אמריקאי יליד ירושלים המטיף לאי אלימות ולפיוס בין ישראלים לפלשתינים". גירושים, אמר הדובר, אין בהם כדי להועיל אלא רק להעמיק את רגשות הטינה. אסור שעוואד יגורש בלי שתינתן לו האפשרות להגן על עצמו בהליך משפטי מסודר, מלא ושמבי.

הדובר אמר כי מחאת ארה"ב לא באה דווקא משום שעוואד הוא אזרח אמריקאי והדגיש כי ממשלתו מחתה בעבר, בהקשרים אחרים, נגד צווי גירוש לאנשים אחרים.

לשכת רה"מ דוחה מחאת ארה"ב

מלשכת רה"מ דוחים את דברי הביקורת שהשמיעה מחלקת המדינה של ארה"ב על החלטת יצחק שמיר לגרש את הפעיל הפלשתיני מובארק עוואד, שהוא בעל אזרחות אמריקאית. מקורבין של ראש הממשלה הדגישו אמש, כי מובארק עוואד שוהה בארץ באורח בלתי חוקי מאז נובמבר 87, כשפג תוקף אשרתו. הם ציינו עוד כי הוא אחד מיוזמי רעיון ההתקוממות הפלשתינית בשטחים.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

עקב המגפת שלום הקיץ תהילת הקונצרטים במוצאי שבת והגים תהיה בשעה 9 בערב

תל אביב, היכל התרבות,
5 אחה"צ
קונצרט למנוי מס' 5
היום 8.5.88
אריה ורדי
מנצח
שלומי שם טוב
פסנתרן
התכנית:
מנדלסון – הפתיחה „מערת פינגאל"
שומאן – קונצ'רטו לפסנתר
בורודין – מחולות פולובציים
אופנבאך – קטע מתוך „עליצות פריזאיות"
דבוז'אק – סימפוניה מס' 9 – פרק אחרון

תל אביב, היכל התרבות,
8:30 בערב
קונצרט מוסיקה קלאסית קלה מס' 5
יום ב' 16.5.88
יובל צליוק
מנצח
דורה שוורצברג
כנרת
התכנית:
דבוז'אק – הפתיחה „קרנוואל"
גלאזונוב – קונצ'רטו לכנור
שוסטקוביץ' – 6 מחולות מתוך סוויטה לבלט מס' 1
צ'ייקובסקי – פתיחה

פנטסיה „רומאו ויוליה"
חיפה, אודיטוריום חיפה,
8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 7
סדרה א': יום ד' 11.5.88
סדרה ב': יום ה' 12.5.88
סדרה ג': יום ג' 17.5.88
יובל צליוק
מנצח
דורה שוורצברג
כנרת
התכנית כמו בת"א
מוסיקה קלאסית קלה

חיפה, אודיטוריום חיפה,
8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 5
סדרה ד': יום ד' 18.5.88
יובל צליוק
מנצח
דורה שוורצברג
כנרת
התכנית כמו בת"א
מוסיקה קלאסית קלה

קונצרטים מהעונה הקודמת 1986/87
ליאונרד ברנשטיין
מנצח
מישה מאיסקי
צ'לן
התכנית:
ברנשטיין – „משחקי יובל"
דבוז'אק – קונצ'רטו לצ'לו
בלוך – „שלמה"
חיפה, אודיטוריום חיפה,
8:30 בערב
סדרה א': יום ד' 1.6.88
תל אביב, היכל התרבות,
8:30 בערב
סדרה ב': יום ב' 6.6.88
סדרה ג': יום ג' 7.6.88

בטחה
ניירות ערך והשקעות בע"מ
הצעת שירות לצפון הארץ
סניף חיפה-המחלקה למטבע חוץ
המחלקה מטפלת ב –
• ניתוח וניטרול סיכוני מט"ח בעסקות יבוא ויצוא.
• יעוץ וביצוע עסקות.
• פורוורד, אופציות, ריביות, דולאר/שקל, סחורות.
שלך בנאמנות – 24 שעות ביממה!
שד' וודגווד 7, 04-373707 (8 קווים)
$

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו היקר

יעקב למדן

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון כ"א אייר תשמ"ח 8.5.88 בשעה 1.45 אחה"צ בבית העלמין הדרום גבול חולון בת־ים.

נפגשים ליד השער הראשי.

אבלים:
בנו ורעייתו: הפירה ונחמיה גרזון, דרום־אפריקה
נכדיו, נינין
וכל בני המשפחה

בצער רב וביגון קודר מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה

רחל בר־דיין ז"ל

לבית מנדלאור

ההלוויה התקיימה ביום ו' י"ט באייר תשמ"ח 6.5.88.
יושבים בבית המנוחה רחוב בירנבוים 19 ק. מטלון פתח־תקוה.

המשפחה האבלה

למשפחת רביד
ולחברי מושב בית עובד

משתתפים בצערכם הכבד על בנכם

בועז היקר

שנפל בקרב

בית מושב נטעים

שערי מטבע חוץ ביום 06.05.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי – קניה	בנקנוטים – לאומי – מכירה	בנקנוטים – הפועלים – קניה	בנקנוטים – הפועלים – מכירה	בנקנוטים – דיסקונט – קניה	בנקנוטים – דיסקונט – מכירה	העברות והמחאות – לאומי – קניה	העברות והמחאות – לאומי – מכירה	העברות והמחאות – הפועלים – קניה	העברות והמחאות – הפועלים – מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט – קניה	העברות והמחאות – דיסקונט – מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.52	1.59	1.53	1.60	1.53	1.60	1.5583	1.5777	1.5618	1.5812	1.5618	1.5814	1.5698
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.91	0.96	0.91	0.96	0.9295	0.9411	0.9310	0.9426	0.9307	0.9424	0.9352
1 לש"ט	2.83	2.97	2.87	3.00	2.86	3.00	2.9132	2.9495	2.9174	2.9538	2.9173	2.9540	2.9313
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.26	0.28	0.26	0.28	0.2731	0.2764	0.2729	0.2763	0.2732	0.2767	0.2749
100 ינים יפאניים	1.22	1.28	1.23	1.29	1.23	1.29	1.2527	1.2682	1.2509	1.2665	1.2524	1.2681	1.2594
1 גולדן הולנדי	0.81	0.84	0.81	0.85	0.81	0.85	0.8271	0.8374	0.8301	0.8404	0.8293	0.8398	0.8340
1 פרנק שווייצרי	1.08	1.13	1.09	1.15	1.09	1.15	1.1119	1.1257	1.1142	1.1281	1.1152	1.1292	1.1221
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2653	0.2686	0.2658	0.2691	0.2655	0.2688	0.2670
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2529	0.2561	0.2534	0.2566	0.2532	0.2564	0.2548
1 כתר דני	0.23	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2407	0.2437	0.2413	0.2443	0.2413	0.2444	0.2425
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3886	0.3934	0.3896	0.3944	0.3892	0.3941	0.3916
1 דולר קנדי	1.23	1.29	1.24	1.30	1.24	1.30	1.2626	1.2783	1.2658	1.2815	1.2650	1.2810	1.2729
1 דולר אוסטרלי	1.13	1.24	1.16	1.25	1.16	1.25	1.2022	1.2172	1.2022	1.2172	1.2006	1.2157	1.2076
1 ראנד דרא"פ	0.46	0.55	0.42	0.58	0.45	0.62	0.7016	0.7104	0.7037	0.7125	0.7050	0.7139	0.7074
10 פרנקים בלגיים	—	—	0.43	0.46	0.43	0.45	0.4437	0.4492	0.4446	0.4501	0.4440	0.4500	0.4469
10 שילינגים אוסטריים	1.29	1.35	1.30	1.36	1.30	1.36	1.3206	1.3370	1.3245	1.3411	1.3240	1.3407	1.3307
1000 לירטות איטלקיות	1.21	1.28	1.22	1.30	1.22	1.31	1.2443	1.2597	1.2453	1.2609	1.2464	1.2640	1.2518
1 „אקי" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9245	1.9485	1.9288	1.9529	—	—	1.9386
1 דינר ירדני	4.29	4.55	4.32	4.59	4.36	4.65	—	—	—	—	—	—	4.5681
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.02	0.04	—	—	—	—	—	—	0.4240
1 לירה מצרית	0.64	0.68	0.60	0.64	0.63	0.69	—	—	—	—	—	—	0.6868

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם „השחר"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, מ
33104

ארטילריה וטנקים בקרבות אמל וחזבאללה בביירות – 75 הרוגים

ביירות (עי' וע"צ). – קרבות קשים התנהלו במשך כל סוף השבוע ברובעה הדרום ביירות בין לוחמי שני הארגונים השיעיים „חזבאללה" ו„אמל". בקרבות עשו הצדדים שימוש בין היתר בתותחים, בטנקים ובמרגמות. אתמול בלילה נמסר, כי 75 בני אדם לפחות נהרגו בשני ימי הלחימה ו־150 נפצעו.

אתמול לפנות בוקר פתחו לוחמי „אמל" בהתקפה בסיוע טאנקים סובייטיים מדגם „ט־54". לדברי מקורות בטחוניים, הם החזירו לעצמם את השליטה על חלק מהעמדות שנלקחו מהם יום קודם. לכן על־ידי לוחמי „חזבאללה" הם שולטים עתה על השכונות שייה, גוביירי והרג' אל־בראג'נה.

בקרבות יום ו' תפסו אנשי „חזבאללה" חמישה טאנקים מידי „אמל" בקרב על השכונות ביר אל־עבד, חרט חרייק וחימארי, שאותם כבשו. „אמל" הכחיש ידיעות אלה, שטם לאישור עדי ראייה.

„אמל" החיש תגבורות מדרום לבנון, כדי לסייע בהתקפה על שכונות השיעים בדרום ביירות. ראש „אמל" נביה ברי יצא בהתקפה קשה על „חזבאללה" והאשים ארגון זה בכך, „שלא זו בלבד שהפך את שכונות דרום ביירות לקן טרור בהחזיקו שם את בני הערובה, הוא מבקש עתה להפוך את תושביהן עצמם לבני ערובה".

הקרבות החלו ביום ו' בבוקר, לאחר שאנשי „חזבאללה" סירבו להעביר לידי „אמל" כמה מחברי הארגון החשודים ברצח שלושה אנשי „אמל". מנהיגה הרוחני של „חזבאללה", שייח מוחמד חוסיין פדאללה, קרא לשני הצדדים להפסיק את הלחימה, אולם הקרבות נמשכו, כאמור, במשך כל סוף השבוע.

עם פרוץ הקרבות נטשו מאות מתושבי השכונות את בתיהם, ועדי ראיה מסרו, כי הלוחמים בזזו חנויות ובתים תוך כדי הלחימה. הקרבות התפשטו על־פני כל שכונות דרום ביירות, שהוא כיום אזור מצוקה אוטונומי למחצה, המשמש מעוז לקנאים השיעים הפרו־איראנים ומקום שבו הם מחזיקים, על־פי הסברה, את בני הערובה המערביים שבידיהם.

הקרבות בשאתילה שככו

ממחנה הפליטים שאתילה נמסר, כי הקרבות שהתחוללו שם בין נאמני ערפאת לבין תומכי אבו־מוסה שככו. לפחות חמישה אנשים נהרגו ו־25 נפצעו בחילופי האש בין הצדדים היריבים במחנה ביום ו'.

קברים ביזאנטיים באתר „קניון" באר־שבע מסעירים את החרדים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

קברים מהתקופה הביזאנטית, שהתגלו באחרונה באתר בו מוקם ה„קניון" של באר־שבע, ליד התחנה המרכזית של „אגד", מעוררים סערת רוחות בקהילה הדתית בעיר ומאיימים על המשך העבודות במקום.

חבר מועצת עיריית באר־שבע מטעם ש"ס, הרב חורי שושן, דורש מעיריית באר־שבע להפסיק לאלתר את עבודות ההקמה של הקניון בעקבות גילוי הקברים. בהצעה דחופה לסדר היום, שהגיש לקראת ישיבת המועצה המתכנסת היום, תובע חורי לאסור ביצוע עבודות שונות באתר, לרבות פינוי הקברים וחילולם, עד אשר ימצא פתרון מוסכם, יחד עם ראשי „אתרא קדישא". במקביל שיגר מברקים לשר החינוך ולשר הדתות, בהם דרש את התערבותם המיידית להפסקת העבודות באתר.

הקניון של באר־שבע מוקם על ידי היזם היהודי־קנדי דוד עוזיאלי, שבנה את הקניון ברמת גן. הקברים בהם מדובר התגלו במהלך העבודות המתבצעות במקום לפני כחודשיים, אולם מבדיקה שערך במקום צוות ההקמה, עולה כי מדובר בקברים לא יהודיים, ככל הנראה מהתקופה הביזנטית.

בשיחה עם סופר „דבר" אמר חורי, כי גם אם יתברר שמדובר בקברים לא־יהודיים, כפי שטוענים גורמים בכירים בעירייה, אין שום הצדקה לחילולם של הקברים. לדבריו, ההלכה היהודית קובעת, כי יש לכבד קברים של גויים, באותה מידה שאסור חילולם של קברות יהודים. חורי סיפר, כי ביום ו' ביקר באתר ההקמה של הקניון וגילה, לתדהמתו, 12 קברים בשולי המגרש הנושק ל„דרך־הנשיאים", תשעה מהם ריקים ושלושת הנותרים חסומים באבנים גדולות. „השומר הערבי באתר סיפר לי כי ארכיאולוגים שביקרו במקום, רוקנו את הקברים מהשלדים וסילקו אותם מהמקום. אם הדברים הללו נכונים, הרי הם פעלו „כגנבים בלילה", אמר חורי.

מנכ"ל „הקניון", תא"ל (במיל.) אליעזר רם, אמר בתגובה: „ברגע שמפעילי הטרקטורים גילו מספר אבנים עתיקות באתר, הודענו על כך מיד למשטרה, כמתחייב בחוק ואכן אלה התגלו כקברים. המשטרה אספה את העצמות שהיו במקום ואנו הפסקנו את העבודה. במקביל, העירייה שלחה ארכיאולוג למקום ובבדיקה שערך, התגלה בוודאות שאלה קברים ביזאנטיים ואין מדובר בקברים של יהודים".

היום ייפגש ראש עיריית באר־שבע עם אנשי „אתרא קדישא" ויוחלט על דרכי הפעולה, כדי לאפשר את המשך עבודות ההקמה, מבלי לגרום לחילול הקברים.

<u>סקרים לא־רשמיים אחרונים בצרפת מתנבאים:</u>

מיטראן ייבחר היום – ב־52 אחוז וימנה את רוקאר לראש ממשלתו

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – על־פי סקרים בלתי־רשמיים אחרונים על כוונות ההצבעה בבחירות לנשיאות צרפת, ייבחר היום פרנסואה מיטראן לתקופת כהונה נוספת של שבע שנים כנשיא צרפת. מיטראן יזכה, על־פי הסקרים, בקולות 52 אחוז מהבוחרים, לעומת 48 אחוז שיצביעו לראש הממשלה ז'אק שיראק.

אם ייבחר מיטראן, מניחים מקורות יודעי דבר בפאריס, כי הוא ימנה בהקדם לתפקיד ראש הממשלה את המדינאי מישל רוקאר, ראש האגף הסוציאל־דמוקראטי במפלגה הסוציאליסטית ומי שהיה מתחרהו העיקרי של מיטראן על המועמדות לנשיאות, ויטיל עליו להרכיב ממשלה מצומצמת ולנסות לצרף אליה אישים ממפלגות המרכז ובלתי מפלגתיים. על־פי מרבית ההערכות, ייאלץ בסופו של דבר מיטראן להכריז על פיזור האסיפה הלאומית ועריכת בחירות חדשות, כדי לנסות לשנות את ההרכב המפלגתי שלה, שהיום יש בה רוב לימין.

הבחירות עשויות להתקיים כבר בסוף יוני או באוקטובר. שגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר נועד בסוף השבוע לפגישות ממושכות עם מישל רוקאר ועם ראש מטה הבחירות של מיטראן, פייר ברגובואה, שגם לו צפוי תפקיד בכיר בממשל.

לפי הסקרים, הצליח שיראק לצמצם במקצת את הפער לרעתו בעקבות ההתפתחויות הדרמאטיות של סוף השבוע, שחרור בני הערובה הצרפתים בלבנון וחילוצם במבצע צבאי עקוב מדם של בני הערובה הצרפתים באי אוואה בקלדוניה החדשה. הפעולה, שבה נהרגו שני אנשי צבא ו־19 בדלנים קאנאקים, עוררה ביקורת במפלגות השמאל והמרכז, ובקלדוניה גברה המתיחות לקראת יום הבחירות.

נקודות נוספות נזקפו לזכות שיראק עם החזרתה לצרפת של קצינת ביון שהוגלתה, לאחר שהיתה מעורבת בפיגוע נגד ספינת התנועה האקולוגית „גרינפיס" בניו־זילנד. ממשלת ניו־זילנד הסכימה, כי הקצינה דומיניק פרייר תישא את עונשה בגלות בשטח צרפתי. עתה היא טוענת, כי צרפת הפרה את ההסכם. הצרפתים אומרים, כי הקצינה נכנסה להריון ואביה חולה, וכי לפי ההסכם, הדבר מאפשר את החזרתה. ז'אק שיראק הספיק גם לעורר את זעמה של קנדה, כאשר כוחות צרפתיים עצרו ספינת דייג קנאדית באיי סאן מיקלון, שם יש סכסוך דיג בין שתי המדינות.

שיראק זקף בנאומיו האחרונים לזכותו מעשים אלה שנועדו להפגין בפני בוחריו של מנהיג הימין הקיצוני להפגין את היותו איש ימין „אמיתי" ומגן הרפובליקה מפני „שקיעה". כ־100,000 מאוהדיו ערכו ביום ו' מפגן גוליסטי בהשתתפות אישים פוליטיים, אנשי ציבור ואמנים, בכיכר הקונקורד בפאריס תחת הסיסמה „להציל את הרפובליקה החמישית" שאותה מסכן, לדבריהם, מיטראן.

הנשיא המועמד אמר מצידו, בנאום בחירות אחרון, כי „במדינה כמו צרפת רק הדמוקרטיה ועקרונותיה – החופש, השוויון וכיבוד הזולת – יאפשרו לחיות בשלום ולעבוד למען קדמת החברה". מיטראן הופיע לפני רבבות בעיר טולוז בחברת אמנים וכוכבים רבים שהביעו את תמיכתם בבחירתו מחדש. אתמול נאם במושב „הקונגרס האירופי" כאן.

<u>בני־הערובה שחזרו מביירות מספרים:</u>

רופא יהודי חטוף שנרצח אח"כ היה היחיד שטיפל בצרפתי סרא

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). – רופא יהודי לבנוני, שהוצא אחר־כך להורג בידי חוטפיו, היה האדם היחיד שטיפל בבן הערובה הצרפתי מישל סרא, שמת בשבי בביירות – כך נודע בסוף השבוע בפאריס. החוטפים, שפעלו על־פי הוראות האיראנים, התירו לרופא היהודי, כנראה ראש הקהילה ד"ר אלי חלאק, אחד מן החטופים היהודים שבידי ארגון „המדוכאים עלי אדמות" (שאין, כך מסתבר, כל הבדל בינו ל„ג'יהאד האיסלאמי") לטפל בסרא, מזרחן בן 39, כאשר לקה, ככל הנראה, בסרטן הכבד.

החוטפים סירבו לאפשר את אישפוזו בבית־חולים, והוא גסס במשך חודשים. היהודי נרצח אחר־כך בתור „משתף פעולה עם שירותי הביון הישראליים". אלמנתו של סרא הביעה זעזוע על כך שראש הממשלה שיראק „הודה לרוצחי בעלה" ותבעה חקירה.

שניים מבני הערובה עזבו את בית־החולים הצבאי שבו אושפזו והשלישי, הדיפלומאט מרסל פונטן, חזר לשם בגלל בעיות עצבים. בני הערובה מסרו פרטים קשים על שביים: נעילתם בשלשלאות, העברתם ממקום למקום בארון מתים ובימוי הוצאות להורג „בעוון שיתוף פעולה עם השירותים הישראלים והאמריקאים".

העתונאי ז'אן־פול קופמן סיפר, כי שמר על שפיות דעתו על־ידי כך שקרא ללא הרף בתנ"ך. כן קרא במשך שלוש השנים את הרומן הענקי של טולסטוי „מלחמה ושלום" 21 פעמים.

<u>בתצהירים לבג"ץ בפרשת האימוץ</u>

שגרירות בראזיל: זיופים; ההורים: בג"ץ לא מוסמך

(ע). – המזכיר הראשון בשגרירות בראזיל בישראל אומר בתצהיר שיוגש לבג"ץ, כי תעודות האימוץ ותעודת הלידה שבהן מחזיקים בני הזוג תורג'מן, שאימצו בסוף 1986 ילדה כבת שנתיים בפאראגוואי, אחרי שהועברה אליהם מבראזיל, הן מזוייפות.

אוסוואלד ויירה, המזכיר הראשון, אומר בתצהיר, כי בעקבות בדיקת שלטונות ארצו התברר שהתעודות מזוייפות. הספר שממנו נלקחה כביכול תעודת האימוץ הושלם כבר ונחתם בשנת 1957. גם הספר שממנו נלקחה תעודת הלידה הושלם כבר ב־1920, ולכן לא ניתן להשתמש בהם לגבי תינוקת שנולדה ביוני 1986.

את תצהירו של המזכיר הראשון בשגרירות בראזיל מבקשים להגיש לבג"ץ עורכי הדין אלי כהן ושמעון שובר, פרקליטיה של רוסילדה קונסאלו, האם שטוענת כי בתה כרונה נחטפה ונלקחה לאימוץ על־ידי בני הזוג יעקב ושמחה תורג'מן, המתגוררים בלוד.

לתצהיר צורף גם מכתב שעליו חתום שגריר בראזיל בישראל, האומר כי כבר באמצע ינואר השנה שלחה השגרירות מכתב למשרד החוץ הישראלי ובו כל הפרטים הנוגעים לחטיפתה של הפעוטה לישראל.

בית משפט גבוה במדינת פרנה בבראזיל הוציא מכתב לבית משפט ישראל ובו מבקש בג"ץ לתפוס את הפעוטה ולהחזירה לבראזיל. נמסר, כי השגרירות תפנה בימים הקרובים לבית משפט בישראל כדי לבצע את הצעד הזה.

בתצהירים המשלימים שמבקשת האם להגיש לבג"ץ מצויין, כי ספרי האימוץ נסגרו בעמוד 100 ואילו מסמכי האימוץ של הזוג תורג'מן נלקחו מעמוד 633. גם הדף בספר הלידה המקורי אינו קיים. בני הזוג תורג'מן טענו בתצהיר תשובה שהגישו בשבוע שעבר לבג"ץ, כי רוסילדה קונסאלו אינה האם האמיתית של בתם המאומצת.

לדבריהם, נמסר להם ששמה של בתם הוא קרולינה סלוואדור והיא נולדה לצעירה רווקה בשם קלוטילדה סלוואדור ב־5 ביוני 1986. השגריר אומר במכתבו כי בבראזיל לא רשומה באותו יום לידה של ילדה בשם קרולינה סלוואדור. עוד מוסיף השגריר שלאימוץ ילדים בבראזיל הנעשה בידי זרים נדרש אישור מפורש של שופט בראזילאי.

ביום ו' הגיש פרקליטם של בני הזוג תורג'מן עו"ד גרשון שנייד את עיקרי הטיעון שלו לבג"ץ. שנייד אומר, כי בג"ץ אינו מוסמך לדון בפרשה אלא בית המשפט המחוזי, משום שהשאלה החשובה – האם העותרת לבג"ץ היא אכן האם האמיתית. שאלה זו מחייבת חקירת עדים ובדיקות מעמיקות, שיכולות להתבצע רק במסגרת דיון בבית משפט מחוזי.

הדיון בעתירה יתקיים מחר לפני שלושה שופטים, בראשם המשנה לנשיא בית המשפט העליון פרופ' מנחם אלון. לצידו השופטים ד"ר משה בייסקי והנרי אריאל.

הנהלת ארגון נמלי־התעופה תקיים כינוסה הבא בישראל

מאת אריה אגוזי, סופר „דבר"

ההנהלה האירופית של ארגון שדות התעופה תתכנס בעוד שנה בירושלים וסמל הכינוס יכלול את שם העיר בעברית – החלטה זו אושרה מחדש בימים אלה בבריסל, למרות עירעור מצד הנציג הצרפתי. גורמים מדיניים זוקפים הצלחה זו לזכות מנכ"ל רשות שדות התעופה צבי גוב־ארי.

ערעורו של הנציג הצרפתי הובא לדיון במועצת המנהלים של האירגון, שהתכנסה כשבוע שעבר בסביליה שבספרד. הוא טען, כי נוכח המאורעות בשטחים המוחזקים, יש לבטל את המיפגש בישראל ובכל מקרה אין לקיימו בירושלים, מפני שזו אינה עיר ישראלית. עוד טען, כי יש למחוק את שם העיר המצויינת בעברית מסמל הכינוס, מפני ששפה זו אינה נמנית עם השפות הרשמיות של האירגון.

המנכ"ל גוב־ארי, החבר במועצת המנהלים, דחה את טענות הנציג הצרפתי באומרו ששיקולו פוליטי וכי על־פי תקנון האירגון אין הוא עוסק בנושאים מדיניים. גוב־ארי זכה בתמיכה מפתיעה מצד הנציג המזרח־גרמני. נוכח התמיכה הרחבה בעמדת הנציגות הישראלית ויתר הנציג הצרפתי על התנגדותו וקיום המיפגש בירושלים אושר מחדש.

המנכ"ל גוב־ארי יוצא השבוע לחופשה פרטית בת שלושה שבועות במימונו האישי. בהיעדרו ימלא את מקומו הסמנכ"ל לכלכלה ולמסחר, אברהם אנטמיר. לסופר „דבר" נודע, כי בכוונת שר־התחבורה חיים קורפו למנות גם מ"מ ליו"ר מועצת הרשות אריה גרוסברד, המבקש להיכלל ברשימת מועמדי תנועת החירות לכנסת. על־פי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה אין חבר־כנסת רשאי לשמש יו"ר מועצת־מנהלים של חברה או של רשות ממלכתית. מועמדו של השר קורפו לתפקיד מ"מ יו"ר מועצת רשות שדות התעופה הוא מנכ"ל משרד־התחבורה ברוך לוי.

בשוך הדליקה

כבאי לוס־אנג'לס מפנים את הריסות הקומות השרופות של בניין „פירסט אינטרסטייט בנק", שעלה באש ביום ה'. האש התפשטה על־פני חמש מ־26 קומותיו של גורד השחקים, אך מספר הקרבנות בנפש היה קטן יחסית – אדם אחד, שנמצא מת במעלית הבניין. הדליקה פרצה לאחר שמאות עובדי המשרדים בבניין סיימו את עבודתם ועזבו אותו. (צילום: א.פ.)

המפלגה הערבית מד"ע – רוצה 10,000 חברים רשומים כתשתית

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

המפלגה הדמוקרטית הערבית, מד"ע, שואפת להגיע ל־10,000 חברים רשומים ומשלמי מיסים במפלגה ולהיות המפלגה המובילה בבחירות הבאות בכנסת במגזר הערבי, בהיותה המפלגה הערבית הראשונה שמייצגת את ערביי ישראל.

כך נאמר בהחלטות שנתקבלו בכינוס של ההנהלה המורחבת של המפלגה שהתקיים אתמול במשרדי המפלגה בנצרת אשר נידב אחד מתושבי העיר.

ההנהלה אישרה את נסיעתם לארה"ב של ח"כ דראושה ושל חבר הלשכה המרכזית של המפלגה ד"ר ג'ירייס חורי, כדי להשתתף בכינוס השנתי של הקהילות הערביות וגם לפתוח, בסיוע נשיאות הכינוס, במגבית למימון פעולות המפלגה הערבית וגם להוצאת השבועון „אל־דיאר", שיביא את דבר המפלגה לציבור הערבי.

מצ"ח: ילדה שפכה מים רותחים על אחותה וחיילי צה"ל הואשמו

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

חקירת המשטרה הצבאית החוקרת (מצ"ח) מעלה כי אין שחר להאשמותיו של רופא אנגלי בעזה, לפיהן חיילי צה"ל שפכו מים רותחים על הילדה יסמין עילה, בת 10, מעזה. הפרשה, שנמסרה על־ידי הרופא לפני כחודש וחצי לעתונות הזרה ופורסמה שם בהבלטה, הופרכה לחלוטין על־ידי חוקרי מצ"ח.

על־פי ממצאי מצ"ח התברר כי אחותה של הילדה היא ששפכה את המים בתום לב, וכדי להיחלץ ממצב לא נעים, האשימו חיילי צה"ל במעשה. דברים אלה גילה ביום ו' דובר צה"ל, תא"ל אפרים לפיד, בערב שהוקדש לנושא „צה"ל והתקשורת" בקיבוץ משמר הנגב.

לפיד מסר, כי הדו"ח המלא של חקירת מצ"ח בפרשה זו יפורסם היום.

בנושא אחר, אמר לפיד כי בשטחים שוהים בכל יום בין 8 ל־9 אלפים בלבד מחיילי צה"ל. „בתוך זה סותר את הריווחים הרווחים, מהם עלול להיווצר הרושם שלפחות 60 עד 70 אלף מחיילי צה"ל משרתים היום בשטחים. הנתונים הללו עולים ויורדים, בהתאם להיקף הפעילות המבצעית בשטח. המגמה היא להוריד ככל האפשר את מספר החיילים בשטחים וההשלכה הישירה היא שילוב של יחידות מילואים, שמפנים את החיילים הסדירים לפעילות מבצעית", אמר דובר צה"ל.

תלמידים קיצוניים בבית־צפפה נכשלו בהבאת חבריהם לשבות

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

עשרות תלמידים קיצוניים עמדו ביום ד' בשבוע שעבר, בפתח בית הספר התיכון בבית צפפה, וקראו לחבריהם לא להיכנס לכתות כאות הזדהות עם השביתה שהוכרזה באותו יום בשטחים.

בניגוד לשביתות קודמות, בהן שוכנעו התלמידים בבית צפפה הישראלית להזדהות עם השביתה, בשבוע שעבר הם סירבו להיענות לקריאה ונכנסו לכתות ללמוד כרגיל. על כך סיפר מנהל בית הספר עומר עתמן בכינוס של תנועת „מבלנות", שהתקיים ביום ה' בתל־אביב.

לדברי המנהל, ייתכן כי אי היענות התלמידים לקריאת הקיצוניים, אינה מסמנת התמתנות ביחסם להתקוממות בשטחים, אלא נובעת מלחץ של בחינות סוף השנה ובחינות הבגרות.

יצויין, כי תלמידי בית צפפה הירדנית, הלומדים באותו בית־ספר, שובתים מלימודים מאז ה־9 בפברואר. מכיוון שהתלמידים הירדניים הם, במקרים רבים, קרובי־משפחה של התלמידים הישראליים, נענו עד כה קריאות הקיצוניים להשבית את בית הספר במועדי השביתות הכלליות בגדה.

ברה"מ דחתה הצעה של משקיע לפתוח מסעדה כשרה במוסקווה

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – ברה"מ דחתה בקשה של חברה לונדונית להקים מסעדה כשרה במוסקווה, אך פקיד גבוה במוסקווה אמר כי הרעיון יישקל אולי, אם יכוננו מחדש יחסים דיפלומטיים בין ברה"מ וישראל.

בדצמבר פנה מיכאל צוובנר, מנהל רשת מסעדות „רוטשילד" בלונדון, אל השגריר הרוסי והציע, לאור מדיניות ה„גלסנוסט", ובהנחה שבתוצאה מכך תגבר התיירות היהודית למוסקווה, להקים מסעדה כשרה במוסקווה. הוא הדגיש כי החומרים והעבודה יהיו מקומיים וכל ההכנסות ייתרמו למטרות צדקה לילדים סובייטיים. השגרירות לא ענתה על מכתביו התכופים, אך כאשר פנה לממונה על המסעדות ענה לו הלה כי הפרוייקט יצטרך לחכות לכינון יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

השבוע סיפר צוובנר בתכנית רדיו כי כתב לנשיא רייגן וביקש ממנו להעלות את הנושא בפגישתו הבאה עם מר גורבצ'וב בקיץ.

<u>בשידור תוכנית טבע מאילת לאנגליה</u>

המים חדרו למסיכת המנחה אבל ב.ב.סי. שידר הדראמה

מאת שמואל תגר, סופר „דבר" באילת

שני שידורים תת־ימיים ישירים הועברו אתמול לאנגליה.

הטלוויזיה הישראלית יחד עם ה„ב.ב.סי." שידרו לאנגליה באמצעות הלוויין תוכנית טבע בהפקה משותפת.

באילת הוקמו אולפני שידור על גבי ספינה בסיוע ניידות שידור על החוף. השידורים עצמם נקלטו אתמול היטב באנגליה, מלבד תקלה אחת: מי הים חדרו למסכת הצלילה של המנחה התת־ימית – מרתה הולמס. אולם מומחי ה„ב.ב.סי" הפכו את התקלה לדראמה וסיימו את השידור כמצופה.

היום יועברו ארבעה שידורים תת־ימיים ישירים לאנגליה, לארה"ב ולספרד ומחר יועברו השידורים לרשת הטלוויזיה הישראלית ב־5.30 אחר הצהריים וב־9.30 בלילה. תוכניות הטבע עוסקות בגדירות הציפורים ובצורות החיים מתחת למים במפרץ אילת.

נהג ! עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.

תן טרמפ לחייל !

רעבים בפנאמה

מרגריטה בת החמש מחזיקה בידה צלחת אורז ועדשים, שקיבלה בכנסיית „סאן חוזה" שבפרבר סאן מיגואליטו של פנאמה־סיטי. ארגון הצדקה הקאתולי „כאריטאס", התומך באוכלוסיית המצוקה של פנאמה זה שנים, נאלץ להגביר במידה ניכרת את פעילותו מאז גרמו הסנקציות הכלכליות של ארה"ב על פנאמה למשבר כלכלי קשה בה, והוא מאכיל מאז אלפי עובדים רעבים נוספים מדי יום ביומו. (צילום: א.פ.)

השוק האירופי מגנה פשיטת צה"ל בלבנון

בון (ע"צ). – השוק האירופי המשותף גינה ביום ו' את פשיטת צה"ל לדרום לבנון בטענה, שישראל הגזימה בתגובתה על פרובוקציות של המחבלים.

בהודעה שיצאה מבון מטעם הנשיא התורן של 12 מדינות השוק המשותף נאמר: „מדינות השוק רואות בפעולה הצבאית בדרום לבנון פגיעה נוספת בריבונות לבנון ובשלמותה הטריטוריאלית. מדינות השוק סבורות, שאפילו חדירה של קבוצות עוינות, דבר שגם אתו אין להשלים, אינה מצדיקה פעולה צבאית כזו".

בהודעה נאמר להלן, כי ה־12 מביעות צער על ההתקפה הישראלית ועל אבדן החיים והרכוש שנגרמו בעטיה.

קריקטוריסט פלשתינאי שנרצח – זכה בפרס

רומא (ע"צ). – פרס הפדראציה הבין־לאומית של עורכי העתונים יוענק השנה לקריקטוריסט הפלשתיני נאג'י אל־עלי, שנרצח ביולי 1987 בלונדון, שם חי כגולה מאז גירושו מכווית, ב־1985.

הקונגרס ה־41 של הפדראציה ייערך ברומא בין 15 במאי ל־18 בו, בהשתתפות יותר מ־400 נציגים מ־29 מדינות. פרס הפדראציה, „עט הזהב של החירות ל־1988", יוענק זו הפעם הראשונה לעתונאי ערבי. הוא יימסר לבנו של אל־עלי.

בין המשתתפים בכינוס יהיו מנכ"ל אונסק"ו פדריקו מאיור, סגן השר לתכנון המשפחה בממשלת סין, צ'אנג צ'ונג הסואן, נשיא חברת „פיאט" ג'יאני אניילי ונשיא תשלובת „אוליבטי" קארלו בנדטי. אנשי הפדראציה מצביעים על העובדה, שהקריקטורות של אל־עלי פורסמו דרך קבע ביומונים ובשבועונים בכל רחבי המזרח־התיכון.

קראוס: אין לפרק את השוטרים מכלי נשקם

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מפכ"ל משטרת ישראל, רב־ניצב דוד קראוס אומר, כי אנשי משטרת ישראל חייבים להמשיך ולהחזיק בכלי־נשק שישמשו אותם בתקריות בטחוניות חמורות.

דעה זו מנוגדת לדעה שהביע בסוף השבוע שעבר ראש אגף חקירות, ניצב יגאל מרקוס בפגישה עם כתבים בתל־אביב. לדבריו, יש לחשוב על הוצאת כלי הנשק מידי השוטרים. דבריו נאמרו בתגובה לטענות נגד המשטרה בעקבות אי־הצלחת שוטרי מחסום המשטרה לעצור את מכונית ה„רנו", שבה נסעו חוטפי אוטובוס הקמ"ג.

ניצב מרקוס אמר, כי בעולם הרחב מתגברת הדעה, שיש להוציא מידי אנשי משטרה את כלי הנשק, ואין שום סיבה שנושא זה לא יעלה גם על סדר־יומה של משטרת ישראל.

בתגובה על כך אמר מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, ל„דבר": „משטרות רבות בעולם אמנם מתלבטות בקשר לבעיית החזקת הנשק בידי השוטרים, אבל אין המצב דומה למצב שבו מצויה משטרת ישראל. המצב הבטחוני בארץ מכתיב את החזקת הנשק. לא יעלה על הדעת, ששוטרים לא יחזיקו כלי־נשק. אנחנו עושים להגדלת מספר כלי־הנשק ודואגים לכך, שבכל ניידת יהיה כלי־נשק וגם לשעת הצורך".

חובל צינור התנחלות קידר וצה"ל נתן מים

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

צינור המים להתנחלות „קידר" הסמוכה למעלה־אדומים חובל אתמול כפעם הרביעית בתוך חודש בידי ערבים מן הסביבה. צה"ל סיפק אתמול מי־שתייה לתושבים במכלית.

התנחלות „קידר", הנקראת גם נאות־אדומים, היא מששת היישובים שהוחלט להקימם בהסכם הקואליציוני של ממשלת האחדות. תושבי המקום עובדים בירושלים והיישוב עדיין מאוכלס באשקוביות.

צה"ל בודק את האירוע.

שגריר ברה"מ ישתתף בכנס יהודי בניו־יורק

ניו־יורק (ע). שגריר ברה"מ בארה"ב יורי דובינין אמור להשתתף לראשונה בכינוס יהודי עולמי בהשתתפות ראשי ההסתדרות הציונית בישראל. הכינוס ייערך השבוע בניו־יורק.

השגריר דובינין יהיה אורח בפתיחת מושב האקזקוטיבה של הקונגרס היהודי העולמי, בנשיאותו של אדגר ברונפמן. המפגש מתקיים בבניין חברת „סיגראם" שבבעלות אדגר ברונפמן.

במפגש ישתתפו כ־30 מראשי הקהילות היהודיות ברחבי העולם, כולל שמחה דיניץ, יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית, וח"כ מאיר שטרית, הגזבר החדש של הסוכנות.

هكذا من الأصل

דבר פתוח

מי היתה רומי?

מאת אברהם הפנר

מרשימתה של יעל פישביין, „מה אתה יודע על מדינה" („דבר" 29.4.88), עולה, כי בוגרי שיטת החינוך שלנו לא יודעים איפה הקו הירוק, מה היה בכפר קאסם ומי היה אמיל גרינצווייג. ואילו ידעו – מה היו עושים עם זה? באיזה קונטקסט היו ממקמים את האינפורמציה? מה אפשר לדרוש מאנשים שיוצאים לחיים עם שתי נקודות בהיסטוריה – ואלה הרי הרוב: החינוך לדמוקראטיה, מטרתה המוצהרת (הכנה?) של מערכת החינוך שלנו, מחייב. אנחנו פונים לרוב, לא לעלית. ברוח ההגדרה. וזכרים? ודמוקראטיה. איך אפשר להתחיל ללמוד את תולדות עם ישראל בלי שמץ של מושג בתולדות העמים? איזו משמעות יכולה כבר להיות לתולדות „עם" – יוצא־דופן ככל שיהיה – בלי לדעת דבר על „עמים"? יוצא־דופן ממה? מה ה„דופן"? איזו משמעות ימצא תלמיד בספר „השואה ומשמעותה" אם לא ניתנו לו כלים כלשהם להשיב על השאלה „מה משמעות יש (אם בכלל) לתהליכים היסטוריים?" איך אפשר ללמד היסטוריה בלי היסטוריה?

עובדות: שתי הנקודות העלובות, שהן המינימום הנדרש לבגרות, אינן מסכמות אפילו תמונה שטחית, אף לא תמונה מסולפת במתכוון, של ההיסטוריה. אין היסטוריה. לא היו ימי הביניים כי רומא לא נפלה. רומא לא נפלה כי רומא מעולם לא קמה, וגם יוון לא היתה קיימת לפני גאלים מ„אריס". לא מצרים ולא מסופוטמיה ולא פרס. על המזרח הרחוק אין מה לדבר: שם עושים מלוכסני־עיניים טראנזיסטורים קטנים מאז עמד עם ישראל מול הר־סיני. השוק המשותף, שמופיע יש־מאין בספרי הלימוד של שתי הנקודות, קם כנראה על המאדים, כי אין אירופה: וקארל־הגדול היה בוודאי חלוץ מרכזי בקבוצת שארלמאניי. אפילו מלך הוא לא היה. הוא שום דבר. לא היה ולא נברא. כנ"ל המהפכה הצרפתית. נפוליון זה דבר נמוך, עם כובע משולש – במקרה שראית סרטה כזאת בטלוויזיה – אבל האפשרות הסבירה יותר היא שלא ראית. רוסיה זה אש"ף. אם בדרך מקרה שמע מישהו את צירוף המלים „המהפכה הצרפתית", לא רק שאין לו מושג אם זו קרתה לפני הקמת המדינה או אחריה, במאה השש־עשרה או השתים־עשרה; הוא גם לא סקרן לדעת ולחפש מה בדיוק הפכו שם. המארתון זה שם של מירוץ באולימפיאדות ושנת 1492, שנה כבדה במשמעויות בתולדות העמים, לרבות בתולדותינו, זה בטח 1492 ש"ח.

או מה את רוצה מהם, מערכת חינוך יקרה? מה זה משנה כמה ערבים יש בצד הזה או האחר של הקו הירוק? בלאו־הכי זה „ערבים", ואלה היו תמיד מלוכלכים ופרימיטיביים. מעולם לא בנו אלהמברות, לא לימדו אלגברה, היגיינה אריסטו (מי זה?) ולא ישבו בספרד. בגראנד זה גן רעיל. פרס זה חומייני ואת הפירמידות בנינו בנפשנו. בקיצור, אין לערבים היסטוריה כי גם לנו אין. לאף אחד אין. על אסטרואיד קטן במזרח־התיכון קמה מדינת היהודים, מאשכנזים ומספרדים. בגלל הבטחה אלוהית הם התקבצו אל אסטרואיד זה פעם, לפני כמה זמן, יחד עם התימנים, וגויים נוצרים וערבים מאסטרואיד שכן התקיפו אותם, והם עדיין מתקיפים, בשנאה עיוורת. הם גם ימשיכו, אגב, להתקיף ויש להתבצר באסטרואיד, המנותק בחלל ובזמן מכל רצף שהוא.

שום דבר לא יעזור לכם אם לא תחזירו את ההיסטוריה לבית־הספר, גם לתלמידי שתי הנקודות. אפילו היסטוריה „מטעם" (כזו שספגו בני דורנו במערכת החינוך הקודמת) עדיפה מההתעלמות הטוטאלית מתולדות המין האנושי. ארבע שנים שמענו ואגרנו פרטים ושמות: קרב סאלאמיס („זהה, באר והוסף תאריך"), פלאוויוס וקולומבוס (זוכרים? „קולומבוס" – היה איש כזה, אומרים שהיה יהודי) ומסעי הצלב ורש"י ומארקס ושבתאי צבי, שלא לדבר על מלחמת מאה השנים ומלחמת שלושים השנה וכאלו הרפתקאות יפות. ארבע שנים (או יותר) של סיפורים (ואפילו מגמתיים), זכרונות המין האנושי, איפשרו לנו לחזור ולבדוק, שנים אחר־כך, את המשמעות שמערכת החינוך של אז רצתה לתת להם. מה דעתנו? כן או לא או סימן־שאלה?

לנו יש כלים לבדוק. להם אין. מה שיגידו מחר ב„מבט" רוני מילוא, רפול ופרס יתקבל, לפי מפתח סמוי של כעס־מפלגתי. בלי בדיקה, כי אין כלים לבדוק. 242 ו־338 יישארו לנצח שמות מבצעים של צבא ההגנה לישראל או צורי־תרום או מחירים אלטרנאטיביים של מערכת סטריאו – אם לא יתלווה למספרים האלה גם המספר 1848, למשל, או לפחות צמד המלים בעל הצליל הרומאנטי „אביב העמים".

או מה אתם רוצים מהתלמידים? שיבחשו?

אוטונומיה זוחלת

מאת יואב לביא

יוזמת שולץ נמצאת במצב קליני מיוחד: היא איננה קורמת עור וגידים וגם איננה נופחת את נשמתה. היא נולדה, אבל איננה חיה. היא קיימת, אבל איננה נושמת. מי שחשב כי אפשר יהיה להגיע לגיבוש עמדה ישראלית אחת, על בסיס הצעותיו של מזכיר המדינה שולץ, טעה טעות קשה. בממשלת האחדות הלאומית אי־אפשר להכריע הכרעות מדיניות חשובות, בלי שבודקים תחילה את מצב הדשא במגרש הביתי.

בעתיד עלולה הדבקות, המיסטית כמעט, ביוזמת שולץ להיות בעוכריהן של מדינת ישראל, ושל ממשלת ישראל ומפלגת העבודה. ההתייחסות לרעיון הוועידה הבין־לאומית כרעיון „שאין בלתו" תצמיח רעות על רעות: כי אין רק דרך אחת להסדר מדיני או להתקדמות לעבר הסדר יציב. הממשלה הזאת לא תקבל החלטה מעשית בעניין יוזמת שולץ, אבל גם כל ממשלה קואליציונית אחרת, שאיננה ממשלת מערך, יונית מובהקת ועצמאית, לא תוכל לאמץ את היוזמה כפי שהיא. ובכלל, העיסוק המתמשך בוועידה שלא נולדה אך חיזק את ההסתייגויות ממנה בקרב כל הנוגעים בדבר, מחוסיין עד גורבאצ'וב. ואין ערבים לכך שבעוד שנה אכן ילכו שניים יחדיו בלתי אם יתוועדו.

גם מפלגת העבודה כבר נקלעה לוויכוחים פנימיים בעקבות הנסיון לנסח מצע מדיני לקראת הבחירות הבאות, שיסוב סביב רעיון הוועידה הבין־לאומית. בעקבות התנגדות ה„נצים" הודבקה על גב הוועידה „תבנית אלון", שחוסיין דוחה אותה זה 20 שנה על הסף. איש מבין שרי מפלגת העבודה לא ניסה, במשך שלוש וחצי שנותיה של ממשלת האחדות, להציע הצעה אחרת. איש לא ניסה להציע מסלול נוסף, דרך חלופית להתקדמות בין המחסומים הבוערים שבנתיב המדיני. פרט לגד יעקבי. אלא שהוא לא יצא עד כה מגדרו כדי להילחם על תכניתו, כדי לא לערער את מעמדו של שמעון פרס.

משה דיין התפטר מממשלת בגין משהבין, כי בגין לא יבצע את הסכם האוטונומיה. הוא הציע, לשווא, להגשים את הסכם האוטונומיה, ולו חלקית, חד־צדדית. גד יעקבי נטל את הרעיון, שכלל אותו וערכן אותו, והעטה עליו לבוש מדיני חדש בדמות „הסדר־ביניים יזום". הרעיון המחודש פשוט בתכלית – יעקבי מציע, למעשה, להגשים מתוך תכנית האוטונומיה אותם היסודות שהמערכת הפוליטית יכולה להסכים עליהם. אפשר כאוטונומיה זוחלת, אפשר פרקים פרקים, אפשר בצעדים זהירים, אפשר תוך הסכמה שבשתיקה בקרב אוכלוסיית השטחים.

לו היתה ממשלת ישראל מאמצת לפני שלוש שנים את הצעותיו של גד יעקבי, יתכן שלא היתה מתעוררת האינתיפאדה. במקומה היו מתרחשים שינויים חיוביים, ולו אף מעטים, בכיוון הנכון. רגשי אוזלת־היד והיאוש בקרב ערביי השטחים היו מתפוגגים מעט.

גם עכשיו עדיין לא מאוחר. אלא שהדבר מחייב את מפלגת העבודה לשני מעשים:

ראשית, לשבץ במצעה תכנית אופראטיבית להסדר־ביניים יזום, כתוכנית חלופית.

שנית, להציב את גד יעקבי במעמד מרכזי, שממנו יוכל להטעין את תנורי ההסקה של רכבת התכנית.

האם תעשה המפלגה את המעשים הללו?

קריקטורה מעתונות ארה"ב: הסכמה ישראלית – הערבית. להגיד 'לא' לשולץ.

השקר הגדול

מאת ישראל אילת

אני מתכוון הפעם לשקרים האידיאולוגיים, לסילוף המושגים היסודיים שעליהם התחנכנו בדרכנו להגדרה עצמית לעם היהודי, להסטיה במטרות שאיפתנו לקביעת גורלנו החופשי, לעיוות כמיהתנו לריבונות עם ישראל בארצו, בארץ־ישראל. בקיצור, אני מדבר על השקר הגדול, שחלק לא מבוטל של מנהיגינו מנסה להקנות לנו באשר למטרת תנועת השחרור הלאומית של עמנו – הרי היא מטרת הציונות.

הציונות היא תנועת שחרור לאומית שמטרתה, המוגדרת בפשטות והמוסכמת על כל אגפיה ועל כל חלקיה: ליסד מדינה ליהודים בארץ ישראל. מטרה זו הושגה אחרי השקעת מאמצים אדירים ואחרי מאבק עיקש, עקוב מדם, של שני דורות ציוניים. כמובן אפשר לטעון – ובצדק רב – שנשארו עדיין מטרות ציוניות שטרם הושגו ויש להשקיע מאמצים נוספים להשגתן. אך אי־אפשר לטעון, במדינת ישראל הריבונית ובכנסת ישראל המחוקקת, כי עיקר מטרתה של הציונות עוד לא הושג.

בין אותן מטרות ציוניות, משניות שטרם הושגו, אפשר למנות את מיזוג הגלויות בארץ; את קליטת העליה; את הקניית הלשון העברית ליהודי הגולה ואת הכנתם לעלייה ארצה. ומי שנושא את עיניו אל מעבר למטרות גשמיות אלה, יכול לשאוף ולהיאבק בתוך מדינת ישראל להגשמת חזון ציוני נוסף: יצירת חברה שוויונית מבוססת על ערכי מוסר אנושיים נעלים, שתשמש מופת לעמי העולם ושתהיה אור לגויים.

אולם כנגד דברים אלה, מה אנו שומעים מפי חלק ממנהיגי האומה? אנו שומעים שהציונות נמצאת אך באמצע הדרך, שמדינת ישראל היא בבחינת צעד ראשון, היא רק מכשיר להגשמת הציונות, ושאדמת ארץ ישראל זועקת לגאולה. בקיצור, מנסים להוליך אותנו שולל כאילו מטרת הציונות היא ארץ ישראל השלמה.

האמת היא כי הציונות מעולם לא עסקה בפטישיזם: באדמה ובאבנים. מעולם לא טענה, כי אדמת ארץ ישראל זועקת לגאולה. היא טענה שעם ישראל זועק לגאולה, שהעם היהודי זקוק למדינה. רק בני־אדם זועקים. כאבים וצרכים הם נחלתם של בני־אדם. לא של אדמה, לא של אבנים.

כמובן אין לזלזל בסמלים: בדגל, בהימנון. אך אל לנו לשכוח: על הדגל כתבה הציונות: להיות עם חופשי בארצנו. לא בארץ ישראל השלמה. כמובן אין להכחיש את חשיבות אדמת המולדת – אך אסור לשכוח, שחשיבות העם גדולה יותר. שקר הוא שהציונות מחייבת את סיכון מדינת ישראל למען נסיון השגתה של ארץ ישראל השלמה. הציונות האמיתית – כפטריוטיות האמיתית – אוסרת עלינו לסכן את מדינת ישראל למען חלומות שאין בכוחנו להגשימם.

סילוף הציונות מתבטא גם בשימוש, הרווח בפי חלק ממנהיגינו, בשם: ארץ ישראל במקום מדינת ישראל. שימוש זה יש בו משום אי־הכרה במדינת ישראל, וכיום כבר הגענו למצב המוזר והבלתי נסבל שקרוב למחצית חברי הכנסת, ובראשם ראש הממשלה הנוכחי, אינם מכירים בגבולותיה הרשמיים של מדינת ישראל.

מהשקר שלפיו מטרת הציונות היא גאולת אדמתה של ארץ ישראל השלמה, נובעת גם ההגדרה השקרית של מיהו ציוני. ציוני – על פי הגדרה זו – אינו יכול להיות אלא מי שדוגל בארץ ישראל השלמה כמטרה ציונית. אך גם בכך אינם מסתפקים „הציונים האמיתיים", חסידי ארץ ישראל השלמה. הם טוענים שהאיחול ומדינת ישראל בארץ ישראל השלמה היא התגלמות המפעל הציוני – מי שאינו דוגל בכך, גם פטריוט אינו יכול להיות וממילא כל שיקוליו, כל נימוקיו וכל טענותיו – פסולים.

כך קרה שבשלטון „חרות" בראשותו של מנחם בגין הוענק תואר הכבוד „ציוני" לאותם יהודים, שמתוך מניעים דתיים־משיחיים אינם מוכנים להתפשר אף לא על שעל אחד מהארץ המובטחת, ונשלל אותו תואר מאותם ציונים אמיתיים שהקדישו את חייהם להגשמת הציונות, רק משום שהעזו להעדיף את שלומו ובטחונו של עם ישראל על ארץ ישראל השלמה.

וכך יצא שאותם אגודאים ואותם ש"סאים – שליחיהם היום וקודמיהם בטרם מדינה – אנטי־ציונים מובהקים ומוצהרים, שלחמו בחירוף נפש בציונים ובציונות, שתיעבו את הציונים ואת הציונות, שגם כיום אינם מסתירים את עמדתם נגד הציונות, ואשר דחו בשאט נפש את „ההשמצה הנוראה" שהם ציונים – הם מוכרים כציונים טובים וכפטריוטים נאמנים; ואפילו סירובם, מטעמים עקרוניים, להניף דגל ישראל, והתחמקותם משירות בצבא „הציוני, הכופר" נסלח להם; ואילו אני – כרבים אחרים – ציוני מאז אני זוכר את עצמי, שהתחנכתי על תורת ז'בוטינסקי, חינכתי דור לעלייה ולמלחמת חרות ישראל, שהקדשתי את כל שנות נעורי למען הגשמת הציונות – אני מוקע היום כמי שחדל להיות ציוני, כמי שאיננו פטריוט, כמי שהפך להיות „אויב העם". וכל זאת רק משום שדעותי אינן חופפות את הרעיונות השוביניסטיים ההולכים ומתפשטים בקרב עמנו ואשר מסכנים את עצם קיומנו.

הלוח הכללי

עסקים

אולמות

● למכירה בראשל"צ אולמות הכביש ראשי לפבה"צ 03-9665078 אחה"צ 03-997982 (24864)

הצעות עבודה

● למכון חדש דרושות מנג'יסטיות צעירות ונאות 03-660636 הכובשים 58 (29196)

● דרושים אנשי מכירות דינמים ובינוניים לעבודה עם אתגר במחוז, צעירה והעיסה הרבה עין טובה לטלפן הולך: 03-840126 לסילבי בנ"ים 03-592638 לרחל (24958)

● עובדים בעלי רקע טכני „כלליים לקבלת /מכונות במשמרות/ות בשכר גבוה 03-659457, 03-5105811-2 (24917)

● דרושות צעירות ונאות, הכנסה מכובדת ולא מין 03-527520 (24898)

מכוניות

רהיטים

מקרים

הלוואות

ריפוי והרזיה

● הרשם נסה בנקשה מסקסיות יפהפיות נחלת־בנימין 100 03-825846 (29918)

● תרחק מאשן הרחק מהמון ותתפנק התהנה מהבלונדיניות שבעליה 62 03-830229 (29685)

● תרשם ב„לונדיניות" אקזוטית מספירות ילטפך הרצל 61 03-823250 +דרושות (29529)

● בגלית עיסוי מעגב עסק־ישראל 20 ק"ב +דרושות 03-821066 (29187)

● מטריף! שר שיכרון יסוד־המעלה 11, בתחנה המרכזית 03-572985 (25071)

● מבצע 10!! מסקסיות ויפהפיות עסק־ישראל 59 ק"צ 03-825451 (25064)

● „מבסקסית" מסג' מעגב מבוגעות ביתך/ מלון 03-592239 +דרושות (25068)

● הרשם צעירות נעות וסקסיות בן־יהודה 76, 03-232965, הפנוק +דרושות (25061)

● רוצה להרגיש בסקסית בשר בן־גוריון 25, 03-237798 +דרושות (25057)

● כלי סיפורים מעולה דיזנגוף 184, 03-222071 +כרטיסי אשראי (25060)

● סקסיות תגועות בן־יהודה 11, 03-658594 עד הפנוק +דרושות (25054)

● „18" בחורה למבצע קיץ מסקסיות תגועות אלנבי 11, 03-652270 (25051)

● יפהפיה ונעימה לשעה להשתגע בביתך/ מלון 03-7528802, 03-7528659 (25053)

● סקסיות ויפהפיות „סאונה המלך־ג'ורג' 41, 03-294680 הפנוק +דרושות (25050)

● מבצע „15" סקסיות בעצות ביתך־לחם 03-657747,א/4 הפנוק (25046)

● „15" מסג' +סאונה מיפהפיות הרברט־ציון 26, 03-288618 +דרושות (25045)

● „הזמנו בילוי וליווי מיפות הבבליניות נבמה", 03-815834, 03-815836 (24920)

● אורנה ויעל, הרזית, המגוה בהעליה 51, 03-375833+ דרושות (24928)

● התאכזבת? נסה אותנו 180 לפינוק ביתך/ מלון 03-375715 (24922)

● מסג' נעים והמגם מרושות, הרוזת־ראשונים 8 (מרוחק) 02-245136 (24920)

● מסג' נעים המגם מצעירות ונעות פין 1, 03-376837+ דרושות (24916)

● העיסוי הנבון במקום הנכון+ בן־יהודה 26, 03-287748 (24915)

● ספרדניות יפה וצעירה לפינוק הם נתעו 03-815832-3, 03-815830-1 (24914)

● 200.– בלבד מצעירה עם ראש כחול 03-659213, 03-653477 (24912)

● בסטייל: תמצאו את הבילוי הטוב ביותר מתוצה וסקסית ביתך/ מלון 03-5742804 (24906)

● שבדיות, צרפתיה ואנגליה, כולן שלך אלנבי 97 03-298871 (24904)

● ב„קלאסה" פינוקים, הפנוק שבת סלמה 50 תל־אביב 03-827520 (24900)

● בלונדיניות סקסיות וזהירות נועות לפינוק הם נתעו 03-286281 (24897)

● יפיפיות קלאסיות ועדינות לשעה שבולה תקנה 03-285175 03-285174 (24895)

● „קיסר", המבוקש במבנן אירופי הנועות, בנורשבה 26 03-280495 (24890)

● „ביילי"– נקי, ממוזג הבצעד אשר קירמה תמות דיזנגוף 85 (24889)

● ביצליבה להשתה בחייך תהיה מרוצה בעירות כמלון 294669 (24888)

● הרשו „הליווי" כלי סיפורים באו תיהנו 03-286513 (24885)

● לנערות ו'.אי.פי. אין מתחרות. למנהלים והשרות שלנו אין עדיין בתל־אביב חיפה ירושלים ואילת 03-5464514 (24884)

● מגע לוהט מבלונדינית יפה ולוהטת בביתך/ מלון 03-875968 (24881)

● „15" מבתוקת באמבה הר־ציון 3 מתנה מרטיות+ דרושות (24880)

פוליש וניקיון

שיפוצים

נרשמו לנישואין

ירושלים

ריפוי והרזיה

הכרויות

הכרויות

שרותי הובלות

קיבוץ מרום־גולן מחפש מציל/ה

מתאריך יוני עד אוקטובר 1988

מלפון: 06-960190, 06-960111

עיריית רמת־גן

דרושים

עו"ס למח' לשרותים חברתיים

דרישות המשרה:
1) השכלה אקדמאית, בוגרת קורס סעד לחונך נוער.
2) שלוש שנות נסיון בטיפול במשפחות.

בדבר פרטים נא להתקשר לטל: 774111 לגב' חיים.

בכבוד רב,
אורי עמית ראש העיר

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

רפי אילן (בלום)

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה
ביום שלישי כ"ג אייר תשמ"ח (10.5.88)
בשעה 16.00 בבית העלמין הישן ברחובות
נפגשים ליד השער
תודתנו נתונה לכל מנחמינו

המשפחה

יקירנו

דוד שור ז"ל

ממייסדי אילת השחר ומושב ירקונה
אשר נפטר ביום 10.4.87 וציוה גופתו למדע
יובא למנוחות ביום שני כ"ב אייר תשמ"ח 9.5.88 בבית העלמין בירקונה.
יוצאים מבית העם בירקונה בשעה 15.30.

המשפחה

משתתפים בצערה של
רות מידן והמשפחה
על מות האם

יאיר בן־מנשה ז"ל

בית מעלה־החמישה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
חברנו ועובדנו המסור

אברהם מוסקוביץ

ומשתתפים באבלה של המשפחה

ההנהלה וועד העובדים
קו־אופ צפון

במלאות שלושים למותו של יקירנו

אילן וצלר ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ולגילוי מצבה,
ביום שלישי כ"ג באייר תשמ"ח 10.5.88 בשעה 17.00
בבית העלמין הוד השרון כניסה מרמת הדר

משפחות: **וצלר, המרמש**
ובית כפר החורש

הננו מודיעים בצער רב על
הבאתו לקבורה של חברנו היקר

דוד שור ז"ל

ממייסדי ירקונה שציוה גופתו למדע
ההלויה תצא מחר יום ב' כ"ב אייר תשמ"ח
בשעה 15.30, מבית העם בירקונה,
לבית העלמין המקומי

ועד מושב ירקונה וחבריו

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו הפנסיונר
שמואל בורוש
במות אשתו

לאה (הדי) ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל
לישראל מרחב הדרום
החברים הפנסיונרים בחברת החשמל
ועובדי ועד העובדים

לחברנו **בר־דיין יוסף**
הננו משתתפים בצערך הכבד במות
רעיתך **רחל** ז"ל

לשכת המס מרחב ת"א יפו. חן ופ"ת
ההנהלה והעובדים

למשפחת אמר
הננו משתתפים בצערכם במות

דוד ז"ל

לשכת המס מרחב ת"א, ירדן ופ"ת
ההנהלה והעובדים

לחברתנו **אסתר אמונה**
אתך באבלך
במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף באר־שבע
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של חברנו

צבי פרוסט

הלויה נערכה ביום שישי י"ט אייר תשמ"ח 6.5.88
בקיבוץ עין כרמל

המשפחה
ובית עין כרמל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת: „תכנית מספר 3865 שינוי מס' 1/87 לתכניות מס' 1839 ו־1839 א'.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: ירושלים

שכ' עזרת תורה, שטח בין רח' עזרת תורה מס' 16 לבין רח' אבן האזל מס' 17–19, בגוש מס' 1 עפ"י תכ' בית מס' 1839 א' וקטע מרח' אבן האזל.

שטח בין קואורדינטות אורך – 170250 ו־170500 שטח בין קואורדינטות רוחב – 133700 ו־133750. הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית:
א. תוספת שימוש וקביעת בינוי להקמת בתי כנסת על גג המבנה הקיים בהתאם לנספח הבינוי. (המבנה הקיים כולל גני ילדים ואולם הרצאות), ל־1584 מ"ר.
ב. הגדלת מס' הקומות המותר מקומה אחת בדירוג ל־2 עד 5 קומות בדירוג.
ג. קביעת קוי בנין חדשים לתוספת הבניה.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

אלידד כרמה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה ירושלים

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דרחוב דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

דבר הוא דבר חדש של היום

כשהימ"מ והאב"מ משתמשים בגז סי.אס

מאת נתן רועי

לכלא איילון הוזעק כוח מיוחד של היחידה למלחמה בטירור (ימ"מ), והכוח מיוחד של היחידה המיוחדת לאבטחה ולמבצעים של שירות בתי־הסוהר (אב"מ). בקבוצת הפקודות נקבע, כי הימ"מ יחדור לאגף ר"2 בכלא ויפרוץ את דלתות הברזל, ואנשי האב"ם יחסלו את המרידה בתוך הכלא. כל אמצעי דיכוי כשר – אישרו נציב שירות בתי־הסוהר והשר הממונה.

רב־כלאי רוני לבקוביץ, ראש היחידה המיוחדת של שירות בתי־הסוהר לאבטחה ולמבצעים, מספר את הסיפור האמיתי הזה כדי להמחיש את תפקידה של היחידה שהוא מופקד עליה. לוחמי היחידה הזאת – אימת העבריינים האלימים בבתי־הכלא – מופקדים על שיתוק האסירים האלימים ועל דיכוי המרידות. הם מתערבים בתוך האגפים האלימים. כל אמצעי לדיכוי המהומות כשר – גאז, נשק חם, אלות פלאסטיק־מוקשה, רימוני גאז.

היחידה לאבטחה ולמבצעים של שירות בתי־הסוהר הוקמה לפני 14 שנה בשירות בתי־הסוהר, על־פי רעיון שהגה צבי גבעתי, מי שהיה אחראי באותה עת למבצעים ולבטחון בנציבות שירות בתי־הסוהר. שירות בתי־הסוהר היה אז דל יותר בכוח־אדם והמאבטחים שביחידה הזאת עסקו בעיקר בסיוע לסוהרים, שהובילו אסירים ברחבי הארץ. צבי גבעתי ואנשי שירות בתי־הסוהר הבינו, כי הובלת האסירים היא משימה רצינית ויש להרחיב את פעילות אנשי היחידה. בישיבה מיוחדת הוחלט על הרחבת היחידה והפיכתה ליחידת התערבות־עילית של שירות בתי־הסוהר. האיש שהחליט על כך היה חיים לוי, נציב שירות בתי־הסוהר באותה עת ואיש משמר הגבול בעבר. עם הרחבת היחידה הועברו הלוחמים־המאבטחים מבסיסם בכלא כפר־יונה לבסיס־קבע מטופח, סמוך לגוש בתי־הכלא של כלא רמלה (מעשיהו, איילון וניצן).

גאז – ציוד לחימה

היום האב"ם מונה שש צוותי־לחימה. כל צוות מונה 13 איש (בתוכם מפקד הצוות וקצין, סגן מפקד, ארבעה נהגים, חובש ומאבטחים). בראשית הדרך דיברו על גיוס בוגרי יחידות קרביות, אך היה קשה לפתות את החיילים המשוחררים למשימה זו. היום מגייסים את הלוחמים (המאבטחים, בלשון מפקד היחידה) בדרך אחרת. מאתרים את הלוחם־בפוטנציה בעיקר על־פי המלצות. אחר־כך מזמינים אותו לראיון עם המפקד, רוני לבקוביץ. אם המרואיין מביע הסכמתו לשרת ביחידה ונמצא כשיר לשרת בה, מפנים אותו ללשכת הגיוס של שירות בתי־הסוהר, עם המלצה מיוחדת.

כל אחד מהלוחמים ביחידה המיוחדת לאבטחה ולמבצעים עובר מסלול אימונים קרבי. בין היתר מטפסים על גדרות בתי־כלא ולומדים להפעיל את כל סוגי הנשק הנמצאים ברשות היחידה. בתקופת הפגרה של בתי־המשפט יוצאים המאבטחים שביחידה לאיזור אימונים מיוחד, שבו הם עוברים אימונים מיוחדים, לרבות הפעלת גאז סי.אס (הנחשב לתרכובת גאז משתקת), המקובל על מאבטחי היחידה כגאז הפעלה.

רוני לבקוביץ, מפקד היחידה, מוביל אותי למחסני היחידה. כאן, מתחת לפני האדמה, הוא מציג לפני את כלי־הנשק האופרטיביים של היחידה. בלון גאז גדול, שנודע בכינויו "יעקובסון", מלא בגאז סי.אס., מיוצר בבית־חרושת ישראלי, על־פי איפיון של אנשי היחידה. בעת האחרונה, מספר לי רוני לבקוביץ, הוכנס ליחידה ציוד לחימה חדיש: בלוני גאז קטנים, המסוגלים להכות בהלם שוכני תאים סגורים. שלא כבלוני הגאז מן הסוג הישן, בלוני הגאז החדשים יורים כמויות גאז בלחיצות קצרות מאד.

היחידה המיוחדת לדיכוי מרידות בבתי־כלא בשעת אמונים

לדברי לבקוביץ, חובה להפעיל גאז נגד אסירים בעת מרידה, כדי למנוע הסלמה ולסלק חשש של פגיעה בבטחון הציבור. "מאחורי הסורגים נמצאים – כך אני מאמין – אמצעי־לחימה חמים. בכל כלא במדינת ישראל יש לפחות אקדח אחד. בכך אין לי כל ספק. בשעת מרידה עלול להתהוות מצב שבו יופעל נשק חם ויהיו פצועים והרוגים. אם יופעלו במהירות אמצעי־דיכוי, אפשר יהיה לבלום את ההסלמה".

במקרה שיופעל נשק חם מתוך התאים של האסירים, יוזעק לשם היחידה למלחמה בטירור של משמר הגבול וכוח של האב"ם. הימ"ם יפרוץ לתוך האגף ואז ישתלטו המאבטחים של האב"ם על המתמרדים שבפנים. זו התרגולת המקובלת. רוני לבקוביץ אומר, כי את דרך ההשתלטות הזו תרגלו בתקופת כהונתו של מרדכי ורטהיימר כנציב שירות בתי־הסוהר, עוד לפני שנכנס לתפקיד זה רפי סויסה.

מול הבטחוניים

לאנשי יחידת אב"ם יש תפקיד בשמירה על אסירים בטחוניים. כל העת מגיע לשירות מידע על כוונתם של אסירים בטחוניים לפגוע בסוהרים. מקרי פגיעה באלה קרו בעבר עשרות פעמים. אנשי האב"ם ערוכים לפעול מייד נגד נסיונות פגיעה. "המאבטחים שלנו מסוגלים לנטרל כל אסיר בתוך שניות. אם הם נתקלים באסיר או באסירים משתוללים יהיו אלה מוטלים לפניהם, תוך שניות, מחוסרי הכרה או מעולפים על רצפת התאים", אומר רוני לבקוביץ.

מאבטחי האב"ם עושים עם זאת כל מאמץ שלא להקלע לחיכוך עם האסירים הבטחוניים. את הבטחוניים מזהירים, כי אם תתעורר איתם בעיה בלשוני, ישגרו אליהם את מאבטחי האב"ם. אנשי אב"ם, בכל ביקור שלהם בבתי־הכלא הבטחוניים, תופסים פתקים מודיעיניים שהבטחוניים מעבירים מאגף לאגף. באחרונה נתפסו אשגרים בכלא נפחא. היו אלה רשימות של אסירים בטחוניים, שהכינו רשימה של חילופי מחבלים.

בשנתיים האחרונות, שבהן רוני לבקוביץ הוא מפקד יחידת האב"ם, היה אירוע אלים אחד עם האסירים בבתי־הכלא ביהודה ושומרון. לפני שנתיים התקיימה שביתה של אסירים בטחוניים ביהודה ובשומרון והיא היתה מלווה בהתפרצויות אלימות ביותר. באותה תקרית השתמשו הסוהרים בגאז. אחר־כך התברר, כי רוב התקריות שהתחוללו בכלא, מקורן היה במגזר הפלילי של הכלא ולא במגזר הבטחוני.

כשהוא משווה בין הסקטור הבטחוני לפלילי בבתי־הכלא מציין לבקוביץ, כי האחרונים הם חסרי כבוד. "הפליליים הם אוכלוסיה של נרקומנים חסרי כבוד וכל פעולה שהם עושים היא בלתי הפיכה", אומר רוני לבקוביץ ומוסיף: "האסירים הפליליים חמושים כל העת בדוקרנים או באמצעי־לחימה מאולתרים. אסיר פלילי שדוקר את רעהו עושה זאת עשרות פעמים. הוא ממש מנקב חורים בבטנו של האסיר האחר. נדמה לך לפעמים שכל אסיר פלילי הוא בעל תשע נשמות. האסירים הפליליים הם אלימים ביותר. אנשים קשים מאד".

כדי להשתלט על אסירים פליליים, המצויידים באמצעי לחימה מאולתרים, עוברים מאבטחי האב"ם אימונים בקרב מגע במכון וינגייט. נוסף על כך הם מקבלים הוראות מדוייקות איך לפעול בתאיהם של האסירים הפליליים. "בתאים של האסירים עובדים המאבטחים רק עם גאז ואלות; זאת מחשש שאחד המאבטחים ימעד ואחד האסירים יתפוס מידיו רובה "גליל" ויפנה אותו לעבר המאבטחים האחרים".

ארץ חמדה | צבי אילן

הצלת בתי כנסת

בימים אלה מתקיים בירושלים הסמינר הבינלאומי השני על אמנות יהודית. נכחנו במושב שעסק בשיחזור בתי־כנסת עתיקים. ניהלה את המושב רות יעקבי, מהמרכז לאמנות יהודית של האוניברסיטה העברית, המקיים את הסמינר, ויושב־ראש המושב היה פרופסור יורם צפריר. ד"ר זאב ייבין, מנהל אגף העתיקות, נשא במושב הרצאה על שיחזור בית־הכנסת בכורזים; רחל חכלילי הרצתה על קווי האופי של פתחי השערים בבתי־כנסת בגולן ובגליל; רות יעקבי – על שחזור ארונות הקודש בבתי־כנסת קדומים. כן תואר שחזור בית־הכנסת בקצרין [illegible].

ד"ר אהוד נצר, ארכיאולוג ואדריכל, שחשף ושחזר תכניות של אתרים רבים ושל בתי־כנסת מהתקופה הרומית, דיבר "בסמינר" על מצב השימור והשיחזור של 40 בתי־כנסת עתיקים בארץ, חילק אותם לקבוצות, לפי מצב השתמרות, ואף שדיבר בלשון מתונה (אולי מפני שלא נעים להציג את התמונה במלוא חומרתה לפני האורחים מחו"ל) עלה מדבריו מצבם הקשה של בתי־הכנסת, ביחוד בקבוצה שהוא קרא לה "קבוצת האס־או־אס", והיינו כאלה שנמצאים במצב של חורבן מתקדם ויש לגשת מיד להצלתם. בקבוצה זו הזכיר את בתי־הכנסת של כפר מצר, נבוריה, עזה ים, רחוב שליד עין הנציב, חמת גדר, עין־גדי ועוד. הוא הזכיר את בית־הכנסת במעון שליד נירים, שהוקם מעליו גג, אך רצפתו נפגמת והולכת, ודיבר על הצורך להקים גג מעל בית־הכנסת בחמת טבריה, המטופל היטב בידי רשות הגנים. נצר תבע לגדור את האתרים הללו ואחרים, לאחר שיטופלו, בגדר חזקה וטובה, ובמקומות שאינם בתחום גנים לאומיים לדאוג שיימצא "משוגע לדבר", שיבוא מדי פעם וישגיח על המקום. הוא שיבח בהקשר זה את אבשלום יעקובי ואת קיבוץ מעוז חיים על טיפולם המסור בבית־הכנסת שנחשף בקרבת הקיבוץ.

יש אומה המשמרת כנסיות עץ עתיקות, ויש המשמרת מקדשים או פירמידות. לנו יש בתי־כנסת. זה כמעט מה שמייחד אותנו, במעט העבר, מדתות ומאומות אחרות. אלה השורשים. זה אחד הטעמים לשבתנו כאן. האין זה נכון וצודק להקדיש תשומת־לב מיוחדת למקדשי המעט של עברנו? אתרי עתיקות נופלים כיום בין הכסאות לאחר שנחשפו. עד שנמצא דרך להציל את כולם, אולי לפחות יהיה בנו הכוח לגאול את מקומות הקודש של כפרי אבותינו?

סיורי הצלה

כמעט באותו ענין עצמו. במסגרת מאבק ציבורי לשמירת עתיקות הארץ החליט ועד פעולה מיוחד של אגודת הארכיאולוגים, בשיתוף החברה להגנת הטבע ואגף העתיקות, על קיום יום שמירת עתיקות ברחבי הארץ בשבועות, יום א', 22.5. יום העתיקות, ביוזמה של רבי הירשמן, מן החברה להגנת הטבע בירושלים (טל. 02-22605; 02-222357), יתקיים במטרה להגביר את מודעות הציבור להיבטים השונים של שמירת עתיקות: מניעת שוד, שמירה על אתרים מפני הרס ופעולות פיתוח לא מבוקרות, שיקום אתרים ושחזורם לאחר החפירה ועוד. במשך היום יתקיימו סיורים ללא תשלום באתרי עתיקות, מהגליל ועד מדבר יהודה, ברכב הפרטי של המבקרים, בהדרכת הארכיאולוגים החוקרים באותם מקומות. מדובר ב־14 אתרים, ממרות, בית־כנסת בגליל, ועד מחילות־מסתור בצפון שפלת יהודה, ואתרים בצפון מדבר יהודה ובאיזור יריחו. בימים הקרובים תפורסם רשימת מספרי הטלפונים, שהמעוניינים בסיורים יוכלו לפנות אליהם ולברר את מקומות המפגש (השעה היא בדרך כלל 9 בבוקר יום השבועות). היום מתקיים תחת הסיסמה "הצטרפו אלינו במאבק לשמירת שרידי העבר של ארץ ישראל". אמן ואמן.

כינוס נאמנים

באותו הקשר יש להזכיר את הפעולה הברוכה של ד"ר יוסף פורת, ארכיאולוג מחוז המרכז (והחוף) באגף העתיקות, המקיים מדי שנה כינוס של נאמני עתיקות. הנאמנים, מהעיר ומהכפר, משמשים כעיניים וכאוזניים לאנשי אגף העתיקות, שמספרם מועט ביותר. עליהם לדווח על כל פגע ועל כל תגלית, ולעזור בעת הצורך בחפירות הצלה.

פורת הראה למשתתפים ניקבה, שנתגלתה זה עתה במצודה הצלבנית בארסוף־אפולוניה. בהדרכת אלי שנהב הם ביקרו בחפירה שהוא מנהל בתיאטרון העתיק בשוני, ליד זכרון יעקב, וראו את אמת המים שנחשפה לאחרונה בעין צור שבמורד הכרמל. אחר־כך שמעו הרצאות של כמה מפקחים וחוקרים על תגליותיהם. בפגישה דווח גם על הפעולה הנעשית בחורבת ארבל, במידה רבה בידי נאמני עתיקות, כדי "להחזיר לכשירות" אתר מוזנח. בסיום הובעה התקווה, שבשנים הבאות, וגם בין כינוס לכינוס, ישתתפו בפעולות הצלת העבר אנשים חדשים, ובכלל שיהיו צעירים יותר, כן ייטב.

ערביי ישראל מופלים

מאת אבי שוברט

ההתפתחות הבולטת ביותר שחלה אצל הפלשתינים בשטחים היא הפיכתם לשכבה מנוצלת נשלטת במעמד הפועלים הישראלי. אצל היהודים בישראל התופעה הבולטת ביותר בשנים האחרונות היא עליית הימין הקיצוני. שתי תופעות אלה מנותחות כחלק ממחקר מדעי שפרסם בימים אלה המרכז הבין־לאומי לשלום במזרח־התיכון. במחקר, שנערך בהדרכתו של פרופ' הנרי רוזנפלד מהחוג לאנתרופולוגיה וסוציולוגיה של אוניברסיטת חיפה, לקחו חלק 16 חוקרים, יהודים וערבים.

על פי הערכתם, יותר מ־40 אחוזים ממשקי הבית הערביים בישראל בשנות ה־80 נמצאים מתחת לקו העוני. משפחות אלה סובלות ממצוקה רבת ממדים. מצוקת דיור, מצוקת בריאות, תת־תזונה ועוד. מצוקת הדיור הלכה והחריפה בעשור האחרון. 26 אחוז מהמשפחות במגזר הערבי חיות בצפיפות, לעומת 1.1 אחוז אצל היהודים. רוב הבתים שבהם מתגוררים ערביי ישראל נבנו לפני 1948, בתים שסובלים מפגמים שונים, אי־חיבור לרשת החשמל, חוסר תשתית למים זורמים, בנייה פגומה שיצרה בעיות תברואתיות חמורות. בלוד ובסביבתה יש גם משפחות שחיות בצריפים ובכוכים.

במהלך המחקר התגלה שאין נתונים על בעיות הנכות בקרב המגזר הערבי. להערכת החוקרים אין מצוקתם של נכים ומפגרים מעסיקה כלל את המוסדות המטפלים, ולכן שיקום כמעט אינו קיים. 46 אחוז מהנערים הערבים אינם לומדים לעומת 6.3 אחוזים אצל היהודים. במגזר הערבי גדול יותר מספר הילדים הסובלים מתת־תזונה, בעיות בריאות, נכות ופיגור, מצוקה חינוכית ונשירה מבתי־ספר ועבריינות. שיעורם של כל אלה בעלייה מתמדת. גדל והולך השימוש בסמים, משחקי קלפים, הימורים וזנות. תופעות אלה ואחרות מחייבות טיפול דחוף במיוחד בערים המעורבות וביישובים ערביים גדולים.

שיעור תמותת התינוקות בקרב הערבים דומה לשיעור שהיה במגזר היהודי בשנות ה־60. להערכת החוקרים מצביעה עובדה זו על פיגור של 20 שנה בתנאי הבריאות במגזר הערבי. שיעור תמותת התינוקות בין הערבים כפל מזה שבין היהודים – 20.4 לעומת 10.3 אחוזים. החוקרים מציינים כי מערכת הבריאות הממשלתית והרפואה הציבורית משרתות את המגזר הערבי בישראל במידה פחותה מאשר את המגזר היהודי. כתוצאה מתת־פיתוחם של יישובים ערביים פחותים תנאי הבריאות במגזר זה.

תושביה הערבים של מדינת ישראל מופלים לרעה בשל חוקים הסותרים את עקרונות השוויון – חוק השבות וחוק האזרחות. בין השאר נעשה הדבר על־ידי הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית, הנותנות שירותים ליהודים בלבד. מלבד ההפליות הגלויות קיימות גם הפליות סמויות, הבאות לידי ביטוי בזכאות לקיצבאות הביטוח הלאומי, המשולמות רק למי ששירת בצה"ל. לכל אלה נוספת האפליה המוסדית, במשאבים המוקצים לרשויות המקומיות.

המחקר העוסק בשלטון המוניציפלי מצביע על כך, שלמרות ההתפתחות הרבה בשנים האחרונות עומדות עדיין הרשויות המקומיות הערביות לפני קשיים רבים המעיקים על תיפקודן ומונעים את התפתחותן. קיים פער גדול, אם כי הוא הצטמצם בשנים האחרונות לטובת הסקטור היהודי והוא עומד כיום על 3:1.

המחקר, שמימצאיו פורסמו עתה, הוא חלק מפרוייקט מחקר מקיף על תנאיהם ומעמדם של הערבים בישראל, שנערך ביוזמת המרכז הבין־לאומי לשלום במזרח התיכון. הוא ממומן על־ידי קרן פורד ומהווה תרומה חשובה בדרך של המרכז להבנת אחד התחומים החשובים והמוזנחים ביותר בחברה הישראלית.

החרדים מתרחבים

מאת אוריאל בן־עמי

ירושלים עוברת לאחרונה תמורות בהרכב אוכלוסייתה, ביחס שבין היהודים ללא־יהודים הגרים בה ובתנועות הגיאוגראפיות אליה ואל מחוץ לה.

מחקר חדש שערך עוזיאל שמלץ, בהוצאת מכון ירושלים לחקר ישראל והמכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית, דן בתמורות אלה.

במחקר משרטט ד"ר שמלץ דיוקן דמוגראפי־חברתי של העיר כיום, תוך התחקות אחר התפתחות האוכלוסיה במאה וחמישים השנים האחרונות. דגש מיוחד הוא שם בהתפתחות האוכלוסיה בעשרים השנים האחרונות, "מאז אוחדה העיר", וסוקר את התהליכים המורכבים של שינוי עיר היסטורית, שהיא גם עיר קודש לכל־הדתות, תוך איפיון חידושים של העידן המודרני.

על־פי ד"ר שמלץ היה הריבוי הטבעי של יהודי ירושלים, בשנת 1986, כ־23 לידות לכל 1000 באוכלוסיה, לעומת 14 לידות של יהודים לכל 1000 בכל המדינה. משמע, ריבוי טבעי גדול יותר משל שאר האוכלוסיה היהודית, בעיקר בשל הזוגות הדתיים בעיר.

ד"ר שמלץ קובע עוד כי הריבוי הטבעי של הלא־יהודים בארץ הצטמצם מאד בעשרים השנים האחרונות והוא מוסיף להצטמצם. בשנים 1972־1975 היה הריבוי הטבעי של הלא־יהודים 36 לכל 1000 לידות ואילו בשנת 1986 הוא פחת לכ־25 לכל 1000 תושבים. בפרק זמן זה הצטמצם שיעור הילודה של הלא־יהודים בירושלים מ־44 ל־29 ואילו שיעור התמותה בקרבם הצטמצם לכארבעה לכל 1000 תושבים באוכלוסיה.

מאזן ההגירה בין יהודים לערבים בירושלים כמעט שלא השתנה, אף שהאוכלוסיה גדלה כמעט פי שנים מאז איחוד העיר. לאחר איחוד העיר היה שיעור היהודים בה 73.5 אחוז מתוך כלל האוכלוסיה, שמנתה כרבע מיליון תושבים. כיום מונה אוכלוסיית ירושלים כחצי מיליון תושבים, כ־71.5 מהם יהודים.

ד"ר שמלץ מתייחס במחקרו גם לשינויים שחלו בקרב ילידי הארץ באוכלוסיה היהודית. ב־1983 היו ילידי ישראל כ־63 אחוזים מהאוכלוסיה היהודית בירושלים, לעומת 55 אחוז מן היהודים במדינה כולה ו־52 אחוז בחיפה באותה שנה.

חלקם של ילידי אסיה־אפריקה בקרב ילידי חו"ל בירושלים הוא גבוה יחסית. ב־1983 הם היו כ־42 אחוז מילידי חו"ל בעיר, לעומת 28 אחוז בחיפה באותה שנה.

ד"ר שמלץ מצא במחקרו, כי החרדים בירושלים הם יותר מ־20 אחוז מכל יהודי העיר וכי מספרם גדל בלי הרף. כן מצא כי בשנת 1983 היה גילם הממוצע של היהודים בירושלים 25, לעומת 30 בתל־אביב ו־32 בחיפה. בירושלים גם מספרם של בעלי המקצועות החופשיים ובעלי ההשכלה הגבוהה גדול מזה שבערים אחרות.

ד"ר שמלץ מציין כי 89 אחוז מן האוכלוסיה הלא־יהודית בירושלים הם מוסלמים. המוסלמים נופלים במידה ניכרת מן הנוצרים בהשכלתם, בתנאי מגוריהם וברמת חייהם. בשנת 1983 נמצא, כי 35 אחוז מן הנשים המוסלמיות בעיר הן חסרות השכלה, לעומת 14 אחוז מן הנשים הנוצריות.

במחצית הראשונה של שנות השמונים הפסידה ירושלים אוכלוסיה יהודית צעירה. זו עברה להתגורר בישובים החדשים שמסביב העיר, בעיקר למעלה־אדומים, לאפרת, לגבעת זאב ולמבשרת ציון. לאחרונה חלה האטה בתהליך זה.

האוכלוסיה היהודית פחתה גם בחלקים מרכזיים של העיר. אלה נהפכו לאזורי עסקים וזה בתוך תהליך של הזדקנות האוכלוסיה.

כ־100,000 יהודים גרים כיום בשכונות החדשות של ירושלים, מעבר לקו הירוק – רמות אשכול, הגבעה הצרפתית, נווה־יעקב, פסגת זאב, רמות, תלפיות מזרח וגילה. האוכלוסיה הלא־יהודית בירושלים היגרה, בשנים שלאחר איחוד העיר, מן העיר העתיקה לאזורים שמחוץ לה והיא פחתה משליש עד לחמישית מכלל תושבי העיר.

כיום ירושלים מתפתחת לכיוונים חדשים.

ברית עם בריטניה

מאת דני צדקוני

היו זמנים שהרעיון לפיו המדינה היהודית שתקום בארץ ישראל תשתייך לאימפריה הבריטית לא כמחשבה אלא כדומיניון (הדומיניון השביעי), לא היה חריג כפי שהדבר יכול להשתמע כיום. האימפריה שבקה בינתיים חיים ואת מקומה תפס חבר העמים הבריטי. ישראל היא כמובן מחוץ למסגרת הזו. מסתבר שהדבר לא מנע מאשקלון לכרות ברית נצח עם יהדות בריטניה, שהשקיעה בעיר היהודית בעלת העבר הפלשתי ב־10 השנים האחרונות סכום לא מבוטל של 40 מיליון דולר. כזכור סיירה על רקע זה ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, בביקורה האחרון בארץ, באשקלון. בארון הספרים המזוכרות שבכותל המזרח של לשכת ראש העיריה המקומית אלי דיין ניבטת אליו תמונתה ששלחה אליו עם הקדשה אישית.

אין ספק, שהצלחת פרוייקט השיקום באשקלון והשותפות בין יהדות הממלכה המאוחדת והעיר הן הישג שלדיין יש בו חלק רב. המפעל, שהקיף עשרות ישובים בארץ וקהילות יהודיות רבות בגולה, שוזר בתוכו גם כשלונות ואכזבות. לעתים סיבת הכישלון היתה בקהילה בחו"ל, לעתים בפרנסי העיר בארץ, לפעמים בשני הגורמים יחד. השידוך בין יוצאי צפון אפריקה, שמתוכם יצאה הצמרת הנוכחית של אשקלון ובראשה אלי דיין, והג'נטלמנים היהודים התמים בעלי ההליכות הבריטיות מהממלכה המאוחדת, הניב שיתוף פעולה, שהלוואי היו רבים כמותו בין ישראל לתפוצות. שוב אין מדובר באהבה ממבט ראשון כי אם בחתונה קתולית מרצון שמצאה את ביטוייה ב"ברית נצח" שנכרתה באחרונה בין משלחת גדולה ומכובדת של ראשי יהדות בריטניה לאשקלון. אחת השדרות הראשיות בעיר, המצטלבת עם שדרות בן גוריון, נקראה באחד מטקסי הידידות שנערכו בעיר "שדרות בריטניה". התחברותה של זו ל"בן גוריון" נראתה ליהודים שבאו ממנה לכבוד גדול.

דיין – המציין כי ב־10 שנות הפרוייקט, שעתה הוחלט על הארכתו בחמש שנים, שבכל אחת מהן יתרמו הבריטים מיליון דולר, ביקרו בעיר והתארחו בבתי התושבים 5000 בני נוער יהודי מבריטניה. 1000 רופאי שיניים ממנה עבדו בהתנדבות במרפאת השיניים שהוקמה בעיר במסגרתו, שלא לדבר על מאות יהודים נוספים שהגיעו לעיר במסגרת קשריה עם יהדות בריטניה – מבקש להוסיף לשיתוף הפעולה נדבך נוסף בתחום פיתוח התעשייה והתיירות בעיר.

לא נפרט כאן את מה שנעשה באשקלון באותן 10 השנים. תושביה, בעיקר הדור הצעיר, נהנים מכך, אך נזכיר את פרוייקט ה"אינטראקשן" שהביא מימד חדש לפעולות השיקום.

בביקורה של תאצ'ר בעיר הונחה כזכור אבן הפינה לבית הספר המקיף על שם רונסון שבנייתו עומדת להסתיים בקרוב ושלהקמתו תרם ג'ראלד רונסון ששה מיליון דולר. רונסון, שבאחרונה שורבב שמו לפרשות הקשורות בפעילות בשוקי המניות במערב, לא הסתפק בכך ותרם ארבעה מיליון דולר נוספים לשיקומו ושיפוצו של בית הספר המקצועי "אורט" בעיר. תורם אחר, ארצ'י שרמן, תרם מיליונים להקמת בריכת שחייה במחנה הנופש לחיילים שעל חוף העיר, לפארק חדש על שמו במרכז העיר, לשיקום אחת השכונות ולמרכז הטניס. ודר סאלה יסייע לעיריה בחצי מיליון דולר לשיפוץ האיצטדיון העירוני.

ראש המגבית היהודית המאוחדת בבריטניה מייק לוי ואחד מראשי יהדותה הנרי סטרייג' אינם מצטערים שאשקלון נבחרה להיות האובייקט של שיתוף הפעולה בין עיר ישראלית לקהילה היהודית הבריטית.

הגמלאי מחפש משמעות

מאת נח זבולוני

ויקטור פראנקל, הפסיכיאטר היהודי־אוסטרי שעבר 40 מדורי גיהנום בתקופת השואה בידי הגרמנים, מגיע למסקנה שהפכה להיות שיטה טיפולית בפסיכיאטריה.

מדוע שרדתי? הוא שואל, לאחר שהוריו, אשתו ומשפחתו הושמדו בידי הנאצים, מדוע לא התאבדתי כשנוסף לשכול עברתי עינויים והשפלה. מסקנתו מובעת בספר שחיבר ובו מסר כי למענו עשה מאמץ להישרד. אף על פי שהדפים עליהם כתב את חיבורו הושמדו, עשה מאמץ להישרד ולכתבו שנית. ספרו של פראנקל "האדם מחפש משמעות" הפך להיות לשיטה טיפולית לאנשים שאיבדו רצונם לחיות. הוא קובע: "נסה לעורר באדם את חשיבות תרומתו לחברה, תן לו הרגשה שיצירתו היא בעלת ערך, שעזרתו לזולת רצויה ושוב רצון החיים שלו מתחזק והוא מוצא משמעות לחייו".

שיטה זו של פראנקל היא נר לרגליו של הגמלאי בפועל יהודה ניר, מנהל לשעבר של בית הספר לחינוך מיוחד בירושלים וחבר הנהלת מועדון "גמלאי קריית משה" של ההסתדרות הכללית – מועצת פועלי ירושלים – המחלקה של נוער וספורט וחברה, של עיריית ירושלים, וקרן הגמלאות המרכזית. הוא הרוח החיה של המועדון. ניר גורס כי ההתנתקות ממקום עבודתו של הגמלאי, מקום בו יצר, השפיע, תרם והרגיש שייכות, גורמת לעתים איבוד משמעות החיים. הטיפול הרפואי היעיל, המזון המאוזן, הבילויים במועדון, אינם מחפים על תשוקתו לתרום, לזכות בהערכה.

הנהלת מועדון "גמלאי קריית משה" הכריזה, כדי לעודד יצירה ומשמעות לגמלאי, על הרשמה לתערוכה של ציורים, פסלים, עבודות יד וגם ספרים שחברו הגמלאים. התערוכה נפתחה ביום העצמאות תוך שילוב יצירתם בחגיגות ה־40. הנהלת המועדון הופתעה מההיענות הגדולה ומשפע היצירות של הגמלאים.

יוסף זילברברג, בן ה־86, היה עובד ייצור במפעל מתכת במלחמת הקוממיות. הוא עבד במחתרת במרתפי הסוכנות היהודית בירושלים בייצור ה"דוידקה" להגנת ירושלים. כיום הוא מפסל בעץ זית ובמתכת וכבר יצר כ־100 פסלים עזי ביטוי ותנועה. במרפסת קטנה אשר בביתו בשכונת קריית משה, הוא מחזיק את כלי אומנותו וגזרי עץ וטובע בהם את דמיונו.

אסתר כהנא עבדה שנים רבות כמשרטטת במשרד הפנים. לפני 80 שנה נולדה בקרקוב. היא הושפעה שם מאוצרות האמנות של "ואוול" ארמון המלכים והקתדרלה שהוקמה במאה ה־9 ונבנתה מחדש במאה ה־14 ושופצה בסגנון גותי במאה ה־16). "תמיד שאפתי להביע עצמי בציור", אומרת אסתר.

איתן דיין, בן 72, בן דודו של משה דיין, פרש לגמלאות מאגד בירושלים. דרכו בחיים מתחילה בעין גנים שליד פתח תקווה, המשכה כנער וכצעיר בנהלל. שאיפתו היתה להיות רועה צאן עברי על אדמת המולדת. לשם כך הצטרף לרועים ערבים, למד את אורחות חייהם ודרכי הטיפול בצאן. מאורעות הזמן הביאו אותו לחניתה והשתתף בהקמתה. מאוחר יותר המיר את המסירות לצאן בנהיגת אוטובוס והעביר רגשותיו לנוסעים. את געגועיו לימי בראשית כתב, בצאתו לגמלאות, בספר "עדרי ואני" שהוא מציג בתערוכת הגמלאים.

10 גמלאים מציגים לראשונה חלק מיצירתם: ספרי שירה, מחקר, תרגומי קלסיקה, חידושים בשירת ימי הביניים, פיסול בעץ, קרמיקה, ציורי שמן ומים, רקמה אמנותית ומלאכת מחשבת.

התערוכה היא במועדון הגמלאים ברחוב גת 19 בשעות 9–12 לפני הצהרים ובשבת מ־11–13.

חדשות בחי בר

מאת שמואל תגר

מרכז הדורסים בשמורת החי־בר שליד יטבתה נפתח סוף־סוף. סמוך לכלובי הטורפים נבנו כמה כלובי ענק ובהם אוכלסו עופות דורסים. הכלוב הגדול ביותר שייך לעוזיית הנגב הזכר, שהובא מצרפת, מחכה לבת־זוגו, שצריכה להגיע מהולנד. הכלוב הגדול אורכו 20 מטרים, רוחבו 10 מטרים וגובהו שבעה מטרים. הכוונה היא להקים מרכז רביה לעוזניה, שכמעט נכחדה בנגב. כיום מוכר רק זוג אחד של עוזניות, המקנן בערבה. עוף נדיר זה זקוק לדם חדש וזו הכוונה של כל הפרוייקט – לגדל צעירים ולשחרר אותם, כדי שיאכלסו את הנגב והערבה. סמוך לכלוב העוזניות אפשר לראות, בכלובים אחרים, זוג רחמים, זוג עיטי ערבות, זוג בזי צוקים, עיט שמש וגם לילית המדבר, שהיא הדורס הקטן הנדיר ביותר בארץ.

בשבועות האחרונים נהפכו עובדי החי־בר של רשות שמורות הטבע לצוות של חדר לידה: במקום נולדו שני חתולי חולות צעירים, וחתול בר אחר, שני קרקלים, שני גורי זאבים, ארבעה גורי צבועים, ובשטח הפתוח נולדו ארבעה ראמים לבנים צעירים וחמישה רישונים. גם היענים החלו להטיל ביציהן בשטח. מרכז הדורסים פתוח לביקורי קהל החל באמצע אפריל.

היען בחי־בר אילת

هكذا من الأصل

הרצוג קצב עונשם של רוצחי חמד אבו־רביע

בניי סבלו מספיק — הגיע הזמן לשחררם — אומר ג'עפר מועדי

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„הבנים שלי נענשו מספיק, הם לא רצחו את חמד אבו־רביע, אפילו אשתו של השייח מאמינה בזה; אני לא יודע מי רצח אותו אבל המחבלים פירסמו פעמיים בשלוחיה הירדנית שהם רצחו אותו, אין כל קשר בין המאבק שהיה בינינו על המקום בכנסת לבין הרצח. עכשיו כל הפירסומים האלה רק מפריעים לסולחה שאנחנו מנסים לארגן עם משפחת אבו־רביע".

דברים אלה אמר שלשום השייח הדרוזי ג'עפר מועדי, בעקבות הידיעה שנשיא המדינה חיים הרצוג קצב את עונשם של בניו ל־15 שנות מאסר, לאחר שנדונו למאסר עולם בעקבות הרשעתם ברצח השייח הבדווי חמד אבו־רביע.

כזכור, לפני 7 שנים וחצי, הורשעו שני בניו של ג'אבר מועדי, דאייש (45) וסייף (31) מהכפר יארקה ברצח חמד אבו־רביע לאחר שהאחרון סירב להענות להסכם הרוטציה שנחתם בינו לבין אביהם על פינוי המקום בכנסת באמצע הקדנציה.

שייח ג'אבר טוען, כי שני בניו – סייף ששירת כקצין בצה"ל בדרגת סגן ודאייש, יושבים בכלא כבר 7.5 שנים ודאייש, סגן מפקד כלא שכם לשעבר – סבלו מספיק והגיע הזמן לשחררם. „אנחנו יודעים על כמה מקרים שבהם נדונו אסירים למאסר עולם ואחר־כך התברר שהם זכאים. כך קרה גם עם הבנים שלי – אמר שייח ג'אבר. הוא הוסיף כי עשרות נכבדים מקרב בני העדה הדרוזית, השבטים הבדווים וראשי מועצות, שלחו עצומות לשר המשפטים אברהם שריר ולנשיא המדינה כדי לחון את בניו. „אילו היו אלה בנים של מישהו אחר ולא של שייח ג'אבר – מזמן היו נותנים להם חנינה. הם לא פושעים, חלילה".

כעת, לאחר קיצוב העונש וניכוי שליש עקב התנהגות טובה, ישוחררו דאייש וסאייף מועדי מכלאם בעוד שנתיים וחצי.

מדען חבט בראש אשתו: „הגעתי לצומת רוחנית גבוהה מאוד"

הפיסיקאי בן ה־44, תושב קריית־ים, שעבד ברפא"ל, נשלח לאשפוז פסיכיאטרי

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

בית־משפט השלום בחיפה קיבל שלשום את המלצת פסיכיאטר בית־החולים לחולי־נפש בטירת הכרמל, שקבע כי מדען ופיסיקאי ברפא"ל בן 44 מקריית־ים, אינו מסוגל לעמוד לדין מאחר שאינו אחראי למעשיו.

ביום חמישי הוגש נגד המדען כתב־אישום, בשל חבלה חמורה שגרם לאשתו. ב־24 באפריל, בשעות הבוקר, תקף המדען את אשתו בת ה־42 בביתם בקריית־ים במקלדת חשמלית ובמשקולת. האשה נפצעה קשה והועברה לבית־החולים רמב"ם יחד עם הבעל ותינוקם בן עשרת החודשים. לאחר מכן הוארך מעצרו של הבעל ב־10 ימים לצורך הסתכלות.

בבית־המשפט אמר המדען, כי הוא שפוי לגמרי, וכי בערב יום העצמאות הגיע ל„צומת רוחני גבוה מאוד" יחד עם אשתו, עד כדי כך „שהיא יכולה לדבר עם אלוהים".

פרקליטות מחוז חיפה הכינה אמנם כתב־אישום נגד המדען, אולם לאחר קביעת הפסיכיאטר ביקש בגינם מבית־המשפט שיוציא צו על מנת להמשיך לאשפזו בבית־החולים לחולי־נפש עד גמר הטיפולים בו. הבוקר אמור בית־המשפט להוציא את הצו המבוקש.

הדרוזים חברי ההסתדרות צעדו 9 ק"מ כהצדעה למדינה בשנתה ה־40

מאת מוטמה חלבי, סופר „דבר"

חברי ההסתדרות, מבני העדה הדרוזית הצדיעו שלשום בצעדה מיוחדת למדינת ישראל, לרגל יום עצמאותה ה־40.

מאות דרוזים ויהודים צעדו לאורך 9 ק"מ מבית הקברות בעוספיה לבית יד־לבנים בדליית אל־כרמל וסיימו בכנס גדול בהשתתפות מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר אשר בירך את הצועדים וציין את שיתוף הפעולה בין הדרוזים והיהודים לפני ואחרי הקמת המדינה.

קיסר אמר כי הדרוזים והיהודים הלכו כברית־דרך ללא מחיצות ומגבלות, ויחדיו בנו את המדינה ומגינים על גבולותיה ועל שלום אזרחיה. הוא אמר עוד כי מצבה של חברת העובדים קשה בשל בעיות ארגוניות, ולכן אינה יכולה להקים היום מפעלי תעשייה במיגזר הדרוזי. הוא קרא למשקיעים המקומיים להקים מפעלי תעשייה והבטיח שההסתדרות תסייע בידי כל משקיע.

ראש המועצה המקומית קיבל את הצועדים ובירך אותם בשם תושבי הכפר. חבר הועדה המרכזת, יוסף קרע, חילק לצועדים תעודות ומדליות ואמר כי ההסתדרות תהפוך את הצעדה לאירוע מסורתי שיתקיים מדי־שנה, במאי.

קורס נוסף של שוטרים צבאיים הסתיים בסוף השבוע (צילום: חגית גורן)

הליבראלים נגד מועמדות צבי בר לראשות עיריית ר"ג מטעם הליכוד

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

סיעת הליבראלים בעיריית רמת־גן החליטה לצאת למלחמה נגד מינויו של ניצב (גימ') צבי בר למועמד הליכוד לראשות עיריית רמת־גן.

בפגישה שנערכה בשבוע שעבר בוועדה המוניציפלית העליונה של הליכוד הועלה נושא מועמדותו של עורך הדין משה מרון (ליבראלים) לראשות עיריית רמת־גן. אנשי הסיעה הליבראלית אמרו כי סיעת הליכוד בעירייה חייבת להתייצב מאחורי מועמדותו של עורך הדין משה מרון. חברי הכנסת גרופר וקלאס הודיעו לחברי סיעת הליכוד בעיריית רמת־גן, כי המפלגה הליבראלית עומדת מאחורי הצעת סניף רמת־גן של המפלגה הליבראלית והיא בעורך הדין מרון מועמד לראשות עיריית רמת־גן בבחירות הקרובות.

ניצב (גימ') צבי בר אמר למקורביו, כי הוא איננו מתכוון להתמודד על ראשות עיריית רמת־גן מול אורי עמית ללא תמיכתה המלאה של סיעת הליכוד. כל התנגדות של הסיעה למועמדותו תביא אותו למסקנה שעליו לפרוש מהמירוץ. הוא גזר על עצמו שתיקה עד להחלטת הליכוד.

חבר הכנסת בני שליטא (ליכוד) אמר השבוע כי הליכוד מתייחס אל הרשויות המקומיות בארץ כאל סרח עודף. „הליכוד עלול להפסיד את ראשותן של כמה רשויות מקומיות בארץ ולאבד סיכוי גדול הניצב עתה לפניו לכבוש את ראשותן של כמה רשויות מקומיות גדולות".

חרדים ריססו בצבע שחור תחנות „אגד" בחיפה בגלל הדוגמניות

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

ארבע תחנות אוטובוס של „אגד" רוססו שלשום בלילה בתרסיס שחור ברחוב מרומסלדור בחיפה.

נהג מונית משכונת נווה־שאנן בעיר שהתלונן על כך במשטרת חיפה סיפר, כי בשעה 3 לפנות־בוקר הבחין בחמישה נערים החובשים קפוטות כשהם מרססים תחנות אוטובוס. המשטרה שהגיעה למקום מצאה כי ארבע תחנות רוססו ובאחת מהן נמצא מיכל רסס בצבע שחור. המשטרה פתחה בחקירה, אולם טרם נעצר איש.

בשבועות האחרונים רוססו ברחובות חיפה עשרות תחנות אוטובוסים בצבע שחור, בעיקר כאלה שפירסמו תמונות עם דוגמניות בבגדי ים.

8 נהרגו ב־54 תאונות חמורות

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

שמונה אנשים נהרגו ו־69 נפצעו קשה ב־54 תאונות־דרכים חמורות בשבוע שעבר. בכך מגיע מספר ההרוגים השנה ל־151 ומספר הפצועים קשה ל־1,844.

בארבעת החודשים הראשונים של השנה עלה מספר ההרוגים ב־3 אחוזים בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד, אך מספר הפצועים קשה ירד ב־28 אחוז. מספרן של התאונות החמורות ירד ב־31 אחוז. נתונים אלה משקפים מגמת ירידה במספר התאונות החמורות ובמספר הקורבנות מתחילת השנה למרות תנודות קיצוניות ביותר משבוע לשבוע. בהשוואת הממוצע השבועי של השנה לזה של השנה שעברה חלה ירידה של 12 אחוז במספר ההרוגים ושל 20 אחוז במספר הפצועים קשה ואילו במספר התאונות החמורות חלה ירידה של 23 אחוז. עם זאת קיים חשש, כי התמונה הזאת תשתנה בחודשי הקיץ.

הגורמים העיקריים לתאונות החמורות בשבוע שעבר היו אי־שמירת רווח נאות בין כלי־רכב הנעים בזה אחר זה, סטיות מנתיב הנסיעה ואי־הקפדה על נסיעה בימין הדרך וכן התנהגותם של הולכי־רגל. שלושה מבין שמונת ההרוגים בשבוע האחרון היו הולכי־רגל.

סוכלה הברחת מאות ארגזי ויסקי משובח

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

אנשי מחלקת החקירות של המכס בנמל חיפה סיכלו בשבוע שעבר הברחת כמה מאות ארגזים של ויסקי משובח במשקל בולל של טונה. שני ימאים ושני דייגים נעצרו לחקירה.

אנשי המכס הבחינו בסירת דיג, היוצאת בשעה 4 לפנות־בוקר ממעגן הדיג בקישון, כשהיא נכנסת לנמל חיפה ונצמדת לאוניה „לוטוס", שהגיעה מהמזרח הרחוק. בסירת הדיג היו שני אנשים. מיד נפתח פתח קטן בדופן האוניה, ושני ימאים החלו להעביר מאות ארגזי בקבוקי ויסקי לסירה. בדרך חזרה לנמל קישון, המתינו להם אנשי המכס ותפסו אותם „על חם" כשהם פורקים את ארגזי הוויסקי לטנדר. הסחורה המוברחת הוחרמה, ושני הדייגים נעצרו. כעבור זמן־מה נעצרו גם שני ימאי האוניה „לוטוס". הארבעה שוחררו בערבות. משפטם יתחיל בקרוב.

לברר תעריפי הבוררים בסכסוכי עבודה — תובע ח"כ רן כהן

מאת אמנון אבור מסדר החדשות של „דבר" בירושלים

ח"כ רן כהן (רצ) תבע בסוף השבוע משרי המשפטים והעבודה לברר מה הם התעריפים לבוררים בסכסוכי העבודה. כהן טוען כי ממקורות מהימנים נודע לו שהבורר במשבר תדיראן, השופט בדימוס נחמיה גוטמן הגיש לחברה חשבון ממנו עולה כי שכר שעת בוררות שלו מסתכם ב־150 דולר. לדברי כהן, תעריף זה אינו עומד באמות מידה מוסריות. כהן מבקש לפרסם כללי תביעת תעריפים לבוררות, כדי שהעובדים יוכלו לבכר את מוסריותו של הבורר בעיניהם.

דיירי בית האבות שעלה באש פונו לבית־אבות סמוך

(ע).– 55 הקשישים, דיירי בית־האבות של „משען" ברמת־אביב, שבו היתה שריפה ביום חמישי בערב, שוכנו זמנית בחדרים אחרים בבית־אבות ברחוב פיכמן ובבתי אבות אחרים באיזור תל־אביב ובבתי קרוביהם.

דובר „משען" גיורא קרובנט אמר, כי הקשישים פונו מיד עם פרוץ הלהבות, עוד בטרם הגיעו צוותי החירום של מגן דוד אדום, הכבאים והמשטרה.

ארבעה הדיירים שפונו לחדר המיון בבית החולים איכילוב השתחררו ביום שישי, ושניים מהם כבר בבתי קרוביהם.

מהנהלת בית האבות של „משען" ברמת־אביב נמסר, כי בשריפה נפגעו קשה עשר דירות מתוך 50 הדירות בבניין זה. לגבי הדירות הסמוכות שנפגעו מהמים בעת הכיבוי – הנהלת משען מעריכה שתיקונן יארך כ־10 ימים. דיירי דירות אלו ישוכנו גם הם במסגרת „משען", או בבתי קרוביהם.

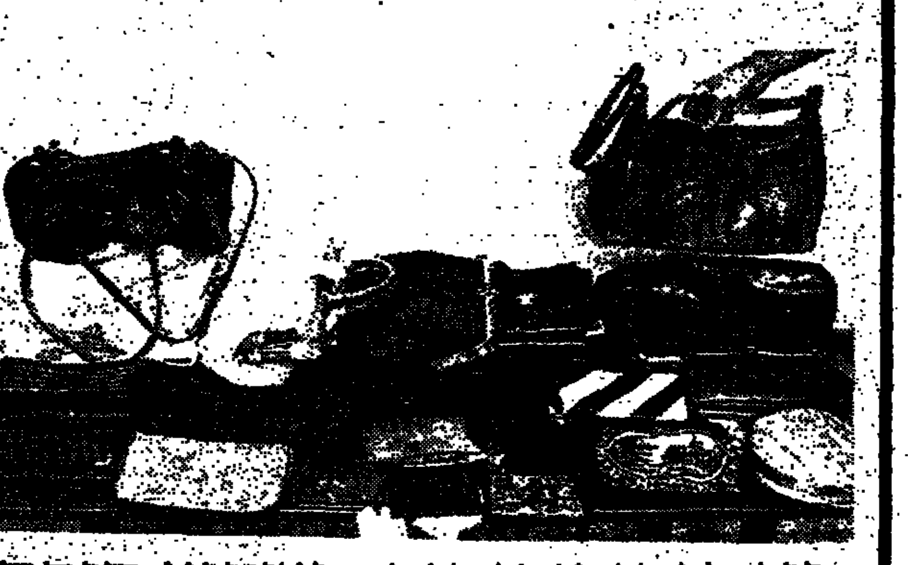

זוג גנבי ארנקים: כשהיא היתה מסיחה את הדעת, הוא היה לוקח

זוג גנבי תיקים וארנקים, החשוד בעשרות גנבות נעצר על־ידי בלשי היחידה המרכזית בתל־אביב בפיקודו של מפקח יואב קלינבוים.

בתאריך 28.4.88 שעה 11:00 פגש צוות בילוש של היחידה המרכזית, ביוסף זוהר בן 31 תושב רמת־גן וחברתו לחיים כרמלה יחיה בת 36 תושבת יפו כשהם הולכים ובידם תיק השחור של אשה. הצוות ניגש לשניים המוכרים היטב למשטרה על מנת לברוק מעשיהם, וכראות השניים את אנשי המשטרה, מיהרו להשליך את התיק מידם. התיק נגנב ביום 27.4.88 מבוטיק לבגדים ברחוב אבן גבירול. בחיפוש בדירותיהם של השניים נתפסו עשרות תיקים וארנקים, תכשיטים, נשק וסמים, כולם גנובים.

בחקירתם הוברר כי במהלך ששת החודשים האחרונים, מאז שוחרר של החשוד מהכלא, שם ריצה עונש מאסר על עבירות דומות, נהגו השניים לגנוב באופן שיטתי, תיקים וארנקים מחנויות ומקומות חוגגים בפארקים, במיוחד בפארק הלאומי ברמת־גן במהלך חופשת חג"מ פסח השנה, כאשר האשה ניגשת ומסיחה דעתם של בעלי החנויות או המתקהלים, והגבר מבצע את הגניבות גונב את הארנקים.

המשטרה פונה לציבור האזרחים שנפל קורבן למעללי הזוג, בבקשה לפנות ליחידה המרכזית ברחוב דיזנגוף 221 בתל־אביב או טלפונית 03-5454407.

עובדי המוסדות להשכלה גבוהה הגישו תביעות להשוואת תנאים

13 תביעות ייחודיות הוגשו בכתב על־ידי חטיבת עובדי המוסדות להשכלה גבוהה בהסתדרות הפקידים לפרופ' יואש ועדיה, יו"ר ועדת השכר העליונה במוסדות להשכלה גבוהה, כשמטרתן באות להשוות את התנאים לגבי כ־12 אלף העובדים המינהליים והטכניים באוניברסיטאות ובמכללות השונות, שבטיפולה של הסתדרות הפקידים.

על כך הודיע מרדכי גרונברג, מזכיר החטיבה, בתום ישיבת מזכירות החטיבה, שהתכנסה בועד הפועל.

גרונברג מציין, כי התביעות אינן באות לגרוע מההסכמים הקיבוציים המיוחדים הקיימים בכל מוסד ומוסד. עיקרן באות כהשלמה יחסית לתוספות ששולמו או ניתנו לסגל האקדמי ללא קשר עם הסכמי המסגרת שנחתמו ו/או ייחתמו, וכדי למנוע אפליה בין ציבורי עובדים שונים.

התביעות הן במישור הארצי, ולא המקומי, וכוללות הנהגת תוספת איזון; תוספות רכב כנהוג לגבי הסגל האקדמי – והכללת מרכיב הרכב בחישוב הפנסיה, כפי שקיבלו האקדמאים בעקבות פסיקת ביה"ד לעבודה; עדכון תוספות בין קמפוסים; הגדלת הפרשות המעסיק לקרן ההשתלמות, לשיעור של 7½ אחוז; השוואת גמול השתלמות;

הפעלת תוספות כוננויות לכל העובדים; הנהגת שעות עבודה אחידות בכל המוסדות; הנהגת דירוג עובדי מחקר; מעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים במוסדות שטרם הופעל ההסדר וכו'.

הערב בנהריה:

אחרי 40 שנה ימסור קפטן פילו הבריטי את מפתח מגדל המים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

טקס מרגש ייערך הערב ליד מגדל המים של העיר נהריה, כאשר הקפטן הבריטי פטריק פילו, איש „הרויאל מריל טקס רגימנט", ימסור לראש העירייה חיים לבב את מפתח שער הכניסה למגדל המים אותו שמר במשך 40 שנה.

קפטן פילו, ששירת בנהריה עד סיום המנדט, היום כבן 70, עזב את העיר יחד עם אנשי יחידתו ולא הספיק להעביר את המפתח לבעלי העיר החדשים. הוא הגיע לארץ עם משלחת של 34 קצינים בכירים בדימוס של הצבא הבריטי בהם שלושה בריגאדירים של אנשי המשלחת שירתו לפני קום המדינה בארץ בעיקר בגליל המערבי.

מארגני הביקור, הנערך במסגרת חגיגות ה־40 למדינה, מצפים כי קפטן פילו ישמע לראשונה על הפגישה עם מפקד שירות יהודים בריטי שאכשר בטרם הציגאה לקרב. בו הוזהר אותו, לטענתו, להזמנע מלצאת לתרגיל משום שבידיו מידע על הימצאם של כוחות ערביים באיזור שיארבו לכל מי שיבקש לפרוץ את המצור לקיבוץ. פילו סבר כי 47 אנשי שיירת יחיעם, שנהרגו אלה מלאו 40 שנה לנפילתם, היו יכולים להינצל לו היו נענים במידע שמסר לפני היציאה.

מחסור במעונות ל־10,000 ילדים

ויצ"ו דואגת ל־14,000 ילדים במעונות היום שלה בארץ אך הדרישה גדולה ויש צורך בעוד מעונות ל־10,000 ילדים נוספים – אמרה שלשום נשיאת ויצ"ו העולמית רעיה יגלום, בהופעתה במועדון המסחרי והתעשייתי בתל־אביב.

יגלום מסרה, כי ויצ"ו מונה 250 אלף חברות ב־50 ארצות. בישראל מגיע מספר חברות ויצ"ו ל־20 אלף. ויצ"ו ישראל מקיימת 11 בתי־ספר מקצועיים, 60 בתי נוער, 180 מועדוני נשים, 70 מועדוני קשישים המבלים מ־7 בבוקר עד הערב, כשהם אינם רצויים בבתי ילדיהם. לדברי נשיאת הארגון, שורר עוני רב בישראל, ועל כן לנשים בישראל יש הרבה מה לעשות.

בין היתר אמרה, כי תפקידה לחזק, לארגן ולהרחיב את פעולות הארגון, כדי לעודד את חברות ויצ"ו בעולם קשורים אותן אל מוסדות בארץ הנקראים על שם הארצות שלהן.

צעיר טבע בים ת"א

(ע). – צעיר שזהותו טרם הוברה, טבע שלשום בצהריים בתוך ימה של תל־אביב, מול בתי הקלנוע „סינמה 1 ו־2", בתוך גאולה.

הצעיר נכנס למים סמוך לשעה 3 בצהריים, כאשר לפתע הבחינו בו מתרחצים ששחו על החוף כשהוא מנסה לצוף מעל פני המים בשארית כוחותיו.

הצעיר נמשה מן המים על־ידי מספר מתרחצים חסר הכרה.

מפלגת העבודה הישראלית
התנועה הקיבוצית המאוחדת
הועדה הרעיונית־פוליטית
יד טבנקין

במת אפעל

היום, יום ראשון 8/5/88 בשעה 17.00
תתקיים בבית ברנר, אפעל, במה בנושא:

בחירות 88 — בחירות גורליות

הרצאות:
השר משה שחל
מינה צמח – מכון „דחף"
פותחים בדיון:
ח"כ אברהם כץ־עוז (כצל"ה)
הח' עמנואל זיסמן
מנחה: הח' שלמה לשם – דובר התק"ם

מפלגת העבודה הישראלית
מטה ארגון

כנס ראשי ישובים

ביום חמישי 12.5.88 בשעה 13.30
ב„בית ברנר" באפעל, יערך
כנס הערכות המפלגה לבחירות לכנסת ה־12.
בכנס ישתתפו:
שר הבטחון – החבר **יצחק רבין**
מזכ"ל המפלגה – החבר **עוזי ברעם**
בכנס יחולקו תיק לישוב – ופנקס הבוחרים לכנסת, של כל ישוב.

בברכה,
א. שוחט
יו"ר מטה ארגון

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הסתדרות פועלי העץ והתעשיית ייצור הנייר

לידיעת נציגי הסיעות וציבור הבוחרים

ועדת הבחירות המרכזית תקבל רשימות המועמדים לועידה ה־3 של הסתדרות פועלי העץ והתעשיית ייצור הנייר – עד יום ד' – כ"ד באייר תשמ"ח – 11.5.88 מהשעה 9.00 ולא יאוחר משעה 14.00, בבית הועד הפועל של ההסתדרות, רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב חדר 416.

הוא הדין לגבי ועדות הבחירות המקומיות שיקבלו את רשימות המועמדים למועצות האגודות המקצועיות במועצות הפועלים באותם הזמנים כנ"ל.

משה כהן סבן
יו"ר ועדת הבחירות המרכזית

שיח אפעל להתחדשות הקיבוץ

בנושא

האמנם שיויון מול קדמה?

שנועד ליום שני 9.5.88 באפעל

לא יתקיים

לקראת הועידה ה־12 של קופת־חולים

מאירועי השבוע:

8.5.88 - בשעה 10:00
הועדה ליחסי עבודה ומינהל משותף - בראשות החי חיים אושרי מקום הישיבה: בית לסין (קומה ב').

8.5.88 - בשעה 14:00
ועדת החלטות - בראשות החי יהודה ברקאי מקום הישיבה: חדר הועדה המנהלת (קומה 3) בבית מרכז קופ"ח

10.5.88 - בשעה 8:00
הועדה למבנה הארגון - בראשות החי מוניה אדמוני מקום הישיבה: האולם הקטן (קומה 7) בבית מרכז קופ"ח.

10.5.88 - בשעה 11:00
ועדת החלטות - בראשות החי יהודה ברקאי מקום הישיבה: אולם הישיבות הקטן (קומה 7), בבית מרכז קופ"ח.

11.5.88 - בשעה 17:00
ישיבת המועצה המחוזית בת"א - יו"ר: החי אברהם סגל מקום הישיבה: רח' בן־עמי 14, תל אביב.

12.5.88 - בשעה 14:30
ועדת החלטות - בראשות החי יהודה ברקאי מקום הישיבה: חדר הועדה המנהלת (קומה 3) בבית מרכז קופ"ח.

חברים המעוניינים להגיש הצעות לשיפור ויעול השרות בקופ"ח, יפנו **בכתב** אל: מרדכי כהן מרכז הועדה המכינה, המועצה הארצית של קופ"ח, ארלוזורוב 101, ת"א.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הצפון החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 4958 שינוי לתכנית מפורטת מס' 4348 – שנוי יעוד לשטח ציבורי, יוקצעם עילית שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3399 מיום י"א בחשון התשמ"ז 13.11.86 עמוד 197.

ואלה השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 11084 חלקי חלקות 9–5.
עיקרי מטרת שנוי התכנית: שנוי יעוד השטח ממגורים לשטח ציבורי.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מבוא העמקים ברחוב כרמל 20/5, נצרת עילית וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך כ"ז בניסן התשמ"ח
14.4.1988

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ובניה – צפון

אבלים וכואבים על מותה של יקירתנו

ארזה שרוף
(לבית ירושבסקי) ז"ל

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון 8.5.88 בשעה 15.45 בקיבוץ רביבים

המשפחה
ובית רביבים

למשפחת חסידי

משתתפים בצערכם במות עליכם
אמכם היקרה

שרה ז"ל

קיבוץ רשת הדיבוע הבוגר
ההנהלה הועד העובדים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של חברתנו

נירה מנדיל

ומשתתפים בצער המשפחה
הלויה תתקיים היום יום ראשון כ"א באייר תשמ"ח 8.5.88
בשעה 15.30 בכפר סאלד.

בית כפר סאלד

דבר היום

מצב לא מאושר

לא כל מיבצע של צה"ל הוא "שירותרום"; יש פשיטות שבהן עלולים להשאיר לא רק יד. מה שנראה מובן לחלוטין בתוככי המערכת הצבאית – אי־לחייל או למפקד, ולו גם לאלוף, שיבצע פעולה מלחמתית בלא אישור הדרג הפיקודי שמעליו – מתמסמס בתפר שבין הדרג הצבאי לבין הדרג המדיני. כבר היו רמטכ"לים שפעלו גם בלי אישור שר־הבטחון, בעיקר אם כיהן גם כראש־הממשלה. כבר היו שרי־בטחון שבירצותם שיתפו בהחלטות עמיתים בממשלה, הלא היא מפקדו העליון והקיבוצי של צה"ל, וברצותם השתהו ארוכות בריוזה. מנחם בגין, שר־בטחון לשנה וראש־ממשלה במלחמה, היטיב לאפיין את עידכונו בידי אריאל שרון באומרו כי הכל ידע לו, לבגין, לעתים לפני מעשה ולעתים לאחריו.

לבנון היא הדוגמה הבולטת ביותר, אך לא היחידה, לעירפול הסמכויות שבשליטת הממשלה בשלוחות הביצוע שלה. יש "מתאם פעולות הממשלה בלבנון", אבל מושבו בלשכת שר־הבטחון. יש מנגנון ממוסד לאישור פעולות וגיחות מעבר לגבול, אבל אזור־הבטחון נמצא מעבר לגבול ויש גם איים שבסמוך לאזור־הבטחון וכך הלאה, עד שלא ברור מתי צריך להרגע מהתקן השיגרתי ולהתייחס למיבצע כמחייב אישור מיוחד, בדרג שמעבר לשר־הבטחון. הגדה המערבית ועזה נמצאות בפיקודו הישיר, אם יוצה הבלעדי, של שר־הבטחון. קהילת־המודיעין נחלקת בין שר־הבטחון לבין ראש־הממשלה, המשתפים להלכה וכחוק אך לרוב רק בדיעבד שרים נוספים באחריות למחדליהם ולמישגיהם. פרשת השב"כ, הפעלת פולארד, אספקת נשק לאיראן – כל אלה ועוד כמעט־תקלות וסדי־תקיות שהסתתרותן נמנעה באקראי מדגימות את הכורח בפיקוח הדוק לא רק על הביצוע, אלא גם על מי שאמור לפקח על הביצוע, אך בזיונה של ועדת החוץ והבטחון בחקירת פרשת פולארד (היו"ר אבא אבן התחייב להשלים את הדו"ח עד לספטמבר אשתקד) העיד כי כאשר מעוניינים ראשי־הממשלה לזלזל בעמיתיהם ובמחוקקים, כוחם בידם לעשות זאת.

השאלה איננה מי אמר למי ומתי, אלא בידי מי האישור והאיסור ולאחר איזו העמקה. היום זה אולי שר־בטחון שעל כובד־ראשו ומקצועיותו אפשר לסמוך ומחר, או אתמול, זה הרפתקן המוכן לרפד בגופות את דרכו במעלות השררה. אין להסתפק בהסדרים פנימיים במערכת הבטחון או בין שניים־שלושה שרים. הממשלה והכנסת מועלות בתפקידן ובפקדון שבידיהן, חיי החיילים והאזרחים העלולים להיפגע בהסתבכות בלתי־מבוקרת, אם אינן מכוננות מטה לבטחון לאומי ומעליו ועדת־שרים אזרחית בפועל כמו גם בכוח. הקבינט משותק־תחתיו של הממשלה הנוכחית הוא דגם שלא יצלח. לקח השבוע שעבר יועיל, לכל הפחות, אם יילמד מהממשלה הבאה ואילך.

הישראלי המתייר בדרום אפריקה

מאת אריה ארד

יש סיבות כספיות ומניעים משפחתיים, אבל בראש ובראשונה נובע הגידול בתיירות הישראלית לארץ האפרטהייד מהאופי הלאומי שלנו, שאינו מושפע ממצבים פוליטיים

13 אלף ישראלים יצאו בשנה לביקור בדרום־אפריקה והם מהווים את גוש התיירים הגדול ביותר לאותה מדינה, אחרי האמריקאים, הבריטים והגרמנים. בעיני הדרום־אפריקאים ישראל היא אולי השוק התיירותי החשוב ביותר שלהם, מפני שהוא גדל בהתמדה בשיעור יציב של 10־15 אחוז בשנה והוא מחוסן כנראה מפני זעזועים פוליטיים, למרות גישת משרד־החוץ בירושלים. ישראל יוצאת דופן מבחינה זו בעולם המערבי כולו.

השאלה, מדוע אין הישראלי מקבל את עול המאבק באפרטהייד באמצעות הימנעות מביקורים בדרום־אפריקה, חורגת הרחק מעבר לתחום התיירותי הצר. התשובה על שאלה זו מורכבת ובין היתר מלמדת משהו על האופי הלאומי הישראלי.

בראש וראשונה יש לשים לב לקשרי המשפחה שבין ישראלים רבים ובין אזרחי דרום־אפריקה. העליה מדרום־אפריקה גדולה למדי, יחסית, וצעירים אינם מוכנים לוותר על ביקור אצל הוריהם בגלל האפרטהייד. בשנים האחרונות אף יצאו ישראלים רבים לעבוד בדרום־אפריקה, ולא רק בני משפחה, אלא גם ידידים שנותרו כאן באים לבקר אצלם שם. האופי המיוחד של קשרי משפחה וחברות אצל יהודים בכלל ואצל ישראלים בפרט הוא איפוא תשובה אחת, אך לא היחידה, על השאלה.

דרום־אפריקה היא אחת הארצות המרתקות ביותר בעולם. יש בה הכל, מערים מודרניות יפהפיות ועד שמורות־טבע המאכלסות חיות־בר וחיות־טרף. הדרום־אפריקאים מציעים לתייר הישראלי חבילות־נופש מגוונות בנות שבועיים במחיר 1,700 דולר, הכולל גם את הטיסה וגם את השהות. חבילה זו היא מהזולות בשוק, זולה מחבילות אירופיות רבות, לא כל שכן מחבילות אמריקאיות ואחרות, והישראלי אוהב "מציאות".

על אלה יש להוסיף את העובדה, שהישראלי נמשך לאזורי מתיחות. ישראלים רבים אינם מסוגלים לקבוע עמדה כלפי המתרחש בדרום־אפריקה, בלי שיבקרו בה ויחושו אישית מה קורה שם. יתרה מזאת, בעוד שאזרח אמריקאי יראה חובה לעצמו להיענות לקריאת ממשלתו להימנע מביקור בארץ זו או אחרת, לישראלי אין אמון בשריו ובפקידיהם. הישראלי סבור, שלשרים תמיד יש סיבות נסתרות להמליץ המלצות, וזו כשלעצמה סיבה טובה לעשות את ההיפך. מה גם, שבעלי ההמלצות כמעט לעולם אינם רואים עצמם חייבים לקיים אותן בעצמם. הישראלי רוצה להחליט בעצמו על ענייניו ושום שר או פקיד לא יאמר לו מה לעשות, מה גם שיש פער גדול בין מה שהם אומרים ובין מה שהם עושים. "מה שטוב להם, טוב גם לי", יאמר הישראלי בלבו.

נראה אפוא, כי הגידול בתיירות הישראלית לדרום־אפריקה נובע בראש וראשונה מהאופי הלאומי שלנו ועל זה שום מצב פוליטי אינו יכול להשפיע.

שייח שיעי חמוש מהח'זבוללה מצביע לעבר הכפר מיידון שנכבש על־ידי צה"ל במהלך הפעולה בדרום לבנון

בזווית חדה / חגי אשד

כתבי חוץ וסטרינגרים ישראלים

מי שרוצה להיות גם אשת־איש וגם פילגש של אחר, שתהיה; אבל ידיעות בטחוניות היא צריכה לקבל או לא לקבל רק כפילגש, לא כאשת־איש

אפשר להתחיל בבדיחה על שני החברים שהולכים ברחוב והאחד אומר לרעהו: אתה רואה את שתי הנשים הצועדות לקראתנו? האחת מהן היא אשתי והשניה היא פילגשי. משיב לו החבר: הוצאת לי את המלים מהפה. הפעם זו בדיחה מתחום העתונות. כמה מהעתונאים שלנו הם גם פילגשים, סליחה על הביטוי, של סוכנויות ידיעות זרות ושל כתבים זרים. הם גם שלנו, אבל גם שלהם. מדובר בבעל מקצוע עתונאי ידוע ומקובל שנקרא "סטרינגר" והוא מסייע לכתב החוץ בהספקת מידע המגיע אליו בתוקף מעמדו כעתונאי ישראלי מכובד – כתב צבאי, כתב לענייני השטחים וכו'. בלי הסטרינגרים הישראלים היו דברים מהכתבים הזרים מסתובבים בקרבנו כסומא בארובה, לא היו מבחינים בין ימינם לשמאלם. ולא רק זאת. הלשונות הרעות יודעות לספר ולהוכיח באותות ובמופתים, כי בלי "הסטרינגרים" הללו, שהם לעתים כתבים נכבדים מאד – פעם אפילו עורך ראשי של עתון יומי מכובד היה כזה – לא היו כתבי החוץ יודעים מראש ידיעות רבות שנמסרו לכתבים הישראלים "אוף דה רקורד". כלומר, "לא לפרסום."

זו האשמה חמורה מאד והיא טעונה הוכחה, כמובן. אבל זה המילכוד. לך תעקוב אחרי כתבים זרים ותצותת לטלפונים שלהם כדי לגלות את המקורות שמוסרים להם סודות בטחוניים כמוסים. זו תהיה פגיעה חמורה בחופש העתונות. ורבים בארץ ובחו"ל ירימו קול צעקה על הפיכת ישראל למדינת משטרה. מן הצד האחר מדובר כאן בסכנה של פגיעה בחיי בני־אדם. כמו, למשל, במקרה שפורסם עכשיו שלפיו השידור ברשת איי־בי־סי האמריקאית ביום ראשון בערב בדבר פעולת צה"ל בדרום לבנון – לפני שהתחילה – הוא שנתן למחבלים התרעה על הפעולה ואות לפנות את מאחזיהם באזור הפעולה. הפעם הם הסתלקו. פעם אחרת יכלו להשאיר מארב לחיילי צה"ל. איך לקרוא לזה? כמעט ריגול צבאי, הפרסום המוקדם הזה. וגם העובדה שהם נמלטו, תאפשר לנמלטים להישאר בחיים ולחזור לפעולות חבלה, טרור ורצח נגד ישובי הצפון בעתיד. מאיפה סוכנות איי־בי־סי ידעה על כך מראש? אי אפשר להוכיח. אבל אסור גם לעבור על כך בשתיקה.

אולי יש להם סוכנים בקרב קציני צה"ל? בכך צריך לעסוק בטחון שדה של צה"ל וזה לא ענייננו. אבל, אולי יש להם "סטרינגרים" ישראלים, שידעו על הפעולה בתוקף תפקידם הישראלי ודיווחו על כך למעסיק האמריקאי שלהם. ואז זה כן עסקנו. זה מטיל צל של ספק על כל עתונאי ישראלי. אולי גם הוא כזה? יש כאן דילמה מוסרית הדמוקרטית, שהיא להם חוקה של תורת המוסר והמדינה: הניגוד בין שני עקרונות או יותר והצורך לבחור בין שתי רעות או יותר. זו הדילמה: הפגיעה באיזה עיקרון תהיה קשה יותר בטווח הקצר והארוך: הפגיעה בחופש העתונות או ההתעלמות מפיקוח נפש של החייל הישראלי המחרף נפשו בפעולה הצבאית. מצד אחד – קיום חירות יסוד של המשטר הדמוקרטי; מצד אחר – השמירה על בטחון ישראל, פשוטו כמשמעו, הכולל כוח הרתעה

(המשך בעמוד 8)

שלום=בטחון=חוסן חברתי

מאת גד יעקבי

הזמן אינו עושה את שלו וקפאון פירושו שקיעה; אנו אוכלים את העתיד; דרושה תפיסה חדשה ומדיניות אחרת

אחד הספרים המרתקים שראו אור לאחרונה בארה"ב הוא "עליתן ונפילתן של המעצמות הגדולות; שינוי כלכלי וקונפליקט צבאי משנת 1500 עד שנת 2000", שכתב פול קנדי. לא הייתי מזכיר את הספר הזה, אלמלא עסק בתיאור תהליך היסטורי, שיש הזקוקים ללקח הנובע ממנו בישראל עתה.

קנדי טוען, שעוצמתן של המעצמות דעכה כאשר השקיעו משאבים רבים בחימוש ובצבא במקום להשקיעם בבניית משק, בהרחבת טכנולוגית ומדעית ובפיתוח היכולת האנושית שלהן. כך קרה לספרד במאה ה־17, לצרפת במאה ה־18, לאנגליה במאה ה־19 ואולי זה מה שהחל לקרות לארה"ב ולברה"מ במאה ה־20.

זה, מהצד האחר, סוד התעצמותה של יפאן מאז שנות החמישים; הוצאות קטנות יחסית לבטחון וגדולות יחסית לפיתוח תעשייתי, מדעי ואנושי. פול קנדי חוזה, שהעוצמה תעבור בהדרגה מארה"ב, מאירופה ומברה"מ ליפאן ולסין ואולי גם להודו. כן הוא חוזה מעבר מעולם דו־קוטבי (ארה"ב־ברה"מ) לעולם רב־קטבים.

■

אולי כמה מאתנו לא היו זקוקים לניתוח ההיסטורי ולתחזיות האלה. לא אחת כתבתי גם אני על קשר הגומלין בין התקדמות לשלום, ביצור הבטחון ובנייתם של משק מפותח וחברה מתקדמת. הרי אלה הם כלים שלובים.

יותר מכל תשפיע על התפתחותנו ההכרעה, מה דמות תהיה לישראל בעתיד – האם נתקדם לשלום או שמא נדשדש במי האפסיים של סטאטוס־קוו מדומה, שאינו אלא מסווה לסיפות, שראשיתו התרדמות וסופו אסון.

האירועים בשטחים גם הם תולדת האשליה ש"ההתנחלויות הן עוגן לבטחוננו" וש"הזמן יעשה את שלו". אם לא נתקדם לקראת שלום נעמוד לפני איום צבאי גובר ויהיה עלינו להקדיש משאבים רבים יותר לתחמושת, במקום להשקיעם בפיתוח היכולת האנושית, הכלכלית והטכנולוגית שלנו. כך תאבד ישראל את הצלם הדמוקראטי שלה. היהודים בתפוצות יתקשו להזדהות עם מדינה שאינה דמוקראטית, שאיכותה מידרדרת. הם, ברובם, לא יוכלו להיקלט בישראל, שהרי העם היהודי בתפוצות הוא משכיל ומקצועי; אם לא יבואו לכאן יהודים תיחלש אומתנו ואיכותנו תשקע עוד יותר.

גם בעבר קבעו הגורמים הלא־כלכליים את התפתחותנו הכלכלית והחברתית לא פחות מאשר הגורמים הכלכליים: המלחמות, ההוצאות לבטחון, הבידוד הגיאו־פוליטי, הניכור הבין־לאומי. שלום הוא אבן־יסוד במיצוי יכולתה האנושית של ישראל, בחיזוק בטחונה, בקיום משטר דמוקראטי וחברתי מתקדם בתוכה, ובחיזוק תמיכת היהודים בה והאהדה הבין־לאומית כלפיה. אפשר להתקדם אל השלום בשלבים, בהסדרי ביניים, אולם שיתוק מוביל להידרדרות, לנסיגה. המדע וההיסטוריה מלמדים שאין מצבי קפאון בטבע, בחיי אדם ובמדיניות.

■

קלאוזביץ כתב: המלחמה היא המשכה של המדיניות באמצעים אחרים. בהקבלה אפשר אולי לומר, שמדיניות החוץ היא המשכה של מדיניות הפנים באמצעים אחרים. מי שמבקש לפתח משק וחברה מתקדמת, לתת ליתרונות היחסיים הגדולים שלנו מרחב ביטוי – חייב להבין שהמשך המצב הקיים פירושו הימנעות מכך. לא נוכל למקד את המאמץ שלנו בחינוך, בבריאות, בשיכון, בהשכלה גבוהה, במדע, בהתיישבות ובאזורי הפיתוח; לא נוכל להתפנות לפיתוח מערכות התחבורה, האנרגיה, התקשורת; לא נוכל לאפשר לכל בן הארץ, יהודי, ערבי ודרוזי, ולכל יהודי שיבוא לכאן להיקלט בתעסוקה, על־פי כשרונו ורצונו; לא נוכל לפתח תרבות ויצירה אמנותית – אלא אם כן יושקעו בכך המשאבים שיתפנו ומוקד החשיבה יופנה מן העימות השוחק אל תחומים אלה.

עתה אנו אוכלים את העתיד בהווה. היכולות שלנו – האנושית, המדעית והטכנולוגית – שהן היתרון העיקרי של ישראל, נשחקות.

יש הכרח במפנה, בכיוון חדש, בפריצת המבוי הסתום. לשם כך דרושה ממשלה אחרת ומדיניות חדשה.

כמיטב התבונה השרירית

מאת טדי פרויס

ההנחה שמציע שר התיירות ליורדים מבקרים היא תמריץ נוסף לירידה וחיזוק למימצאו של אריאל שרון כי היורדים הם מלח הארץ

אחרי שגמר להרוס את הכפר ביתא ולהוציא להורג את דמיאניוק, ותוך שהוא מקדיש מאמציו לנסיעות ולהבאת תיירים, נתפנה אברהם שריר לטפל בעידוד בואם של יורדים בכוח ובפועל. אף־כי לדעת השר עסקי התיירות מניחים את הדעת, ואם לא יפחידו המאורעות בשטחים את המבקשים לבקר בארץ (ד'יאגנוזה בנוסח "לא תהיה בצורת אם יירדו די גשמים"), תהיה 1988 שנת שיא בתיירות – יש לפי שעה בישולי ביקורים של קבוצות שנרשמו. מן ההכרח אפוא למלא את החסר במבצעים עתירי דמיון ותושיה. למשל, עידוד ביקורי יורדים, באמצעות הנחה הגונה בטיסות לארץ (מדובר בסכום של 150 דולר) – טיסות כחול־לבן, כמובן, ב"אל־על". יישר כוחו של שר האוצר, שדחה (בינתיים) את תחנוני שריר לפטור את המתנדבים בעם מלשלם מס נסיעות בעת יציאתם מארץ אוכלת יושביה זו לשוב ולסבול מגעגועים ואנטישמיות בגולה הרווחה.

הרעיון הוא ממיטב המסורת השרירית של כתיבת נח בשבע שגיאות: להעניק פרס לנפולת של נמושות, בזכות מאמציהם להקטנת הסובסטאנץ בארץ האבות ובשל תרומתם למאמץ הבטחוני. ההנחה שמציע שריר היא תמריץ נוסף לירידה וחיזוק למימצא של אריאל שרון, כי היורדים הם מלח הארץ. מי לא יתנדב להיות מלח הארץ תמורת הימנעות משירות מילואים, תשלום מס־הכנסה אמריקאי או גרמני בתוספת מתנה מממשלת ישראל – אפשרות לבוא ולפקוד את הטיפשים שנותרו בארץ? זה נוגע לכבוד העצמי של ישראל, לגאווה הלאומית ולקומה הזקופה שממלגתו של שריר רווגלת בה.

אקסיומה רווחת היא, כי שמירת הקשר עם הנפולת תסייע בידי קרוביהם ומכריהם לפתותם לחזור ולעלות. האחרונים יספרו למבקרים כמה נהדר בארץ, איזו איכות חיים יש פה, מה נמוכים המסים – במיוחד אחרי הרפורמה האחרונה, שקבעה כי "רוב הכנסתו של אדם בידו" – כמה קל להתפרנס פה ואיזה שקט פסטוראלי שורר בשטחים, שקט שרק התקשורת השמאלנית מפרה אותו. משום מה לא עולה בדעת איש כי אולי ההפך הוא הנכון. אולי עמיתיהם של הריקליסים, הגנגרים, היפתים והג'ורדאשים יספרו למארחיהם על רמת המסים באמריקה, על המאמץ הבטחוני שם ובכלל, על האפשרויות הבלתי־מוגבלות שמעבר לים. התוצאה לא תהיה שיבת בנים לגבולם אלא חיזוק הקהילה היהודית בלוס־אנג'לס ובניו־יורק. כהמחשה ראשונה לנכונות דבריו יצביע המבקר על מס הנסיעות שהמקומי חייב בו, לעומת ההנחה שזוכה בה מלח הארץ. לא יתכן בדיוק באותה מידה, ואפילו טיפ־טיפה יותר, משתיתכן התרחבות השיבה למולדת בגין שיחות הנפש המשפחתיות.

ויש גם צד כלכלי מובהק להגיון שבהצעת שר התיירות־משפטים. התרומה למשק מצד תייר מתבטאת בשני סעיפים עיקריים: רכישת כרטיס בחברת־תעופה ישראלית; שהיה בבית־מלון בארץ ופרעון דמי האיכסון בדולרים. אלה אינם המאפיינים של מלח הארץ שיבוא לפוקדנו. ההנחה המוצעת בדמי הכרטיס תקטין את הכנסות "אל־על" ובנותיה הישראליות דווקא בתקופה שהמטוסים מלאים עד אפס מקום. מלח הארץ יתפוס מושבי טיסה שעשויים לרכוש גוי ימ"ש או סתם תייר, שמוכן להוציא את כספו בישראל ללא ההנחה המוצעת ליורדים – תרומה נוספת של חוכמת־שריר למשק המדינה. יתר על כן, מלח הארץ יתארח ברוב אצל הקרובים, שאמורים לשכנעו לנטוש את סיר הבשר בגולה. אלה מביניהם שיפנו למלונות, נער יספרם. וכך, נוסף על רווח־שהוא־הפסד בתפיסת מושב טיסה, תימנע מהמשק ההכנסה בדולרים שעשוי היה להרוויח מלינה בבתי־מלון.

המודל האמור אינו יפה רק להברקה האחרונה של שריר; הוא יפה לגבי כל ההכנסות המתוכננות מיורדים. יורדים, לבד מהיותם נפולת של נמושות, הם נשוא אי־הכנסה בדוק מאין כמותו וכל מי שמדמיין בנפשו כי מהם תבוא תוספת הכנסה למשק, רואה מהירהורי לבו. זה, לבד מהנזק החברתי והבושה שבהתרפסות בפני עריקים. יתכן ששר התיירות חושב לעצמו שאם יתמלאו המטוסים ביורדים, לא יוכלו תושבי הארץ להשיג מקום טיסה וכך תחסוך המדינה מט"ח. זה, כמובן, חסכון לא־מבוטל, אך יש דרך ישירה יותר ועקומה פחות לעודד תיירות: לעשות לתיירים מה ששריר מבקש לעשות ליורדים – להוריד מחירים הן בטיסות והן בדמי איכסון, שהם גבוהים אצלנו מברוב ארצות הים התיכון. מחירים נוחים יותר ימשכו לארץ עוד תיירים, והם יוציאו כאן כסף ולא יתגוררו בבתי קרוביהם, שיחושו לפיתויי ירידה.

נ.ב. / שלמה שבא

ספר מאוחר

על מאיר ("מלך המעדר" בעבודה) שהקים לימים את "המשביר" ואת "משען") וחיה רוטברג, הל"ו של הציונות הפועלית, שלא האמינו באלוהים אבל נהגו כאילו יש שכר ועונש

בימים אלה נפל לידי "ספר מאוחר", שיצא לאור בתחילת השנה ב"עם עובד" ושהתגובות עליו, נדמה לי, היו מעטות מאוד. אף־דבר, זה חלק ממה שהמספר מבקש לומר – מאוחר, נשכח.

"ספר מאוחר" הוא אחד המעניינים ביותר שיצאו לאור השנה, שנה של ספרים מצויינים. זה צרור של רשימות קצרות, סיפורים מעטים ומכתבים של חיה רוטברג, בת העליה השניה, שהתפרסמו בעתונים במשך ארבעים שנה, ועמם הקדמה קצרה ואחרי־פירכן, אם ספר הוא נסיון להבין מה עושה אדם בין הולדתו ומותו – זהו ספר רב ערך. מי שכינס אותו והביאו לדפוס, דוד מצא, יצר ספר כואב מאוד.

בהקדמה הקצרה מספר מצא כיצד הגיע להוצאת הספר: ביום חורף אחד של שנת 1980, בין גשם לגשם, הלך ברחוב של שכונת ילדותו בגבעתיים, וראה בית קטן במדרון גבעה, שסביבו עצי פרי שונים. הוא זכר שבילדותו שיחק שם ושבבית גרה אשה בודדת, שהיתה מגדלת תרנגולות בחצר ומוכרת ביצים לשכניה. לאשה קראו חיה. אמרו לילד שהיא חלוצה ושבעלה המנוח היה איש חשוב בתקופת החלוצים.

הבית היה פרוץ והחצר מוזנחת. דוד מצא קרב לחלון והציץ פנימה. בחדר עמדו רהיטים ריקים ועל הרצפה התגוללו ניירות רבים. הוא נכנס דרך החלון הפתוח ועיין בניירות המפוזרים על הרצפה – מכתבים, גלויות, גזרי עתונים מ"דבר" ו"דבר הפועלת" ומחברות. הוא אסף את הניירות ולקח אותם לביתו. היו אלה כתבים של חיה רוטברג, רעייתו של מאיר רוטברג, "מלך המעדר" של העליה השניה. בין הניירות היו גם מכתבים של רחל המשוררת.

דוד מצא היה סקרן לדעת מה עלה בגורלה של חיה רוטברג. שכן סיפר לו כי היא נמצאת אצל אחותה בעין־הוד. הוא נסע לשם וסיפר לאשה הזקנה כי מצא את רשימותיה ואמר כי הוא רוצה לפרסמם בספר, והיא שאלה: "מה פתאום בספר?" אחרי שנתיים מתה. עכשיו, שש שנים אחרי מותה הוציא לאור את אוסף הרשימות, הסיפורים וכמה מכתבים שנכתבו אליה, ביניהם של ידידתה מימי כנרת, רחל, שהתגוללו על הרצפה בבית. לקובץ קרא "ספר מאוחר".

חיה עלתה לארץ ב־1913 והתקשרה עם מאיר רוטברג, שעלה שמונה שנים לפניה, התפרסם כפועל מצטיין והוצמד לו הכינוי "מלך המעדר". המתחרה היחיד שלו היה לוי אשכול. הוא היה בין מייסדי קבוצת כנרת ובמלחמת־העולם הראשונה, בימי רעב קשים, יסד יחד עם חבריו – ברל כצנלסון, שלמה לביא ובן־ציון ישראלי – את "המשביר", כדי להקל על העובדים. המוסד גדל והתפתח ורוטברג, שניהל אותו, הסתכסך עם מנהלים אחרים והתפטר. ב־1923 נסע עם דוד בן־גוריון למוסקווה, מטעם ההסתדרות, וניהל שם את הביתן הארץ־ישראלי בתערוכה חקלאית גדולה. כשחזר לחיפה הצטרף לקואופרטיב שיצר מרצפות ונתמנה למנהל, אבל התפטר, כיוון שחבריו רצו להעסיק פועלים שכירים, והמשיך לעבוד כפועל רגיל. גם חיה רוטברג עבדה בייצור מרצפות.

רוטברג היה מראשי ההגנה ומפקד הצפון מטעמה. את פעילותו ההתנדבותית עשה בשעות שלאחר העבודה, בלילות ובשבתות, ולפרנסתו המשיך בעבודתו כפועל מרצפות.

באחת מנסיעותיו נפצע רוטברג בתאונת־דרכים. הוא נרפא, אבל מחלת הפרקינסון החלה לתת בו את אותותיה. בשנת 1940 פרש מפעילות בהגנה, שוב – העקשנים הללו! – על רקע חילוקי־דעות עם חבריו לפיקוד. מאיר וחיה עברו לתל־אביב והוא ניהל מפעל למחוסרי־עבודה, שהיו רבים באותו זמן – "משען" – אבל כאשר הציעו לו משכורת על פעילות זו, התפטר. לזוג לא היה מקום לגור בו. אותו זמן גברה מחלתו של רוטברג והוא הוכנס

(המשך בעמוד 8)

דיבורים ומה שמעבר להם

מאת נתן רוטנשטרייך

א. ביד הלשון

1 לא קל להעיר הערות בעניין שאינו בתחום חילוקי דעות ציבוריים על כיווניהם. העניין אמור במה שנוגע לסמכותם של בתי משפט, מה גם שהדעת נותנת כי תרגום סמכות של ערכאה לפסקדין ולגזרדין, המתנסחים על ידי יחידים, הוא מעבר ממעמד שאינו אישי – לקביעות ולמסקנותיהן שהן מעשים של יחידים.

ובכל זאת יש להעיר שאמירה על "אלף מיתות, שאין בהן כדי לכפר" על פשע איום, היא אולי מליצה, אולם אינה אמירה התואמת ענין מסויים שבני אדם, וגם בעלי סמכות, עומדים בפניו. אולי יש כאן רמז אסוציאטיבי למה שנאמר על מאה מיתות. אולם לגבי אדם מסויים יש רק מיתה אחת וגם אילו דובר באלף אנשים ואלף מיתות לא היה בכך כדי לכפר על פשע השואה.

דווקא משום שמדובר באדם מסויים, יש לחזור ולאמר כי השימוש הרווח בהשאלות כמו "חיה" וכיו"ב, אין בו כדי להעמידנו על העניין שמדובר בו. חיות אינן מתכננות הרג ורציחה, אינן מצייתות לפקודות ואינן מלוות את מלאכת הציות ברגשות ובהתעוררות עצמית. בעניין זה קיים הבדל סוגי בין חיות לבני אדם, ואין להרכיב על בני האדם את שייכותם האבולוציונית לבעלי חיים ואין לקרב בני אדם לבעלי חיים.

לפיכך, בין השאר, גם השימוש במטבעות לשון מן הדין שיהיה מדויק ולא יעורר אפשרות שאנו עומדים כביכול מול רבים. אנו עומדים מולם כאשר מדובר בניתוח־של תופעה היסטורית כמו השואה, לרבות נסיונות לברוח מן העמידה המסויימת, ולהטיל את האשמה על אלמונים או על כיווני שלטון ללא בני אדם המוציאים מן הכוח אל הפועל את הסדר שהחליט עליו השלטון. דווקא משום כך הדווקא משום שזיהויו של יחיד מעמיד אותו בתוך רבים אולם אינו עוקר אותו מייחודו, מן הראוי שלא לדבר על אלף מיתות – צירוף שיש לו משמעות רק בזיקה לאלף אנשים – אלא יש לדבר על אדם יחיד, הנושא באחריות למרות שייכותו. מליצה יש לה אולי צידוק, כאשר היא מבטאת דבר חוכמה, לא כאשר מטבע לשון משולב לתוך קביעות שעל פי דרכן חייבות להיות מדוייקות ומכוונות אל המסויים ולא אל הסתמי.

ב. "הקרע שבלב"

אכן, בני אדם שרויים בתחומי שייכות שונים – יהודים, בני בית, עמים וכו'. הריבוי, אי אפשר להניח לגביו שהוא טומן בתוכו הרמוניות: אפשר שתהיינה התנגשויות בין מה ששייכות זו או אחרת מטילה. לפרקים חייב אדם להכריע, אינו שייכות מחייבת אותו יותר להסיק מסקנות. להחזיק את חוט הלויאליות בכל הקצוות אי־אפשר. האמור חל גם על אפשרות התנגשות בין לויאליות רחבה לבין תפקיד תפעולי ומה שהוא מטיל על אדם. אם יש התנגשות, צריך להכריע ולא לסטון לריבוי כיווני לויאליות או לעדיפותה של לויאליות אחת אך באותה עת עצמה לדבוק ולהחזיק בתפקיד, במיוחד כאשר מדובר לא במקרה אחד של מבוכה, אלא בקו של "אחוז בזה וגם מזה אל תנח ידך". על שייכות ראשונית אפשר לאמור שהיא מוטלת על אדם בעל כורחו כי הוא נולד לכלל ואולי מבקש לתרגם את השייכות שבעל כורחו לדבקות שמרצונו. אולם תפקיד שאדם נושא בו אינו עניין של כורח: הוא עניין של רצון המקבל תמוכין מכך שהקהל מטיל על אדם תפקיד. בתחום זה על פי רצונך אתה בו ועל פי הכרעתך אתה פורש. אם אין נוהגים כן, כי־אז תפקיד כמוהו כמקום עבודה שאתה מקיימו והוא נתפס כהמשכו של קיום במובן הראשוני של מושג זה. חיי ציבור מאורגנים ושימוש בהם נעשים להכרח הזיים, והקו המבדיל בין הימשכות אחרי הכרה ועיצוב על פי גישות ציבוריות, חדל להתקיים. האם הכל מקלט ראשי?

ג. בין מליצה להשוואה

מליצה היא מטבע־לשון קיים שמטילים אותו על נסיבות מיוחדות ועושים כן במתאים או שלא במתאים. השוואה היא נסיון להבליט קווים של מצבים שונים, כדי להעמיד על המשותף שבהם. תחילה תבין במה מדובר ואחרי כן תנסח את הקו השווה.

הנה אומר אדם בעל מעמד רשמי מובהק שאין למלך ירדן סמכות של ירושת סבתא שלו לשטחים. מדוע דווקא סבתא ולא סבא? פמיניזם? אולי מצטלצלת האמירה היהודית העממית על סיפורי סבתא?

יש התנגשות נמסכת בינינו לבין הערבים לרבות ירדן. ההתנגשות אינה על ירושה אלא על מעמד שלטוני. טריטוריה שמחזיקים בה ושולטים עליה אינה בגדר קנין כמו מגרש או בית אף כי יש מרכיבים של בעלות. הטריטוריה אינה רשומה בטאבו גם כאשר תופסים אותה כטאבו. הראשונה מציינת משרד ממשלתי שנועד לרישום אחוזות ואילו התיבה האחרת מציינת כוחות כמוסים השרויים בעצמים או באנשים. העניין אינו בשימושי לשון. העניין הוא בהיעדר הבנה גם כאשר הדבקות בצד הטריטוריאלי השלטוני נראיתה נושא המרכזי של כיוון מדיני. היעדר הבנה הוא אולי עניין של קבע, כמו היעדר הבנת ההבדל בין התנגשות האינטרסים של העם היהודי ובריטניה הגדולה לבין מה שקרה בין עמנו לגרמניה. כיצד אפשר לבחון עניינים כאשר אלה אינם נתפסים כהלכה, ולו ברמה הראשונית ביותר כמו שדברים באים לידי ביטוי בהעדר ראיית ההבדל בין מעמדו של קנין ברשות יחיד למעמדה של טריטוריה ברשות הרבים.

חילוקי דעות הם להם חוק. אך לפני שאתה אופה להם, עליך לוודא שמדובר במרכיבים שמהם אפוי הלחם. כאן הגבול לשימושי לשון ושיבושיהם.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אנשים ● אנשים ● אנשים ● אנשים ● אנשים ● אנשים ●

מינוי

הסוציולוגית פרופ' רנה שפירא מונתה יועצת למעמד האשה באוניברסיטת תל־אביב. על־לכך מספר פרופ' יהודה בן־שאול, רקטור האוניברסיטה. בתוקף תפקידה תעקוב פרופ' שפירא אחר תהליך שילוב הנשים בסגל האקדמי וקידומן. בנוסף היא תאתר בעיות בתחום זה במישור האישי, היחידתי והאוניברסיטאי וכן תמליץ לפני הרקטור על דרכים לפתרונן. עם־ הקמת הפורום הבין־אוניברסיטאי למעמד האשה תייצג בו פרופ' שפירא את אוניברסיטת תל־אביב.

תמורת חופן דולרים

דיוויד רובינפון, מבקר הקולנוע של ה"טיימס" (משמאל) רכש תמורת 37 אלף דולר את השמלה שלבשה מרילין מונרו ב־1959 בסרט "חמים וטעים". מדגימה אותה קיי קרט, כפילה של מונרו.

דור בא

אורי בבאי, הבן של גברי מהגששים, ונועה לביא, בתם של אריק לביא ושושיק שני, משרתים זה 9 חודשים בלהקת פיקוד המרכז.
צילום: נאוה שמש / ישראל סאן

נציגים של כ־20 תחנות טלוויזיה מכל רחבי העולם הגיעו לחנוכת אתר החפירות בית־שאן, דבר שהופתע ללא ספק את ראש המועצה שלמה בן־לולו. אתר החפירות בית־שאן מתוכנן להיות אתר החפירות הגדול בארץ ונקודה תיירותית בין־לאומית. בין אורחי הכבוד: שר התיירות אברהם שריר, שר החינוך יצחק נבון ויצחק שמיר. גם כתב הרדיו חיים הכט נכח באירוע ולא היה מוכן להישאר בבית לצד אשתו, הכורעת ללדת בכל יום. צילום: ישראל סאן

גיל ואשל

כדי לפרסם את סרט הפרסומת החדש של "תנובה" הוצב בפתח קולנוע "הטיילת" שבתל־אביב שולחן ארוך וגדוש במטעמי חלב. הדוגמנים אלונה פרידמן ואודו שטיינברג, לבושים בלבן, כיבדו את שוחרי הקולנוע והבריאות המטעמים בלבן הלבן הזה.
צילום: עמרים גלמי

הקרב המכריע

חטיבת פלמ"ח "הראל", אחת החטיבות המפוארות ביותר מבין חטיבות תש"ח, מתכנסת מחר כדי לציין מלאות 40 שנה למדינת ישראל. הכנס, המאורגן על־ידי מרכז ההסברה, יתקיים בשבוע שלפני יום ירושלים, במטרה להמחיש את חלקה המכריע של החטיבה בקרב על ירושלים, הן בתש"ח והן במלחמת ששת הימים, כאשר נפל בחלקה להשלים את כיבוש האזורים אשר לא הצליחה לכבוש בתש"ח. כאלף מלוחמי החטיבה יגיעו עם בני משפחותיהם למשטרת לטרון וייצאו לסיורים בשלושה צירים, שיעברו באתרים בהם נלחמו בתש"ח ובששת הימים. טקס אזכרה לחללי החטיבה יתקיים בבית העלמין בקריית ענבים, בהשתתפות מי שהיה מח"ט החטיבה בתש"ח, שר הבטחון יצחק רבין. בערב תתקיים עצרת תגיגית, בה ישאו דברים ראש הממשלה יצחק שמיר, יצחק רבין ואלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע.

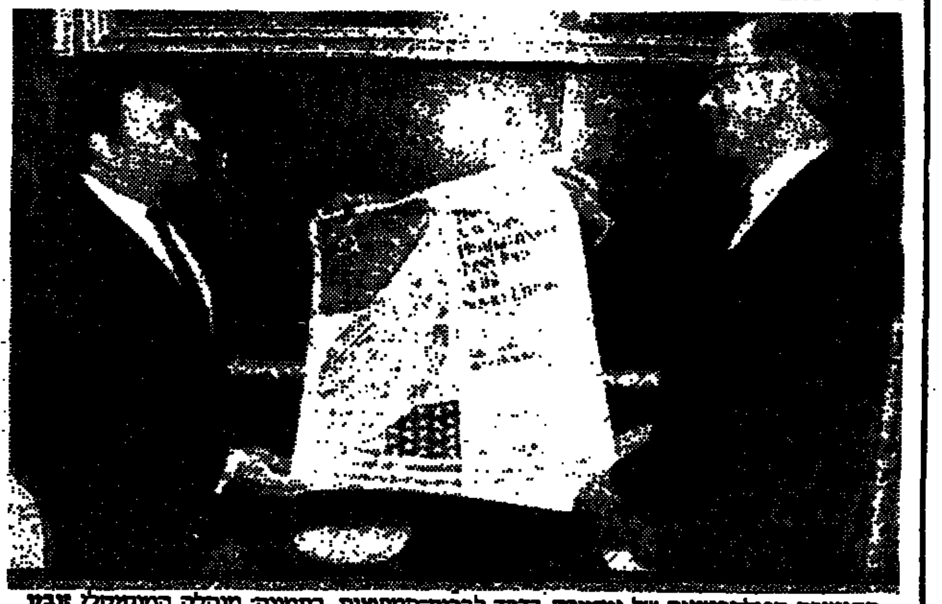

התזמורת הפילהרמונית של ניו־יורק בדרך לברית־המועצות. בתמונה: מנהלה המוסיקלי זובין מהטה ואלכסנדר פוטמקין מהשגרירות הסובייטית בוואשינגטון עם הכרזה שעוצבה לכבוד מסע ההופעות הקרב.

יוצא ונכנס

בימים אלה נפרד פרופ' שמעון שיטרית מתפקידו כיו"ר "משען". במקומו נבחרה ח"כ נאוה ארד. בטקס חילופי האישים נטלו חלק מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, מנכ"ל "משען" משה יהודה וחברי הדירקטוריון של "משען". ישראל קיסר, שבירך את היו"ר הפורש ואת היו"ר הנכנסת ציין, כי הוא זה שהמליץ על שיטרית כיו"ר "משען" – תפקיד של כבוד ועשייה, ולאיחון המליץ עליו לדירקטוריון של בל"ל – תפקיד שיש שכר בצידו.

מינוי

סמי סמולר התמנה למנהל מחלקת בתי מלון ומוסדות במפעל "עמינח", יצרני המזרונים והרהיטים שבגיר צבי. סמי סמולר עובד שנים רבות בענף הרהיטים ובעבר עבד ב"דניש" בגליל... שלום. בעמינח זהו המחלקה החשובה ביותר, המרחיבה עתה את פעילותה.

מצטרפים לעבודה

הנהגת מפ"ם במועצת פועלי ירושלים הצטרפה למפלגת העבודה ועמה עוד עשרות פעילים מקרב חברי מפ"ם בבירה. ההצטרפות (של מאיר אבירם, אברהם סילוק ושוקי בן־עמי), נעשתה תוך הידברות עם מזכיר מפלגת העבודה במחוז ירושלים, עמנואל זיסמן, ועם מזכיר ההסתדרות בבירה ניסן הרשה. בגילוי דעת שהופץ על־ידי הפעילים הודגש, כי מגמת הצעד הזה לקדם את אחדות תנועת העבודה בבירה ולהאבק במשותף על חיזוק ירושלים. הם רואים בו מתן ביטוי לאמון שרוחשים פעילי תנועות העבודה להנהגת מפלגת העבודה בירושלים. בגילוי הדעת הודגשה החשיבות המיוחדת לשמירה על כוחה של המפלגה בבירה ובארץ – *"זהו צעד ראשון להצטרפות מפ"ם ל"עבודה" גם על בסיס ארצי".*

מכתבים למערכת דבר

תגובה מביישת של מנכ"ל משרד החוץ

כאזרח ישראלי, ברצוני למחות על תגובתו המבישה של מנכ"ל משרד החוץ הישראלי, אברהם תמיר, ועל הלגיטימציה שהעניק לשגריר המצרי בת"א, מוחמד בסיוני, שהחרים את מסיבת "יום העצמאות" הארבעים של נשיא ישראל, אשר נערכה לסגל הדיפלומטי בירושלים.

בתואנה של "צום רמדאן", נעדר בסיוני ממסיבה זו, ולדברי "קול ישראל" בתוכנית "הבוקר הזה", ביום 15.4.88, הגן תמיר על השגריר המצרי באומרו, כי הוא מבין את הצעד הזה מה גם שנציגים רבים בעולם החרימו את מסיבות "יום העצמאות" הארבעים בשגרירויות הישראליות בגלל האירועים בשטחים ודחיית תוכנית־שולץ.

לדעתי, אין זה מתפקידו של מנכ"ל משרד החוץ שלנו לגונן על התנהגות חריגה זו של נציג מצרי רשמי בישראל, בייחוד כשהיא נוגדת את כללי הפרוטוקול הדיפלומטי, ותוך כדי כך לתת הכשר גם לנציגים דיפלומטיים של מדינות אחרות בעולם, שנהגו כך.

לפי היגיון זה, צריכים היו הישראלים לאחר רצח שבעת המטיילים בראס־בורקה לפני כשנתיים, לרבות ארבעה ילדים, ובעקבות הריגתם של שני דיפלומטים ישראלים מסגל השגרירות שלנו בקאהיר, שעד היום טרם נמצאו עקבותיהם של המתנקשים בהם – לא כל שכן להיעדר מטקסים רשמיים מצריים, שהוזמנו אליהם, ואולי אפילו, לאות מחאה, כפי שמקובל, להחזיר לקהיר את שגרירנו ממצרים.

איסימטריה זו, שנוהג משרד החוץ הישראלי בשלטונות המצרים, בהרבה מקרים, איננה, לדעתי, אלא ביטוי למגמה שלו לכרכר אחרי קאהיר, בכל מחיר, והיא עוכרת בניגוד לכללי המשחק של החברה הערבית, ומשום כך היא מוציאה את המטרה ומשיגה תוצאות הפוכות.

אליעזר כהן
רמת השרון

[illegible]

לאחרונה אנו שומעים על רבים מראשי הרשויות המקומיות בארץ, המבקשים להגיש מועמדותם לכנסת, תוך הבטחות מקומות ריאליים ברשימות השונות.

תופעה זו חמורה והרסנית מאין כמותה והיא מסבה נזקים גדולים לרשויות המקומיות, אשר ראשיהן נאלצים להתחלק בין תפקידם כראש הרשות לבין תפקידם כחברי כנסת. זמן רב מבלים הם בדרכים בין הכנסת לבין הרשות המקומית, רשות שנותרה ללא ראש, ללא מי שינהל את העניינים הרבים, כמתחייב מתפקידו החשוב של ראש הרשות המקומית. הנפגעים העיקריים מכך הם התושבים אשר נוכחים לא פעם לדעת, שאין להם כתובת, אין להם ראש רשות, כי אם ח"כ שומנו בכנסת ובדרכים והיישוב מוזנח.

לא זו בלבד, אלא שאף בעצם נטילת שני תפקידים על־ידי אדם אחד, מהווה פגיעה לא מעטה בסיעה השולחת אותו, ובמקום לאייש בתפקידים בריאות נוספים מאותה סיעה, שימלאו את תפקיד היעודי בצורה טובה יותר, אנו מוצאים מספר מצומצם של אנשים, שמבקשים ליטול על עצמם תפקידים מעבר לכושר הנשיאה של אדם סביר, והתוצאה לא מאחרת לבוא, היישוב מוזנח, התושבים ממורמרים, והסיעה "משלמת את המחיר" לא רק במניעת קידומם של נוספים והחלשת הסיעה, אלא בבריחת בוחרים המאוכזבים מההנהגה המקומית ומשליכים את האשם לא רק באותו ראש רשות אלא אף בסיעה ששלחה אותו.

חמורה עוד יותר היא הימצאותם של ראש רשויות מקומיות בוועדות הכנסת וחמורה מכל הימצאות בוועדת הפנים של הכנסת, שהרי זו האחרונה נועדה גם לשמש כתובת לציבור, וכיצד ניתן לפנות לאותה ועדה בטענה נגד רשות שראשה יושב באותה ועדה. קצרה היריעה מלפרט את הנזק הרב שמסב הדבר לשכונות, לתושבים ולציבור רחב.

אשר על כן, פונה אני אל כל חברי הכנסת ללא הבדלי סיעה, וקורא לפעול לשינוי חוק־יסוד הכנסת, כך שבסעיף 7 לחוק הנ"ל, אחרי סעיף קטן(8) יבוא "(9) איסור מועמדותם של ראשי רשויות מקומיות לחברות בכנסת".

אפרים שלום
עמלה עילית

[illegible]

בימים אלה שב התעורר הצורך, לצערנו מוקדם מהמחוייב בחוק, בבחירת מבקר המדינה.

נושא הביקורת במישורים השונים, ביקורת המדינה והביקורת הפנימית במשרדי הממשלה ובתאגידים ממלכתיים וציבוריים, נדון בשנתיים האחרונות בהזדמנויות רבות ובפורומים שונים כאשר תמיד היתה הסכמה כללית בצורך לעשות למען חיזוקה והרחבתה. יתר על כן, ועדות שונות דנות בימים אלה בתיקוני חקיקה כדי להבטיח תיפקוד נאות של הביקורת בתחומים שונים וזאת לאחר שלאחרונה קיבלה הכנסת את תיקוני מבקר המדינה.

לשכת המבקרים הפנימיים בישראל רואה צורך בשלב זה, עוד בטרם התחיל הדיון במועמדים לתפקיד המבקר, לקרוא לכל הגורמים אשר מעורבים בבחירת המבקר הבא ובמיוחד לכל חברי הכנסת אשר במליאה יבחרו בו, להתעלות מעל השיקולים הפוליטיים והאינטרסים המפלגתיים ולעשות לבחירת מועמד בעל מירב הכישורים האישיים והניסיון המקצועי הדרושים למילוי משרה חשובה זו.

רק כך יובטח, כי ביקורת המדינה בישראל, אשר שימשה במשך 40 שנות קיום המדינה מופת למוסדות ביקורת מעבר לגבולות הארץ, תוכל גם בעתיד למלא את תפקידה החשוב כפי שעשתה זאת עד כה.

יוסף פויכטונגר, רו"ח
נשיא הלשכה

[illegible]

צדק ודאי ישראל קיסר בדבריו ב"דבר" בגיליון אחד במאי ש"יש כאלה שמצרות־עין מקטינים ומסתירים את חלקה של ההסתדרות בתהליך הקמת המדינה", וגו'.

אבל, משום מה יש גם כאלה שמעיניהם ותפקידים לספח את תודעת "חלקה של ההסתדרות בהקמת המדינה", ואינם מסייעים ואינם נותנים כתף למאמץ להביא לידיעת הציבור את תפקידה של ההסתדרות בהקמתו ובקיומו של "צבא המדינה בדרך".

מי יודע היום, כי מאז ייסודה ועד ראשית שנות ה־30 היתה ההסתדרות ה"אבא" של כוחות ה"הגנה", ומפקדה יוסף הכט היה מרוזה למזכ"ל ההסתדרות.

גם כאשר הפכה ה"הגנה" לצבא־העם בשנות ה־30, הרי היו המושבות והפתחה תמיד, יומם ולילה, לסייע לה ולאנשיה באימוניהם, בפעילותם, במתן מסתור וכיסוי, מפני התנכלויות השלטון והמשטרה היתה ההסתדרות ושלוחותיה.

כשם שאין לתאר את הקמת צה"ל ונצחונו במלחמת העצמאות בלי ה"הגנה" – כך אין לתאר את הקמת ה"הגנה" ופעולותיה בלי ההסתדרות.

וכמו שבסיסי הפלמ"ח היו בהתיישבות העובדת – כן היה בבניין הוועד־הפועל של ההסתדרות ומערכת "דבר" שלידו משכנם ומרכזם של ראשי ה"הגנה" והמוסד לעליה ב'.

מפליא כיצד לא נחלצה הנהגת ההסתדרות בכלי ההסברה שלה ושל מועצת הפועלים לספר פעילות מופלאה זאת.

ומפליא מכל הוא, שהנהגת ההסתדרות התעלמה מפניות רבות לעוררה לספר את "חלקה" המכובד מאוד בהקמת צבא־ההגנה־בדרך. אולי יהיו דברי י. קיסר הנ"ל אות לכך שאדישות זו תחלוף עתה, כי עוד מעט ולא יישארו בחיים מי שיוכלו לספר ולהעיד על כך.

גרשון ריבלין, אל"מ (מיל.)
רמת גן

[illegible]

אעיר למכתבו של אלדד ששון בשם "צביעות" ("דבר" 13.4.88) דלקמן: יהודי אשכנזי אנוכי ומעולם לא הבדלתי בין יהודים אשכנזים לספרדים. הרב לאו לא קרוב לי ולא גואל לי; אני לומד אצלו שיעור ונהנה, שומע פה ושם הרצאות מפיו ונהנה שבעתיים. לומר על הרב לאו "צביעות" זאת גסות הגובלת בחוצפה. הרב לאו אינו רודף אחרי הכבוד, הכבוד רודף אחריו. הקריירה שלו מובטחת, גם בלי הנשיאות לחגיגות המימונה. אני משוכנע, שלא הוא ביקש לעצמו את הכבוד הזה, אלא נתבקש לכך וקיבל את התפקיד מתוך אהבת ישראל. הוא רוצה בכך בכל ליבו "לקרב לבבות ולעקור את השנאה", יותר מכל איש אחר. קורעים אותו מכל הצדדים למען העניין הלאומי והעם בישראל, להופיע בארץ ובחו"ל, והוא מתגייס בלי לחוס על עצמו.

לכל זה אלדד ששון קורא צביעות? קצת דרך ארץ! ומה לו, לרב לאו עם הרב מצהרי, שיש לו ויכוח עם כמה עשרות חרדי צאנז. אולי בעצמי מטונות. מדוע הוא צריך להשמיע את דבריו בגרון בעיתונות? ואם חרדי סאטמר רוצים להרביץ לחסידי חב"ד, הוא צריך להכניס את ראשו לכך? וכך נאמר במכתב ששון: "שמה שטוב לנשיא מועצה ציבורית לחגיגת המימונה, איננו בהכרח טוב לרב אשכנזי – וכי זוהי צביעות". זה מעורר בליבי דאגה: בשעתו קראתי בעיתון "דבר" (20.11.83) מאמר בשם "מסיף להרג אשכנזים מתה אמרכ"ל במשרד העבודה". והגיבור של המאמר הוא דוקטורנט בשם שלמה צדוק, תושב עמישב שאמר בין היתר: "אני יהודי שחור וגאה... נכריע אתכם, נגאסתם, אני לא סובל אתכם, נהרוג אתכם, מלחמה חייבת לפרוץ ואתם הלבנים עוד תשמעו מאיתנו", ועוד פנינים עד בלי סוף. האם אלדד ששון שייך להגדרה הזאת?

נפתלי זלינגר
נתניה

[illegible]

הסתייגות הממשל האמריקאי מהריגתו של אבו ג'יהאד, שכידוע לכל היה ארכי־מרצח היא שיא בצביעות וצערה של ישראל להחרים את הדיון במועצת הביטחון הוא שיא האווילות. כי בכך חשבה "כאילו" לנתק עצמה מהאירוע אך למעשה איבדה במה חשובה להשמעת דעותיה וכידוע אין לישראל במות בין־לאומיות מרובות מדי לעניינה.

לאן נעלמה ה"חוכמה" היהודית?

יצחק פרי
שדה ורבורג

[illegible]

בימינו אלה של דאגה ומבוכה בציבורנו חובה היא לומר לראשי תנועת העבודה – אלה שיצאו מים על ידיהם של הדגולים שבמנהיגינו, וממשיכי דרכם – לצאת בקריאה נחרצת ומשכנעת לעם בישראל וליהודי התפוצות, שמדינת היהודים אינה עומדת חס וחלילה ל"מכירת חיסול" של סוף העונה... ושהעצמאות והריבונות שהאיסטוריה "העניקה" לעם היהודי בדורנו זה אחרי אלפיים שנות גלות מרה וקשה נתונות בידיים נאמנות ואמיצות וכי הם דבקים בהמשך ההליכה בדרך "רבת המכשולים" של מאת שנות ההתיישבות ותקומת מדינת ישראל לדורות הבאים אחרינו, תוך כדי אמונה וביטחון בצדקתה של דרך זו שתוביל גם ליחסי שלום – לטובתם ותועלתם של כל עמי האיזור.

ישראל פולישצוק
בית עובד

דבר לפני 60 שנה

הנחת אבן פינה ל"אוהל שם"

היום הונחה אבן פינה לבנין "אוהל שם" שישמש מרכז קבוע ובית ועד לעבודת התרבות העברית. המגרש ניתן ע"י הקה"ק בהשתתפות י.ל. גולדברג ושושנה פרסיץ. הוצאות הבנין ע"י שמואל בלום.

התערבות גלויה של יפן בסין

המשבר החדש בסין ואפשרות התנגשות גלויה בין יפן וסין עומדים במרכז הידיעות. ללאומיים הוגש אולטימאטום להפסיק את הכיבוש. חשיבות מיוחדת נודעת להצטרפות הצפוניים לדרומיים כמחאה נגד התערבותה של יפן.

לפני 40 שנה

תנאי הפסקת האש בירושלים

הודעת שלטונות המנדט על הפסקת אש בירושלים באה כהפתעה גדולה לסוכנות היהודית. מעשי הממשלה בימים האחרונים מכוונים להצלת הערבים ממפלות, אך לנו תנאים בל־יעבורו והם פתיחת הדרך לירושלים ולכותל וסילוק הכנופיות. לא נסכים למסור את אספקת המזון לידי הערבים.

לא נמצא ממונה נייטראלי לירושלים

קריך־ג'ונס אמר לטריגווה לי וליו"ר המליאה שהנציב העליון לא מצא מועמד נייטראלי מתאים לתפקיד מושל ירושלים. קריץ ג'ונס ביקש מאו"ם למנות את המושל.

כתבי חוץ

(המשך מעמוד 7)

ויכולת להפתיע וליזום פעולות צבאיות נגד האויב, בלי שהוא יידע עליהן מראש ויוכל להתכונן לקראתן.

אלו שאלות גדולות וקשות. בינתיים אפשר להציע להן רק תרופה קטנה אחת. כל הכתבים הישראלים המועסקים על ידי אמצעי התקשורת הישראליים ומשמשים גם "סטרינגרים" לסוכנויות ולכתבי חוץ צריכים לדווח על כך גם למעסיקים הישראלים וגם ללשכת העיתונות הממשלתית. מי ששולח את הכתב שלו לקבל ידיעות סודיות ומי שמספק לו אותן, צריכים לדעת עם מי יש להם עסק. במישרין ובעקיפין. גם העתונאי עצמו צריך לבחור ואם יש צורך להכריע בצד האינטרס הישראלי. מי שרוצה לבגוד בבעלה ולהיות גם אשת איש וגם פילגש – שתהיה. אבל ידיעות בטחוניות היא צריכה לקבל או לא לקבל רק כפילגש ולא כאשת איש.

השרים שלא ידעו

לא ברור אם, מתי ואיך נמסר לראש הממשלה הדיווח על השלב השני והעיקרי של פעולת צה"ל נגד עמדות החיזבאללה בכפר מיידון בדרום לבנון. פורסם שהשר שרון רתח מזעם על כך ששר הבטחון יצחק רבין לא דיווח לקבינט על כך מראש. מסתבר, שגם השר שרון שכח שאנו חיים בעולם של דילמות. גם הפעם זו דילמה בין צורך דמוקרטי להיוועץ ולהחליט בפורום הממשלתי המתאים על כל פעולה צבאית מראש, לבין הצורך לשמור על סודיות מוחלטת של הפעולה ולמנוע את דליפתה מראש לידיעת האויב. עובדה היא שלאחר הפעולה בתונים היו הדלפות לכתבי החוץ על הפעולה עוד בטרם נסתיימה והללו טוענים שקיבלו את ההדלפות ממקורות ממשלתיים בכירים ביותר באמצעות אנשי לשכה גבוהה ביותר. היו שטרחו לפרסם בעתונים דברי ביקורת והיו שטרחו לפרסם מברק ברכה של ראש הממשלה ללוחמים האמיצים אף בטרם נשלח. ועובדה היא שהפעם לא דלפה שום ידיעה מוקדמת על הפעולה בכפר מיידון. מי שמדליף יבוא בטענות כנגד שמירת סודיות, בעיקר כשמדובר בחיי אדם.

דרך הניצוץ

117 עתונאים ישראלים יצאו להגנת עורכי העתון "דרך הניצוץ". הם דורשים שיפורסמו האשמות נגדם, גם אם פרסום זה עלול לפגוע בחיסיון של מקורות מידע כמוסים. העצורים מ"דרך הניצוץ" חשודים בעבירות בטחוניות חמורות, כגון השתייכות לארגון חבלה קיצוני, שום ישראלי מכתים את ידיו ועוד ידיו נטויות לרצח עוד ועוד. ננקטים נגדם הליכים חוקיים לגמרי של חקירה והעמדה לדין. הם נאשמים במעשים מעוררי סלידה. מה הטעם להפריע להצלחת החקירה נגדם? מה הטעם להפעיל לחץ על בית המשפט הדן בעניינם ולשבש בכך את שלטון החוק והמשפט בישראל, שאותם עתונאים שמאלניים, שחתמו על העצומה הזאת מגינים עליו בתרועה עזה, כאש. מדובר באנשים מחוגי הימין הקיצוני.

זו קריאה בוטה לבית המשפט לגלות יחס של איפה ואיפה ושל משוא פנים לטובת חשודים מן השמאל הקיצוני הפרו־פלשתינאי והאנטי־ישראלי. זו עוד דוגמה של עתונאים שמטילים צל על כבוד מקצוע העתונות כולו. במקום להועיל לעצורי "דרך הניצוץ" הם מזיקים למעמדו של ציבור העתונאים, שבלאו הכי אינו נהנה מאהדה יתרה בדעת הקהל הישראלית. על כך מעידים הסקרים השונים, ועוד יותר יחס הציבור אל עתונאי רשות השידור בזמן שביתתם. עכשיו יהיה קל יותר לאדם ברחוב לחשוב ולומר על העתונאים בישראל שהם "מאפיה שמאלנית" ו"אש"פיסטים". לך תוכיח שזה הם ולא אתה. לחוסנה של הדמוקרטיה ולחופש העתונות – זה לא יועיל.

ספר מאוחר

(המשך מעמוד 7)

לבית־החולים "הדסה". ב"פרוטקציה" של הרצפלד השאירו אותו בבית־החולים תקופה ארוכה ושיכנו אותו במרפסת, שלא היה בה שימוש. חיה טיפלה בו והתגוררה אף היא באותה מרפסת. מכרים ותיקים דאגו לזוג והקימו בשבילם בית קטן בגבעתיים, על אדמתו של נוח נפתולסקי, אף הוא איש כינרת לשעבר. נוח נפתולסקי הוא סיפור אגדה לעצמו.

השניים נכנסו לגור בבית. מאיר רוטברג היה חולה קשה והתייסר ביסורים רבים. חיה טיפחה גינה מסביב לבית ונטעה שם עצי מאכל. השניים חיו מפרי הגינה וממעט הכסף שחסכו כשעבדו בבית־החרושת למרצפות בחיפה. מעטים מאוד היו הידידים שביקרו אצלם. מצט כותב: "האיש, שכונה בנעוריו מלך המעדר, שהקים את 'המשביר' ואת 'משען', שהקדיש את עצמו לבניין הארץ, פשוטו כמשמעו, נשכח". מאיר רוטברג מת בשנת 1951.

חיה גרה בבית הבודד עוד שנים רבות. בשנותיה האחרונות היתה בודדה מאוד, ללא עזרה ותמיכה. כשהיתה כבר בת 85 שיכנעה אותה אחותה לבוא לחיות בעין־חרוד. ב־1982 מתה.

קשה להאשים מישהו בגורלם של השניים. האנשים שמסביב היו קשים, אבל מאיר וחיה רוטברג עקשנים היו ולא הסכימו לסטות כמלוא זה ממה שהאמינו בו. קשה לפעמים לעמוד נגד כאלה.

קשה עד מאוד. ענווי עולם, עקשני עולם. מאיר רוטברג, חיה רוטברג, נוח נפתולסקי, אליעזר שוחט, אהרון שידלובסקי ואחרים. מי זוכר את שמותיהם? הל"ו של הציונות־הפועלית, שלא האמינו באלוהים, אבל נהגו כאילו יש שכר ועונש, תמו מן העולם. אולי גם בזכותם אנחנו מושכים את חיינו עדיין.

ב"ספר מאוחר" מסופרות מפי חיה רוטברג, ברשימות קטנות שנכתבו לאורך שנים רבות, במלים פשוטות, ללא כל רגשנות, בדרך עינייני – תולדות בריאורים בתקופת מהפכה. פשטות זו עושה את הספר לבעל־ערך ולמעורר תודה לעתים.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

הזדמנות מיוחדת
3 קונצרטים עם ברנשטיין
לאונרד ברנשטיין, מנצח
מישה מאיסקי, צ'לו
התכנית:
ברנשטיין – "משחקי יובל"
דבוז'אק – קונצ'רטו לצ'לו
בלוך – "שלמה"
חיפה, אודיטוריום חיפה
יום ד' 1.6.88 בשעה 8.30 בערב
תל אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר. מאן
יום ב' 6.6.88 בשעה 8.30 בערב,
יום ג' 7.6.88 בשעה 8.30 בערב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה ר"ג (להלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס. גוש 6145 חלקה 1363 רח' הארי מס' 9 דהיינו הקלה 6% משטח החלקה ו־10% בק.ב. במרווחים צדדיים.
כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע ע"י אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתוכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה.
ההתנגדות צריכה להמסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
בכבוד רב
אורי עמית
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה, רמת־גן

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
תשריט חלוקה 270/88
נמסרה בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי: שם שכן עוברים בעיים
בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב הרצליה רח' הגד – העליה השניה – ש"י עגנון – גולומב גוש 6536 חלקה 84, 190, 52, 54, 637 ומהווה הקלה/חריג לגבי המותר באזור כו
מבוקשת ההקלה/חריג האמור, דהיינו בתוצאה ממדידות השטח, נמצאו הבדלים בגודל המגרשים המהווה סטיה מתכניות 1300 ו־1300א.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית המצוינת בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

אלמקס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת
תל־אביב
ארלוזורוב – ארלוזורוב 76 – 230746
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
ירושלים
אליסון – ישעיהו 10 – 383753
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
רמת־גן
רמת־יצחק – שד' ירושלים 96 – 777506
בת־ים
מור – חביבה רייק 20 בת־ים – 583360

אלמקס
מיוצרת ע"י ... GABA

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' ובערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־233922
קו פתוח לקשיש 02־690685

דבר ספורט

4 מחזורים לסוף
4 נקודות הפרש

הליגה הלאומית

	הקבוצה	משי	נצי	תיקו	הפסי	שערים	נקי
	בית עליון						
.1	הפועל תל־אביב	29	16	8	5	21–37	56
.2	מכבי נתניה	29	14	10	5	32–49	52
.3	הפועל באר־שבע	29	11	12	6	18–27	45
.4	שמשון תל־אביב	29	11	11	7	28–33	44
.5	הפועל כפר־סבא	29	11	11	7	27–32	44
.6	בית"ר תל־אביב	29	9	13	7	28–36	41
.7	הפועל פתח־תקוה	29	10	9	10	37–38	39
.8	הפועל צפרירים	29	7	13	9	31–28	34
	בית תחתון						
.1	מכבי חיפה	29	11	8	10	33–42	41
.2	בני־יהודה	29	9	11	9	22–25	38
.3	מכבי תל־אביב	29	8	12	9	31–42	36
.4	בית"ר ירושלים	29	9	9	11	41–36	36
.5	הפועל לוד	29	3	9	17	62–17	18
.6	מכבי פתח־תקוה	29	2	8	19	47–16	14

עובדות ומספרים: פליי־אוף 3

מכ. נתניה 4 (1)
צפרירים 1 (0)

● עודד מכנס (23, 86), יגאל מנחם (62), רונן גבאי (79)
● תן גולדברג (72)
ציון משחק: 7
המצטיין: עודד מכנס
המאמן: יעקב ביטון
שופט: אריה פרוסט
צופים: 2000
איצטדיון: נתניה
★ מכבי נתניה: בלדב 6, גראוס 5, חלפון 6, חנן 5, פקר 6, לם 5 (ש. מנחם), עציוני 5 (לאבת, גבאי 6, רוני לוי 6, מכנס 7, י. מנחם 6.
★ צפרירים חולון: ביטון 4, יעקבי 5, אלי כהן 4, מולדר 4, פרוק 4, חזן 4 (גולדברג), דמתי 5, ברבויקר 6, רונן הלל 4 (ליברמן), שקלוקה 4.

הפועל ת"א 2 (1)
שמשון ת"א 0 (0)

● משה סיני (11), מיקי בן־שטרית (77)
ציון משחק: 6
המצטיין: יוסי זאנה
המאמן: שלמה מזרחי
שופט: חיים ליפקוביץ
צופים: 4000
איצטדיון: בלומפילד
★ הפועל ת"א: טליאס 5; עמר 5, זאנה 6, סגל 6, הרשליקוביץ 5; אקרמן 5 (ר. שמואל), סיני 6, אלי כהן 6, מוסה 5; בן־שטרית 5, זאבו 5.
★ שמשון ת"א: חדד 5; דהרי 5, ברדה 5, שמעונוב 4, שקרון 5; יגאל הלל 4 (מליחי 4), מזרחי 4, עובדיה 5, ארביב 4 (רמתי 5); ש. אדרי 5, יוסי כהן 5.

בית"ר ת"א 2 (1)
כפר־סבא 1 (1)

● נסים כהן (22), דוד לביא (78)
● דוד סטולטר (10)
ציון משחק: 6
המצטיין: נסים כהן
המאמן: איתן רביבו
שופט: עמית קליין
צופים: 1000
איצטדיון: כפר־סבא
★ בית"ר ת"א: ליברמן 6; טורס 5, צמח 5, עמר 5, אבן־צור 4; עמרן 4 (אדרי), נסים כהן 7, ניסן כהן 5 (אשכנזי), מאיה 5; ירון כהן 5, לביא 5.
★ הפועל כ"ס: שמיר 6; א. ברזוזים 5, פרסלני 5, סימון 4, אינשטיין 5 (מלליק, גדמיס 5, פולבר 5, סטולטר 6, יפה 5; נזהר 4 (ת. ברזוזים), רביבו 4.

באר־שבע 2 (2)
הפועל פ"ת 1 (0)

● מאיר עזרן (12), שמעון ביטון (21)
● ניר לוין (60)
ציון משחק: 5
המצטיין: מאיר עזרן
המאמן: אלון חזן
שופט: מכבי אלנקוה
צופים: 400
איצטדיון: הפועל פ"ת
★ הפועל באר־שבע: אבטמן 6; אזון 5, ורדי 6, אילוז 5, גונן 5; רוזאן 5, חיון 5, צרפתי 5, עזרן 6; ביטון 5, אביטן 4.
★ הפועל פ"ת: ג'רבי 4; דוד לוי 4, בודניזק 5, ניר אלון 5; קוזשוילי 5; פרנטוס 4 (ממשה 5), אליה 4, ששוני 4, חזן 4 (כהן), לוין 5, רבינוביץ 4.

בני־יהודה 1 (0)
מכבי פ"ת 0 (0)

● דוד מנצור (10)
ציון המשחק: 5
המצטיין: עופר פביאן
המאמן: דוד נורדנה
שופט: יוסף שוער
צופים: 200
איצטדיון: שכונת התקוה
★ בני־יהודה: אסיאג 5; סלמן 5, אלקבץ 5, אייל חיים 4, עלו 4; רמי לוי 5, שרעבי 6, מנצור 6 (איזמידילי), מדר 4 (נורדנה 4); קסטיקה 6, אייזנברג 5.
★ מכבי פ"ת: פביאן 7; מ. לוי 5, ת. דניאל 5, כרמלי 4, שימקוביץ 4; מ. צופין 6, זהבי 5 (אסי בן־שמעון), אלישע לוי 6, ז'אן 5; מוטלי 4, א. ירוחם 5 (ש. ירוחם).

מכבי חיפה 4 (1)
בית"ר ים 2 (1)

● זאהי ארמלי (24, 75), דני ברילובסקי (53), ראובן עטר (84)
● אורי מלמיליאן (37, 65)
ציון משחק: 6
המצטיין: זאהי ארמלי
המאמן: אהרן אשש
השופט: רחמים דינצי
צופים: 2500
איצטדיון: בלומפילד
★ מכבי חיפה: גינצבורג 5; אהרוני 5, דוד לוי 5, רוזנטל 5, מרילי 5; קלינגר 6, ברילובסקי 7, אבוקרט 5, גרופר 5 (מלכה 5); ארמלי 7, מזרחי 5 (עטר 6).
★ בית"ר ים: מזרחי 4; קדוש 4, אוזלאי 4, אשש 4, כחמני 5; בני כהן 4 (פלד 5), שמואלי 5, מלמיליאן 6, שורץ 5; רוקמן 5, ס. מלכה 4 (אלהרר).

מכבי ת"א 3 (2)
הפועל לוד 1 (0)

● אלי דריקס (17, 24), בני טבק (50 מ־11 מ')
● יעקב הלל (85)
ציון משחק: 5
המצטיין: אלי דריקס
המאמן: חיים גולדברג
שופט: יעקב בן המו
צופים: 200
איצטדיון: רמת־גן
★ מכבי ת"א: מרכוס 5; מיקי כהן 5, שמעונוב 6, גולדברג 4 (אזולאי), שאול כהן 4; איניר 6, גריאני 5, לולו 5 (קרייס), אלון נתן 6; טבק 7, דריקס 7.

הניחוש הנכון

.1 מכבי נתניה – צפרירים	1
.2 שמשון – הפועל ת"א	2
.3 כפר־סבא – בית"ר ת"א	2
.4 הפועל פ"ת – באר־שבע	2
.5 בני־יהודה – מכבי פ"ת	1
.6 בית"ר ים – מכבי חיפה	2
.7 מכבי ת"א – הפועל לוד	1
.8 הפועל חיפה – יהוד	1
.9 טבריה – הפועל ים	2
.10 חדרה – הפועל ר"ג	1
.11 יבנה – שעריים	1
.12 מכבי ר"ג – הפ. עכו	2
.13 בת־ים – מכבי יפו	1
.14 בית"ר נתניה – עמידר	2

המגרש המרכזי

משה סיני (במרכז) מכניע את שוער שמשון, אבי חדד וקובע 0:1 (צילום: א. קנפר)

הפועל ת"א – שמשון ת"א 0:2

אצל בן־שטרית אין אפס

מאת ג. אשר

יכולת טובה של שחקני הפועל ת"א במחצית הראשונה הספיקה להם אתמול לעשות צעד נוסף לעבר כתר האליפות. ה"אדומים" גבר על השמשונים בתוצאה 0:2 (0:1).

במחצית הראשונה שיחקו שחקני הפועל כאלופים אמיתיים. הם הניעו את הכדור במהירות והגיעו למצבי הבקעה רבים. בדקות רבות נדמה היה, כי הם עומדים להביס את השמשונים, אבל החמצות מסמרות שיער ע"י שערו של אבי חדד מנעו מתניכיו של יצחק שניאור לרדת להפסקה עם יתרון של 4–5 שערים לפחות.

שחקני ה"כרם" שיחקו באדישות רבה. בדקות רבות הם עוררו את הרושם, כי הליגה כבר הסתיימה עבורם. כוכב המשחק היה יוסי זאנה, שהיווה חומה אדירה עבור החלוצים השמשונים ושלח את חבריו שוב ושוב לעבר השער השמשוני. גם לאלי כהן, שחזר לשחק אחרי האבל על מות אביו, ומשה סיני היו דקות טובות.

כבר בדקה ה־11 עלתה הפועל ליתרון. אלי כהן הסיט כדור עונשין מ־20 מ' לעבר משה סיני, שבבעיטה שטוחה לפינת השער לא הותיר שום סיכוי לאבי חדד – 0:1.

ה"אדומים" המשיכו לתקוף, אבל החלוצים המשיכו להחטיא. ההחטאות הסתיימו בדקה ה־77. בדקה זו קיבל מיקי בן־שטרית את הכדור ממורים ז'אנו ובבעיטה חזקה מימין לשמאל קבע את תוצאת המשחק, שקרבה את ה"אדומים" לעבר הכתר הנכסף.

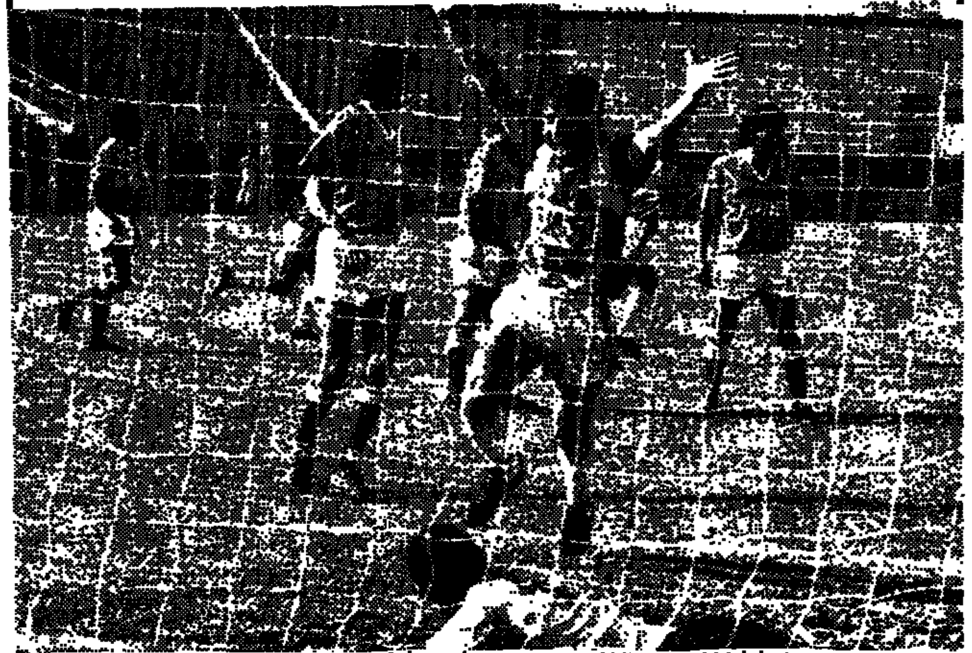

מיקי בן־שטרית צוהל לאחר שהבקיע את השער השני להפועל. 0:2 בסיום (צילום: א. קנפר)

מכבי נתניה – צפרירים חולון 1:4

מכנס מאמין שלא מאוחר

מאת דוד בכר

מכבי נתניה מסרבת להניף דגל לבן. שחקניה ניצלו אתמול את מגרשם הביתי כדי לזכות בנצחון מוחץ על הפועל צפרירים חולון – 1:4 (0:1).

שחקני עיר היהלומים זכו בנצחון מוצדק. הם שלטו במגרש ללא עוררין ולא התקשו לחדור מבעד ההגנה החולונית החורקת. עודד מכנס מצוי לאחרונה בכושר מעולה. צריך להדגיש, כי חולון לא ויתרה בנקל ולא היה חסר הרבה שבני דמתי יצליח להשוות את התוצאה. אבל בסופו של דבר משקפת התוצאה את יחסי הכוחות במגרש.

לאחר לחץ נתנייתי אדיר בדקות הפתיחה הצליח בדקה ה־23 רוני לוי להסיט את הכדור לעודד מכנס, שבבעיטה אדירה מתוך הרחבה קבע – 0:1.

בהמשך ניתנו לחולונים שתי הזדמנויות להשוות את התוצאה, אבל בני דמתי החטיא כשירון. בדיקה ה־62 מסר בני לם את הכדור ליגאל מנחם, שבבעיטה נאה מקרוב קבע – 0:2.

כשנרמה היה, כי חולון עומדת לספוג תבוסה, הצליח בדקה ה־72 תן גולדברג הצעיד לנצל מסירה טובה של דמתי, כדי לקבוע מקרוב – 1:2.

אשליות החולונים להשוות את התוצאה נמשכו רק שמונה דקות. בדקה ה־79 נהדף הכדור מהגנת חולון לרגליו של רונן גבאי, שבבעיטה אדירה מ־16 מ' קבע – 1:3.

השער שבר כליל את החולונים. בדקה ה־86 הצליח עודד מכנס לבסס את נצחון קבוצתו, לאחר שנגח מקרוב כדור שהוגבה ע"י יגאל מנחם – 1:4.

בני־יהודה – מכבי פ"ת 0:1

למי יש עוד חשק לשחק

מאת נפתלי כהן

גם יכולת חלשה הספיקה אתמול לשחקני בני יהודה ת"א לזכות בנצחון ביתי על היורדת לליגה הארצית, מכבי פ"ת – 0:1 (0:1).

שתי הקבוצות שיחקו באדישות רבה. התוצאה לא הטרידה את השחקנים, שציפו בקוצר רוח לשריקת הסיום. הצופים שבכל זאת באו, רצו כנראה לראות את השחקנים מתענים. פתיחות המשחק היתה של ה"זהבים". הם תקפו ללא הרף את השער הפתח־תקוואי ורק החטאות מרגיזות של החלוצים מנעו מהם לסיים את המחצית עם יתרון של כמה שערים.

בדקה ה־10 שלח דוד סלמן כדור עומק למנצור וזה לא נכשל מול קופר פביאן – 0:1.

במחצית השניה השתנו יחסי הכוחות במגרש. האורחים מאם המושבות ניסו להבקיע שערים רק חוסר מזל בהתקפתם, שסבלה מהסרתו של רפי כהן המורחק, מנעה מהם להבקיע לפחות שער אחד, אבל בעצם לאיש זה לא היה איכפת.

באר־שבע – הפועל פ"ת 1:2

ב"ש: פה, שם ובכל מקום

מאת מאיר לוי

קבוצת הפועל באר־שבע התבססה אתמול בצמרת הטבלה. הבאר־שבעים זכו בנצחון חוץ נאה על הפועל פ"ת בתוצאה 1:2 (0:2).

האורחים מבירת הנגב זכו בנצחון מוצדק. הם היו יותר שאפתנים והצליחו לנצל עד תום את דקות הפתיחה. באותן דקות שיחקו שחקני אם המושבות מתחת לכל ביקורת והדבר עלה להם בשני שערי חובה.

כבר בדקה ה־12 עלו האורחים ליתרון, לאחר שמאיר עזרן, המצטיין במגרש, בעט כדור עונשין אדיר מ־25 מ' לפינת השער.

בדקה ה־21 פרץ אבי חיון משמאל ובעט את הכדור לשער. רוני ג'רבי הדף את הכדור היישר לרגלי מאיר ביטון, שלא התקשה לקבוע מקרוב – 0:2.

במחצית השניה נחלשו הבאר־שבעים והמארחים תקפו. בדקה ה־60 הוכשל ניר לוין בתוך רחבת העונשין ואת בעיטת העונשין מ־11 מ' הוא ביצע ללא רחמי – 1:2.

בדקה ה־73 החטיא ניר לוין ממצב נפלא מול אבטמן.

באליפות הפועל בהתעמלות מכשירים לבנות, שאורגנה הייסב ע"י אהרון סלע, זכתה מור טל מהפועל ראשל"צ בבכורה לדרגה ה' – 37.60 נקודות.

באליפות לדרגה ד' זכתה מיכל שחף מהפועל קרית־ביאליק – 39 נקודות. בדרגה ג' זכתה קרן להב מקרית־ביאליק – 37.85 נקודות ובדרגה ב' זכתה רותם אמיר אף היא מקרית־ביאליק – 37.50 נקודות.

בתחרות האמנותית לדרגה א' זכתה רות המרשמיט מקרית־ביאליק – 36.65 נקודות.

בית"ר ת"א – כפר־סבא 1:2

"סבא" נשאר בלי אויר

מאת חיים לוי

שער של דוד לביא בשלהי המשחק העניק אתמול לקבוצת בית"ר ת"א נצחון חוץ מפתיע על קבוצתה האדישה של הפועל כפר־סבא – 1:2 (1:1).

פתיחות המשחק היתה שקולה. כבר בהתקפתה הראשונה הצליחה כפר־סבא לעלות ליתרון. בדקה ה־10 הגביה נח איינשטיין כדור משמאל ודוד סטולטר הצעיר הצליח לקבוע בבעיטה מקרוב – 0:1.

בדקה ה־22 פרץ ירון כהן מימין ושלח כדור רוחב. שמיר איחר ביציאה ונסים כהן ניצל זאת כדי לקבוע בעיטה מקרוב – 1:1.

במחצית השניה נחלש קצב המשחק ושתי הקבוצות שיחקו בבלבול רב. כשנרמה היה, כי התוצאה לא תשתנה הצליח בדקה ה־78 ניסים כהן, שהיה השחקן הטוב במגרש, להגביה כדור קרן מסובב ואדרי נגח לעבר השער. דוד לביא המסוכן המשיך את הכדור מקרוב לרשת – 1:2.

דקה 83: טורס הסיף כדור, פרץ ל רחבה והוכשל ע"י סימון. את בעיטת העונשין מ־11 מ' בעט דוד לביא ברשלנות לחוץ.

בטורניר בין־לאומי לזכרו של דני ארן ובהנהגת אשר נרצח בנהריה לפני שש שנים, שנערך בקרית־טבעון בחסות המשפחה ובהשתתפות שתי קבוצות מהונגריה זכתה ספרטקוס בבכורה.

במשחק הגמר גברה ספרטקוס על הפועל גבעת־חיים בתוצאה 7:9 לאחר הארכה. את השערים לגבעת חיים הבקיעו: פריזר 3, פלג 2, טל סבונית ופרידמן 1 כ"א.

במשחק חצי הגמר הצליחה גבעת־חיים להפתיע את סגטש ההונגרית – 4:7. לגבעת־חיים הרבו להבקיע: סבונית 3 שערים: פלג, הדי, פרידמן ופריזר 1 כ"א.

במקום השלישי בטורניר זכתה קבוצת סגטש, שגברה על קרית טבעון בתוצאה 6:17.

מכבי ת"א – הפועל לוד 1:3

2 דריקס וטבק לקינוח

מאת יוסי משורר

שחקני מכבי ת"א זכו אתמול ללא קושי בנצחון מחוץ על קבוצתה המפוררת של הפועל לוד – 1:3 (0:2).

בדקה ה־17 בעט מוטי איוניר כדור חלש לעבר השער והשוער סדריקי השמיט את הכדור היישר לרגלי אלי דריקס, שבבעיטה מקרוב קבע – 0:1.

המכבים המשיכו להלום. בדקה ה־24 פרץ בני טבק לעבר השער הלודאי והסיט את הכדור לעבר אלי דריקס, שבבעיטה מקרוב לא התקשה להבקיע שוב את סדריקי המלש – 0:2.

גם במחצית השניה המשיכו המכבים לעשות במגרש ככל העולה על רוחם. בדקה ה־50 הוכשל בני טבק בתוך רחבת העונשין ואת בעיטת העונשין מ־11 מ' הוא בעט ללא רופי – 0:3.

בדקות הסיום ניצלו הלודאים את רפיון המכבים. בדקה ה־85 הצליח יעקב הילל להמתיק במעט את הגלולה המרה ובבעיטת עונשין מ־20 מ' קבע את תוצאת המשחק – 1:3.

● בליגת האנ.בי.איי העפילה הבוסטון סלטיקס לחצי גמר הפליי־אוף, לאחר שגברה 1:3 על ניקס בסיכום המשחקים ביניהן. ביום שישי ניצחה הבוסטון את הניקס 94:102. לארי בירד הרבה לקלוע לבוסטון: 28 נקודות.

בוסטון תתמודד בגמר עם המנצחת בין אטלנטה לבין מילווקי כשהתוצאה ביניהן כרגע היא 2:2, לאחר נצחונה של מילווקי 99:105.

המשחק החמישי ייערך היום לפנות בוקר.

מכבי חיפה – בית"ר ים 2:4

כולם למען אחד: זאהי

מאת ג. אשר

מכבי חיפה ממשיכה להפגין. או יותר נכון, זאהי ארמלי. במשחק לזכור הימים הטובים ניצחו "הירוקים" את האלופה (!) בית"ר ירושלים – 2:4 (1:1).

במחצית הראשונה עוד הזינו במשחק שקול. דקה 34: ארמלי היטעה את אשש ומזרחי וקבע בבעיטה שטוחה – 0:1. בדקה ה־37 בעט רונן רוקמן כדור אדיר למשקוף השער החיפאי. על הכדור החוזר השתלט אורי מלמיליאן, שהישווה מקרוב.

פתיחות המחצית השניה היתה שוב של חיפה, שנהנתה משליטתו של דניאל ברילובסקי במרכז המגרש. בדקה ה־53 בעט ברילובסקי כדור אדיר מ־20 לחיבורים – 1:2. בדקה ה־65 ראנג אורי לשוויון נוסף, כשבעט כדור עונשין מסובב מ־20 מ' לפינה – 2:2.

זאהי (75) קבע בבעיטה מקרוב – 2:3. ברילובסקי (83) פרץ בטופה ומסר מסירת פז לראובן עטר, שהתגם – 2:4.

ארמלי מתעתע בהגנת בית"ר ים

שיחות שלאחר המחזור

יו"ר מח' הכדורסל בחולון, מאיר מאור:

הפועל ת"א תזכה; הפליי־אוף משעמם

"הפועל ת"א תזכה בכתר האליפות", סבור יו"ר מחלקת הכדורסל של הפועל חולון, מאיר מאור.

מאור כבר סיים למעשה את עונת הכדורסל ויש לו פנאי לעקוב מקרוב אחרי משחקי הכדורגל. הוא מקווה שהתבוסה של הפועל צפרירים חולון תצליח לסיים את העונה עם טעם טוב בפה ושהתבוסה בנתניה לא תשפיע יתר על המידה על השחקנים.

לדעת מאור עשתה אתמול הפועל ת"א צעד מכריע לעבר כתר האליפות. "לא נראה לי שחניכיו של יצחק שנאור יאבדו את ההזדמנות לזכות באליפות. הכל תלוי ביכולתם", הוא מסביר.

למאור יש ביקורת חריפה על משחקי הפליי־אוף. "הם משעממים ואין בהם שום מתח. בכדורסל משחקי הפליי־אוף היו הרבה יותר מעניינים ומותחים".

בסיום דבריו הוא לא שוכח לציין את שביעות רצונו מעלייתה של הפועל ירושלים לליגה הלאומית. "אחרי האכזבה הגדולה בעונה שעברה מגיע לירושלמים קצת נחת".

(משה כהן)

במחזור הבא

(מחזור 4 – פליי־אוף עליון)
הפועל ת"א – כפר־סבא
מכבי נתניה – שמשון ת"א
צפרירים חולון – באר־שבע
בית"ר ת"א – הפועל פ"ת
(מחזור 4 – פליי־אוף תחתון)
מכבי חיפה – מכבי ת"א
בני־יהודה – בית"ר ים
מכבי פ"ת – הפועל לוד

"מלך השערים"

.1	זאהי ארמלי (חיפה)	20
.2	ניר לוין (הפועל פ"ת)	15
.3	שלום תקוה (נתניה)	14
"	בני טבק (מכבי ת"א)	14

נבחרת המחזור

כוכב השבת

עודד מכנס – כמו פעם

עודד מכנס הבקיע אתמול צמד שערים יפים לרשת צפרירים חולון (1:4). הוא עדיין זוכר את ימי האליפות של מכבי נתניה ומקווה לטעום עוד פעם מטעם הפסגות הזה.

גם זה קרה

תקוה נותח ברגלו

כוכב מכבי נתניה בהווה ושחקן סטנדארט ליאז' בעונה הבאה, שלום תקוה עשה בסוף השבוע "שיפוץ" לרגלו הפגועה. ד"ר רפי רייך ניתח את רגלו הפגועה של תקוה ונודע, כי הניתוח היה מוצלח. ההערכה היא, כי תקוה יוכל לשוב לפעילות תוך כמה שבועות.

תקוה סבל ממיניסקוס, שפגע קשות ביכולתו בחודשים האחרונים. כעת יוכל הכוכב לשוב לכושר טוב לקראת העונה הבאה.

(משה כהן)

משחקי רבע גמר הגביע ייערכו באמצע השבוע

משחקי רבע גמר גביע המדינה בכדורגל ייערכו באמצע השבוע באיצטדיון רמת־גן. שני המשחקים הראשונים יתקיימו ביום שלישי: בשעה 17.00 אחה"צ שמשון ת"א נגד הפועל פ"ת (שופט: רחמים דינצי) ומיד אח"כ מכבי ת"א מול הפועל באר־שבע (שופט: עובדיה צבר). ביום רביעי יופיעו בזו אחר זו שתי המובילות בליגה. בשעה 17.00 מכבי נתניה מול צפרירים חולון ואח"כ הפועל ת"א נגד בית"ר ת"א (שופט: יהושע לויה).

הגמר האנגלי בשידור חי

משחק הגמר על הגביע האנגלי, בין ליברפול לווימבלדון באיצטדיון "וומבלי", יועבר ע"י הטלוויזיה הישראלית בשידור ישיר בשבת הבאה (17.00), בעת שיערכו משחקי הפליי־אוף אצלנו.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ירושלים מחזיקה בכרטיס לאומי חיפה ממתינה לטבריינים בשבת

מאת ברוך דגן

קבוצת הפועל ירושלים הבטיחה לעצמה במעט סופית את כרטיס העליה לליגה הלאומית לאחר שחזרה לביתה עם נצחון חוץ משכנע על השלישית בדירוג, הפועל טבריה, 3:0.

בנצחונה הביתי הדחוק של הפועל חיפה על הפועל יהוד 1:0 הגדיל את סיכוייה להתלוות אל ירושלים. חיפה נהנית עתה מיתרון של חמש נקודות על טבריה והעימות ביניהן בשבת הקרובה בחיפה יקבע את העולה השניה.

גם בבית התחתון התבהרו כמה סימני שאלה. הפועל עכו ניצחה, אמנם, את הכח ר"ג 1:0, אולם גדולה בחוץ. תתלווה אליה, כנראה, בדרך לליגה א' קבוצת בית"ר נתניה (אותה קבוצה, שרק אשתקד נשרה מהליגה הלאומית). הנתנייתים הובסו בקרב „שש הנקודות" הביתי 5:2 ע"י מכבי רמת-עמידר, ונדחקו לעמדת אין מוצא. הפועל בת-ים, שגברה בקרב דרמטי על מכבי יפו 4:3, הבטיחה, כנראה, את הישארותה.

במשחקים הפורמאליים זכו המארחות בנצחונות: הפועל חדרה ניצחה את הפועל ר"ג 1:0 ומכבי יבנה הביסה את מכבי שעריים 3:0.

בית עליון

הפועל חיפה 1
הפועל יהוד 0

אם תעפיל חיפה לליגה הלאומית, ירשם שערו של רוני מלכה לרשת יהוד כאחד מסוללי הדרך. נצחון דחוק לחיפה, שלא ישולא בפז.

מי שציפה, כי יהוד תגלה ריפיון לאור חוסר העניין שלה במתרחש, לא העריך נכונה את האורחים. שחקני יהוד נלחמו בחירוק שיניים, סוככו על שערם ועשו את המירב כדי לסיים את המשחק בהצלחה.

חיפה לא היתה במיטבה, אולם שערו של רוני מלכה כבר בדקה ה-11 העניק לה את מנת החמצן הדרושה. חיפה תקפה וניסתה להגדיל את יתרונה, אולם חסרה רגל מסיימת.

גם הרחקתו של בלם יהוד, הרצל שאול, בדקה ה-64 לא סייעה לחיפה והתוצאה הדחוקה נשמרה עד לסיום.

שפט בני כהן לעיני 1000 צופים בקרית-חיים.

הפועל חדרה 1
הפועל ר"ג 0

שערו של רונן שפירא בדקות הפתיחה העניק את הנצחון לקבוצה הנרדמת פחות.

שתי הקבוצות, הסופרות את הדקות עד לסיום העונה, לא התייחסו ברצינות רבה מדי למשחק. המהלכים היו איטיים, שקופים ונטולים והמיקריות שלטה בכל.

חדרה היתה טובה יותר מיריבתה, אך גם היא לא מצאה נוסחת הבקעה. שפירא הציל את המפגש משממון בבקעה נאה בדקה השביעית.

שפט גבי פרץ לעיני 100 צופים בחדרה.

מכבי יבנה 3
מכבי שעריים 0

יבנה נזכרת מאוחר מדי לגלות את יכולתה האמיתית ותצוגתה הנאה היה חסר משמעות.

משוחררים מדאגה ולחץ הציגו המארחים משחק מרוייק ושובה עין, הניעו את הכדור מרגל לרגל ויצרו מצבים מסוכנים ליד שער שעריים.

מנשה עלוואה, המצטיין בשורה, הבקיע את השער הראשון כבר בדקה השישית ואחר-כך הנהיג את חבריו למתקפה כללית.

שמעון פרץ הבקיע שער שני בדקה ה-29 ויעקב ממן חתם עם השריקה להפסקה.

שפט יעקב ממן לעיני 300 צופים ביבנה.

רמת עמידר 5
בית"ר נתניה 2

בית"ר איבדה את עלותה בעקבות משבר פתאומי בדקה ה-60. במשך שמונה דקות היא ספגה שלושה שערים וירדה מנוצחת ממגרשה הביתי.

בית"ר, שירדה מהליגה הלאומית בעונה שעברה, מצוייה עתה על סף ירידה נוספת. היא צריכה להאשים בכך רק את עצמה. שכן, היה לה יתרון ביתי וגם שער מוקדם, אך היא קרסה ונפלה כבוהה לקבוצה עדיפה.

המכבים הפתיעו במשחק מעניין, מרוייק ופורה בניצוחו של הוותיק רחמים שלום. עמידר ידעה להפוך הקערה על פיה ולהשיג נצחון חשוב.

אילן עזריה העניק יתרון לבית"ר בדקה השלישית, אולם עופר עזוסי השווה כעבור שמונה דקות. רחמים שלום בצמד בדקות 60 ו-66 ואהרון גרין בדקה ה-68 הכריעו את הקרב. ראובן הלד עוד צימק בדקה ה-76 לפני שהמכבי ירון גולי חתם הצגה גדולה של קבוצתו בדקה ה-89.

שפט יצחק רוזנברג לעיני 100 צופים בנתניה.

הליגה הארצית

	הקבוצה	משי'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
	בית עליון						
1.	הפועל ירושלים	29	20	4	5	29–56	64
2.	הפועל חיפה	29	17	8	4	17–30	59
3.	הפועל טבריה	29	16	6	7	40–59	54
4.	מכבי יבנה	29	14	7	8	23–33	49
5.	הפועל חדרה	29	12	7	10	40–47	43
6.	מכבי שעריים	29	11	6	12	39–36	39
7.	הפועל רמת-גן	29	10	7	12	32–27	37
8.	הפועל יהוד	29	7	12	10	42–38	33
	בית תחתון						
9.	מכבי יפו	29	9	10	10	33–32	37
10.	הפועל בת-ים	29	7	10	12	37–31	31
11.	הכח רמת-גן	29	8	6	15	33–26	30
12.	מכבי רמת עמידר	29	7	9	13	41–31	30
13.	בית"ר נתניה	29	7	6	16	44–26	27
14.	הפועל עכו	29	6	6	17	48–23	24

בית תחתון

הפועל עכו 1
הכח ר"ג 0

עכו איחרה, אמנם, את הרכבת, אולם הוכיחה, כי אינה נופלת מהקבוצות, שישארו בליגה.

דווקא הכח גילתה עדיפות ברוב שלבי המשחק, אולם היא חסרה כל יכולת הבקעה. גם הרחקתו של העכואי אחיון בדקה ה-53 לא פתחה את השער בפני החלוצים המקומיים והם איבדו שלוש נקודות בצורה שלומיאלית.

עכו לוטה בכל הזדמנות וסיכנה לעיתים קרובות. אחת ההתקפות שלה, בדקה ה-15, הסתיימה בשער מרגלי לוי אוחנה.

הכח ניסתה להשוות, אולם העלתה חרס.

שפט רמי קורן לעיני 500 צופים בר"ג.

הפועל בת-ים 4
מכבי יפו 3

בת-ים חייכה רק בסיום לאחר שבמהלך המשחק היא היתה קרובה להפסד. יפו, הקבוצה הרגועה יותר, הוליכה ביתרון, אולם נכנעה להתלהבות הבת-ימית.

יוסף נחום קבע יתרון לבת-ים בדקה ה-24, אולם יפו הגיבה בצמד מרגלי יגאל קרן בדקה ה-34 ומשה מוסטרל בדקה ה-49. עתה הגיע תורה של בת-ים להבקיע צמד ע"י דוד גימני בדקה ה-63 ואבי אזהרי בדקה ה-65. עופר דיגמי היפואי השווה בבעיטת 11 מ' בדקה ה-76, אך המילה האחרונה מהנקודה הלבנה היתה שייכת למאיר בדרגיגי בדקה ה-85.

המגרש המרכזי

הפועל י-ם – הפועל טבריה 0:3

חגיגות העליה התחילו בכנרת

מאת ישראל כנרתי

שחקני הפועל ירושלים כבשו אתמול את עיר הכנרת. הם לא נבהלו מקבלת הפנים החמה, שערכו להם שחקני ואוהדי הפועל טבריה, וזכו בנצחון חוץ מרהיב – 3:0 (0:0).

חניכיו של שייע פייגנבויים שיחקו בתבונה רבה. במחצית הראשונה הם שיחקו בעלייה של המגרש המשופע בטבריה ואיפשרו ליריביהם לשלוט במרכז המגרש. ההגנה הירושלמית שיחקה באחריות רבה ולא התירה שום סיכוי לטבריינים לעלות ליתרון. רק פעם אחת הועמד השער הירושלמי בסכנה ממשית, אבל כדורו של יוסי שמריה נהדף בדקה ה-13 במשקוף השער.

במחצית השניה ניצלה ירושלים עד תום את עצבנותם הרבה של המארחים ובעיקר את תנאי המגרש. הם יצאו להתקפות מהירות והותירו את שחקני ואוהדי טבריה פעורי פה.

מסכת השערים נפתחה בדקה ה-69 ע"י מישל דיין, שבבעיטה מקרוב קבע 0:1. השער הכניס את טבריה להלם. שחקניה ניסו להשוות את התוצאה וכתוצאה מכך הופקרה הגנתם. בדקה ה-69 הדבר עלה להם ביוקר רב. שוב יצאו הירושלמים להתקפה מתפרצת ושוקו גומדר המסוכן לא התקשה לקבוע 0:2.

השער שבר כליל את המארחים, שציפו בקוצר רוח לשריקת הסיום. לפני כן דאג עופר יחזקאלי לנעוץ מסמר נוסף בשער הטברייני. בדקה ה-83 הוא לא התקשה להבקיע שוב את השער הטברייני – 0:3.

שריקת הסיום מצאה את שחקני הפועל ירושלים רצים לעבר מאות מאוהדיהם, שעשו את הדרך הארוכה לעיר הכנרת. קשה היה שלא להתרגש מקרנבל השמחה של הירושלמים. שחקני טבריה מיהרו לנטוש את המגרש, בתקווה לעתיד טוב יותר.

ארצית.....
(מחזור 4 – בית עליון)
הפועל יהוד – מכבי שעריים
הפועל ר"ג – מכבי יבנה
הפועל י-ם – הפועל חדרה
הפועל חיפה – הפועל טבריה
(מחזור 4 – בית תחתון)
הפועל עכו – מכבי עמידר
מכבי יפו – בית"ר נתניה
הכח ר"ג – הפועל בת-ים

טניס

במשחקי המחזור החמישי והשישי בליגה הלאומית בטניס סיימו אלופת המדינה, מכבי ת"א ומועדון הכרמל חיפה בתיקו 3:3.

לאור ההפסד של מועדון הכרמל להפועל ת"א – 4:2 העפילה מכבי ת"א לראשות הטבלה. יתר התוצאות: מכבי צפון ב' – מכבי נתניה 6:0; מכבי רחובות – הפועל ת"א ב' 3:3; אס"א ת"א – הפועל ת"א ב' 6:0; הפועל ת"א – מכבי נתניה 4:2; מכבי צפון ב' – מכבי רחובות 3:3.

קליעה

עמי בן-צבי מגידים זכה באליפות ההתיישבות העובדת ברובה אויר, כשצבר 379 נקודות, לפני יעקב רישוב מאילת השחר – 357 נקודות. בתחרות הקבוצתית זכתה גידים – 1063 נקודות.

פסק זמן

עם: אהרן להב

כולבוטק – הצילו!!!

„אופנה" חדשה ירדה על הספורט הישראלי. קוראים לה „כונס נכסים". מין דגם אנדרוגינוסי שהומצא על-ידי מס-הכנסה, כתהליך לאכיפת שלטון החוק. דהיינו בעלי החוב לשלטונות המס – במקום שיתנו את הדין הפלילי על אי העברת ניכויים כדין – מסתודדים על חשבון הציבור פשוטו כמשמעו. ולא רק זאת, אלא שהסידור מאושר על-ידי בית משפט ומאותו רגע, באיצטלה של החוק – מותר כאילו לכונסים לעשות כל מה שעולה על רוחם.

ולראיה הגיע לידנו מכתב של אחד הכונסים – עו"ד אבי פישר – אל יורם אוברקוביץ', יו"ר איגוד הכדורסל. בסעיף 4 של המכתב נאמר בין היתר: „... אם תטרח לעיין בכתב המינוי (של בית המשפט המחוזי – א.ל.) תלמד עד כמה מוגדרות ורחבות הסמכויות שהוענקו לכונסים על מנת למלא תפקידם ומה רבה האחריות המוטלת עליהם. לו רצו שלטונות מס הכנסה למצות את הדין ללא פשרות כפי שהחוק מחייב – לא היו מאפשרים להסדר מסוג זה להיווצר. שלטונות המס החליטו, לפנים משורת הדין, ללכת לקראת האגודה הנתונה בקשיים ולאפשר לה לסיים את העונה. ...הנך נותן יד להכשלת ההסדר, להכשלת ביצוע תפקידי הכונסים ובעקיפין גורם לכך ששלטונות המס בודאי יסרבו לכל צורה של הסדר עם אגודות רבות הנמצאות במצב דומה למצבה של הפועל מחוז ת"א".

במילים אחרות: ישבו שני הצדדים (הפועל ומס הכנסה) סיכמו לעצמם הסדר עם הרבה סעיפים כבולים. הלכו עם זה לבית המשפט כמוסכם פשוט. בית המשפט, שאינו יכול לנהל משפטי אידקן, נתן כתב מינוי מבוקש על-ידי הצדדים עם הרבה סמכויות מוגדרות ורחבות. שני הצדדים בוודאי לא הבהירו בפני נשיאת בית המשפט המחוזי, כי את הזכות המגיעות לשלטונות המס מתכוונים הצדדים, באמצעות הכונסים הנכבדים, לסחוט ולסחוט ולסחוט מהציבור, מחובבי הספורט ואוהדיו.

בדרך כלל, כאשר ממנים „כונס נכסים" למפעל כושל או פושט רגל – המטרה היא להבריאו מבפנים. להביא לכך שהוא ייצר במינימום הוצאות ובמקסימום ייעול ותוצרתו תעמוד במבחן המחירים של השוק המקומי והבין-לאומי. „אל על" לא מינו כונס שיעלה את מחירי כרטיסי הטיסה; גם במספנות ישראל מינו כונס לא בשביל לייקר את השירות ללקוחות במספנות ובימים האחרונים סידרו כונס גם למפעל „אליאנס", בגלל ההפסדים שהוא צבר וחוסר יכולת לעמוד בהתחייבויות ובחובות לספקים. בהחלט דומה ל„הפועל". היעלה בדעתו של הכונס לייקר את הצמיגים, שגם היום לא עומדים בתחרות בשוק?

עו"ד אבי פישר (המדובר גם בשמו של עו"ד ד"ר משה ברונובסקי, האם זה היועץ מהכולבוטק בטלוויזיה), שלא מונה ככונס לאיגוד הכדורסל, כבר מטיף מוסר ליו"ר האיגוד על כמות כרטיסים שהוא נוטל עבור „פעילים ועסקנים". הכונסים, שבוודאי יקבלו גמול נאה על עבודתם האחראית, לא מבינים, למשל, שעמיתיהם למקצוע משמשים בוועדות משמעת ובבית הדין העליון של האיגוד בלי תשלום. והכרטיסים למשחק מהווה תחליף לשכר; או עשרות פעילים שעושים באיגוד בהתנדבות כדי שמשחקי הליגה והגביע יתקיימו כסדרם וכך יוכל הכונס לשים את ידו על ההכנסות מהפעילות הזאת. לאלה מעניקים כרטיסי כניסה חינם. לגיטימי ומקובל בכל העולם!

לא לביקורת מסוג זה מונה כונס על-ידי בית המשפט, אלא אך ורק כדי לגבות חובות בדרך חוקית ולגיטימית ולא בדרכי לחץ ו„שיכנוע" שמביאים את עסקני הפועל מחוז ת"א להעיז ולנקוב במחיר של 110 ש"ח לכרטיס כניסה למשחק כדורסל. שבעים דולרים עו"ד ברונובסקי. איפה כולבוטק?

בסעיף אחר במכתבו של הכונס, עו"ד אבי פישר, אל יו"ר איגוד הכדורסל הוא מבהיר, כי „אף אחד מהכונסים לא התערב בשאלת גובה מחיר הכרטיסים למשחקי הכדורסל של הפועל מחוז ת"א". זה כנראה נכון, אבל אחד מראשי מחלקת הכדורסל אמר ל„דבר", כי הכונסים דורשים מהפועל ת"א 50,000 ש"ח הכנסה ברוטו מהמשחק השני מול מכבי ת"א בפלייאוף. הם ביקשו לקיים את המשחק בהיכל הספורט ביד-אליהו כדי להבטיח הכנסה של סכום זה. את הכונסים לא מעניינת החשיבות של משחק בית, שהוא חלק מ„מס היצור" ליצירת אלופת ליגה.

וכך נולד המחיר האומלל של 110 ש"ח לכרטיס. כי באולם אוסישקין יש כ-1800 מקומות ישיבה. כ-1000 כרטיסים מכר הפועל בתחילת העונה למינויים והתמורה נבלעה מזמן בחובות הגדולים: 300 להזמנות. נותרו כ-500 כרטיסים למכירה. כמובן שמכפלה של 110 ש"ח מכסה את הסכום שדורשים הכונסים.

עד לרגע כתיבת שורות אלה טרם הוצאו כרטיסים למכירה. יכול להיות שהמחיר שיקבע יהיה יותר „נורמלי" ולא מחיר „מפיונרי". אבל מתוך ההערה של הכונס כבר אפשרות שמס הכנסה יעשה בעתיד עיסקות דומות עם אגודות חייבות, צריך להתריע נגד התופעה שהציבור ישלם את החובות של אגודות הספורט, שעסקנים בשר ודם יצרו אותם במו ידיהם מתוך זילזול וחוסר מקצועיות בניהול אגודת ספורט ו/או קבוצת כדורגל/כדורסל/כדוריד/כדורעף (מחק את המיותר).

נציב מס הכנסה, ד"ר יאיר רבינוביץ, רצה לפתוח תיקים פליליים נגד עסקני אגודות ספורט. משום מה נכנע לשתדלנות של עסקנים בכירים יותר ופנה לסידור של כונס נכסים. אבל אם סידור זה מטיל את הקנסות למעשים פליליים על הציבור חובבי הספורט בדרך של הפקעת מחירי כרטיסים – הופך הנציב, מבחינה ציבורית, לחלק ממערכת העקומה היוצרת נורמות לא מקובלות ביחסי שלטונות – נישומי מס, שהציבור נדרש לשלם את מחדליה.

החוק שווה לכולם. מי שמעלים מס או שאינו מעביר ניכויים לשלטונות – חובת הנציב להעמידו לדין פלילי. אילו העמיד שנים שלושה אחראים למעשים כאלה באגודות ספורט – היו היתר נזהרים ומכלכלים את תקציביהם בשפיות. אדוני הנציב, הצעתנו שווה ותוחלת מעשית, כדי ללמוד לקח, נבחן כולבוטק?

נ.ב. אמש נודע, כי כרטיס יעלה „רק" 80 ש"ח (50 דולר). נבהלו וירדו במעט. אבל גם זה עושק שלאורך זמן יפגע בעסקים.

קריקטורה

מעט פרץ

קרמר הבטיח וקיים: שיא לאומי חדש ב-1500 מ'

מאת שמואל קליגר

הקהל בן 2000 צופים כבר עמד על רגליו בתום תחרויות היום הראשון של התחרות הבינלאומית ה-2 של ישראל באתלטיקה קלה מפנה פעמיו לעבר שערי היציאה של האצטדיון המטופח בהדר יוסף, לפתע ללא כל התראה מוקדמת התחוללה התרגשות בפאתי האצטדיון על סף סיום התחרויות השוותה הקופצת לגובה הרומניה גלינה אסטפה את שיאה האישי בקפיצה לגובה (1.94 מ') והרף הועלה ל-1.97 מ'. הכרוז מודיע: אם תעבור הצעירה בת ה-19 גובה זה תשבור בכך את השיא לנערות. הס הושלך באצטדיון אך הרומניה נכשלה ב-3 נסיונות וזכתה לתשואות הקהל.

זה היה בוודאי שיאו של ערב אתלטיקה שלא חרג מהשיגרה ברוב התחרויות שהצליחו רק לעיתים רחוקות להוציא את הקהל מאדישותו. אחד הרגעים הללו היה בסיומו של המרוץ המרתק למרחק של 1500 מ'. כמה רצים מחו"ל וביניהם תבלט הישראלי דב קרמר שחזר במיוחד לתחרות [illegible] מאוניברסיטה בדרום קרוליינה שם הוא סיים זה עתה שנת לימודים שניה. הבטיח להשיג את הבכורה וגם קיים כמו שנאמר נאה דורש ונאה מקיים. קרמר, בריצה מרתקת ודרמטית הצליח לזכות בבכורה תוך שבירת השיא הישראלי שהחזיק מעמד 5 שנים. שיאו הטרי של קרמר 3:42.97 דקות שיפר בעשירית השניה את השיא הקודם של רוני מפתן 3:43.07 דקות.

„אני יכול לעשות תוצאה טובה יותר. באתי לישראל אחרי פעילות [illegible] באוניברסיטה אבל אני שמח שהצלחתי בתחרות התגברתי על עייפות ועל הפער בשעות הטיסה". ממסיבת העתונאים נודע כי צמד ההונגרים שאחד מהם פרש באמצע הריצה הובאו במיוחד כדי למשוך את קרמר בנסיון לשבור את השיא הישראלי.

רגע מרתק נוסף שהשלים בעצם את כל הארועים החשובים ביום הראשון היה ממש בתחילת התחרות כאשר בריצת 110 מ' משוכות השיג הוולשי שחום העור ג'קסון קולין את התוצאה הטובה ביותר שהושגה מעולם בישראל בשיא בינלאומי חדש 13.61 שניות. בשלושת השיגים אלה אפשר לסכם את כל השיגי ערב האתלטיקה הראשון. שאר התוצאות לא הרשימו ואף איכזבו אם ניקח בחשבון מספר רב של אורחים שהשתתפו בתחרויות. גם הישראלים לא הרשימו הפעם, לא באיכות ואף לא במספר המשתתפים, אם ניקח בקנה מידה להשוואה את תחרות האתלטיקה שהיתה אשתקד בכינוס הפועל. מספר רב של ספורטאים נרשמו אך לא הופיעו ליד אדני הזינוק.

להלן הישגי הערב הראשון: בקפיצה משולשת ניצח יוסי גולינסקי (15.17 מ') לפני פראדי נעים וניסים סרור.

בריצה ל-1500 מ' לנשים סיימה במקום הראשון הרומניה אופריצה אילינקה בזמן 4:20.50 דקות. שניה סיימה נילי אברמסקי ושלישית רונית לוי.

בזריקת דיסקוס ניצח עופר גרשון 48.12 מ' בהקדימו את פלד שריד.

במרוץ ל-100 מ' משוכות נשים ניצחה הרומניה גאסאסה לילייאנה בזמן 13.26 בנצחה את יהודית רובינסון מצפון אירלנד ולסלי אקיסקיס מאנגליה.

בריצת הגמר ל-100 מ' נשים ניצחה הרומניה ילקו מאריישה בזמן 11.96 שניות בהקדימה את בת ארצה גאסאסה לייליאנה ואודית אוקר ממערב גרמניה.

בריצת הגמר ל-100 מ' גברים ניצח הוולשי ניגל חקר בזמן 10.60 שניות בהקדימו את ההולנדי מאלארד אמיל והירושלמי איתי אילוז שהשיג 10.72 שניות.

בריצה ל-400 מ' נשים סיימה ראשונה קאראצאשו ניקולטה בזמן 52.77 שניות תוך שהיא מקדימה את סוסיק קריסטינה ממערב-גרמניה הולש פטריציה מצפון אירלנד.

בריצת הבכורה בכסאות גלגלים לנכים למרחק 1500 מ' קבע אלישע עזרא שיא יסוד בהשיגו 5:80.52 דקות. הוא השיג את ברוך מסאמי וסמדר צור שסיימה במקום השלישי.

המשך התחרויות היום. מעניין יהיה לראות אם דב קרמר יוכל לשחזר את הישגו מאמש גם בריצה ל-800 מ'. בוודאי יהי זה אחד משיאי התחרות.

דב קרמר בדרך לשיא הישראלי ב-1500 מ' – 3:42.97. (צילום: [illegible])

מנצ'סטר יונייטד כבשה המקום השני לאחר נצחון משכנע 1:4

קבוצת מנצ'סטר יונייטד כבשה את המקום השני בליגה האנגלית לאחר שהביסה בביתה את פורטסמות' 1:4.

האלופה ליברפול התעוררה לאחר כמה משחקים יורדים והביסה בחוץ את שפילד 1:5. בקרב רב-שערים גברה נוטינגהאם על אוקספורד 3:5.

שאר התוצאות: צ'לסי – צ'רלטון 1:1; קובנטרי – קווינס פארק ריינג'רס 0:0; ארסנל – אברטון 1:2; ניוקאסל – ווסטהאם 1:2; וימבלדון – נוריץ' 0:1; סאותהמפטון – לוטון 1:1.

בליגה הגרמנית

האלופה הטרייה ורדר ברמן נחלה הפסד 2:0 מול קלן.

שאר התוצאות: שאלקה – פרנקפורט 0:0; קרלסרואה – נירנברג 0:2; המבורג – לברקוזן 2:3; אורדינגן – באיירן מינכן 0:0; מנשנגלדבך – הנובר 2:4; שטוטגרט – דורטמונד 2:2; קייזרסלאוטרן – המבורג 1:0; בוכום – מנהיים 0:1.

רחמים דורון בעקבות האם: התנדבות למען מחנה יהודה

מאת שמואל קליגר

רחמים דורון, יו"ר הפועל מחנה יהודה, לא היה מגיע לעולם לפרסום אלמלא „מחלה", שכמו עוברת ב„תורשה" מאם לבנה: פעילות ציבורית וחינוכית עניפה, שגולת הכותרת שלה היתה הזכייה בתואר הרם ביותר של הפועל, „לאיש כפועלר", על פעילותו למען הספורט, הציבור והקהילה. האם שושנה דורוני, יש לזכור, נבחרה פעמים רבות לאם השנה, וגם הנכד רדעי הולך בעקבות האב והסבתא.

הוא שאמרנו: התפוח אינו נופל רחוק מהעץ.

רחמים דורון, 52, שימש שנים רבות כיו"ר הנהלת הפועל מחנה יהודה וכיום מכהן כנשיא האגודה. לכאורה עסוק רחמים דורון בנושא ספורטיבי – קידומה של קבוצת הכדורגל הפועל מחנה יהודה, קבוצת הפאר מהעבר הרחוק המשתתפת לה עתה באיזה שהוא מקום בליגה ג' – אבל אם תשאלו אותו יאמר לכם, כי הוא עסוק מעל ראשו בעניינים חינוכיים, נוער ושיקום חברתי של בני שכונת מחנה-יהודה, המונה כיום כעשרות אלפים תושבים.

יחד עם נתן הלל, המלווה אותו לאורך זמן ומשמש יד ימינו, מרכז דורון כ-150 – 200 שחקני נוער בשכונה בת 75 השנה. שמות כמו אלקנה סבן, יוחאי אהרוני, בני רצון, רצאבי נולדו בשכונה זו. זוכרים?

בתקציב מצומצם – המועבר ע"י מרכז הפועל ועיריית פ"ת – מפעילים דורון והלל את האגודה ללא גרעונות כספיים. הסיסמה: לחיות בלי גרעון. ידיו של דורון מלאות עבודה בפתרון בעיות קיומיות. בעיות של הנעת צעירים, שיכון, רווחה. עם הקצבה, שבקושי מספיקה לציוד, ומשהו לא משמעותי מהעירייה מתפקדת אגודת מחנה יהודה להפליא.

יש לו מסר ברור לראשי מרכז הפועל: „יש לפתח את הכדורגל בשכונות גם על חשבון אגודות מובילות בליגה הלאומית. טוב היה אילו היו משקיעים בשכונות במקום לסגור חובות של מועדונים גדולים. צריך לזכור, כי בסכום של 50,000 דולר, שמשלמים לשחקן אחד של הפועל בליגה הלאומית, אפשר להחזיק מועדון שלם כמו הפועל מחנה יהודה".

טבלת ליגה א

	צפון			
1.	מכבי טמרה	29	21–51	43
2.	בית-שאן	29	17–39	43
3.	מכבי עפולה	29	29–46	37
4.	מכבי חדרה	29	22–29	35
5.	מכבי עוספיה	29	31–30	32
6.	קרית-שמונה	29	32–28	30
7.	אחי נצרת	29	22–28	28
8.	הפועל טייבה	29	29–26	27
9.	טירת הכרמל	29	26–26	26
10.	בית"ר חיפה	29	38–28	26
11.	בית"ר נהריה	29	27–17	24
12.	בני-נצרת	29	33–26	24
13.	קרית-אתא	29	36–21	24
14.	הפועל טירה	29	27–22	23
15.	הפועל טמרה	29	37–25	21
16.	הפועל רעננה	29	37–25	19

	דרום			
1.	בית"ר רמלה	29	14–33	40
2.	ראשון לציון	29	23–46	39
3.	קרית-גת	29	18–33	38
4.	הפועל אשדוד	29	25–33	32
5.	קרית-אונו	29	27–28	31
6.	אור-יהודה	29	27–24	29
7.	הפועל אשקלון	29	23–22	28
8.	הפועל דימונה	29	23–29	27
9.	לגדס חולון	29	25–22	27
10.	קרית-מלאכי	29	37–33	27
11.	בית שמש	29	43–33	27
12.	הפועל מרמורק	29	36–30	25
13.	הפועל אזור	29	35–20	25
14.	מכבי הרצליה	29	36–20	24
15.	הפועל רמלה	29	32–25	23
16.	רמת השרון	29	32–23	23

כרטיסי העליה יוענקו בנעילה

מאת ברוך דגן

התיקו 1:1 בין הפועל ראשל"צ לבין בית"ר רמלה הותיר את הרמלאים בראש הטבלה הדרומית והעביר את ההכרעה למחזור הנעילה.

גם בצפון תיקבע העולה לליגה הארצית במחזור האחרון. הפועל בית-שאן איבדה את יתרון הנקודה שלה ואת הבכורה לאחר תיקו 1:1 מול הפועל קרית-אתא בשעה שמכבי טמרה הביסה את מכבי עוספיה 1:4.

קרב הירידה בדרום נותר אף הוא לנעילה לאחר שהאחרונות בדירוג השיגו נצחונות ושמרו על הסטטוס-קוו ביניהן.

מחוז הצפון

בקרית-אתא: הפועל קרית-אתא – הפועל בית-שאן 1:1. בית-שאן נהנתה מיתרון החל בדקה ה-33 (רבינוב), אולם שטיבלמן טרף את קלפיה מהנקודה הלבנה (60). שפט שטויה צבי, 700 צופים.

בטמרה: מכבי טמרה – מכבי עוספיה 1:4. נצחון משכנע למקומיים משעריהם של עסאם (43,23) ומהודי (54,51). לעוספיה: רוחנה (40). שפט ש. לוי, 3000 צופים.

בנצרת: הפועל בני-נצרת – בית"ר חיפה 1:1. באור הציל נקודה למארחים דקותיים מהסיום. לחיפה הבקיע ע. כהן בדקה ה-43. שפט ילוז, 500 צופים.

ברעננה: הפועל רעננה – הפועל קרית-שמונה 5:0. הנצחון בא מאוחר מדי. השערים: סיד (10), נכר (18), כרשיש (38), ביבלי (50), טרבס (65). שפט בר, 50 צופים.

בעפולה: מכבי עפולה – בית"ר נהריה [illegible]. תצוגה נאה של המארחים. הבקעות מרגלי [illegible] (27) האלקה (65,56) [illegible] צופים.

בטירה: הפועל טמרה – הפועל טירה 2:0. טמרה זכתה בנצחון חוץ חשוב משעריו של עמר בדקות 46 ו-71. שפט גלעדי, 300 צופים.

בטייבה: הפועל טייבה – מכבי אחי בני נצרת 0:1. מוסה הכריע את המפגש בדקה ה-72. שפט זטלמן, 500 צופים.

בטירת-הכרמל: הפועל טירת-הכרמל – מכבי חדרה 1:1.

מחוז הדרום

בראשל"צ: הפועל ראשל"צ – בית"ר רמלה 1:1. ראשל"צ החמיצה הזדמנות לכבוש הפסגה, כשספגה שער שוויון בדקה ה-85 (ששון כהן). המארחים הוליכו ביתרון מרגלי מסורי בדקה ה-65. שפט לוריה, 4500 צופים.

בבית-שמש: הפועל בית-שמש – מכבי קרית-גת 1:1. קרית-גת איבדה את סיכויי העליה שלה. למארחים הבקיע מימון בדקה ה-27 ואחיון השווה בדקה ה-77. שפט סלינגר, 300 צופים.

באור-יהודה: הפועל אור-יהודה – הפועל אשדוד 2:0. נצחון נאה למקומיים מהבקעות של פרקש (82,60). שפט חיזמן, 300 צופים.

באזור: הפועל אזור – הפועל קרית-אונו 3:1. אזור כמעט נחלצה מירידה. השערים: אוזואל (9), הוד (65), כידגוב (67). לאורחים: דבורה (21). שפט חלק, 200 צופים.

בקרית-מלאכי: מכבי הרצליה – הפועל קרית-מלאכי 1:0. נצחון יקר לאורחים משערו של טפר שש דקות מהסיום. שפט סהייל, 500 צופים.

ברמלה: הפועל רמלה – הפועל מרמורק 2:0. רמלה נותרה בתמונה בעקבות הבקעותיהם של בוהדנה – 63,60 – בעיטת 11 מ') ומרדכי (67). שפט יוסף, 200 צופים.

בדימונה: הפועל דימונה – לגדס חולון 2:0. דימונה היתה במיטבה והבקיעו על-ידי צבאי (90,20) ואמסלם (62). שפט אילוז, 500 צופים.

ברמת-השרון: הפועל רמת-השרון – הפועל אשקלון 2:0. יואב אברהם הותיר תקוה לחבריו בצמד בדקות 6 ו-66. שפט שאשא, 50 צופים.

80 ש"ח – כרטיס לדרבי באוסישקין

מאת משה כהן

אוהדות ה„דרבי" הבוער של יום חמישי ניהרו היטב על פני שחקני ראשי הפועל ומכבי ת"א, שהיום יערכו את ההכנות האחרונות לקראת משחק הגומלין, שיערך מחר באולם אוסישקין.

בעקבות הביקורת הנוקבת על מחירי הכרטיסים למשחק הגומלין, הודיעו ראשי הפועל ת"א, כי מחיר כרטיס כניסה יהיה ב-80 שקל. גם המחלוקת עם איגוד הכדורסל הגיעה לפתרונה ויו"ר האיגוד, יורם אוברקוביץ' מסר אמש, כי כל כרטיסי ההזמנה המיועדים לאיגוד נמסרו ע"י הפועל ת"א.

אולם, בהפועל ת"א היתה ביקורת חריפה כלפי רלף קליין. לטענת ראשי הקבוצה הוא כינה בשמות גנאי כמו „פרעליסט" ... את מזכיר הפועל ת"א, מאיר ברנשטיין. מחזיק תיק הפועל, אלי מילר, אף שיגר ביום שישי מברק לאיגוד הכדורסל, בו נאמר שיש לשקול מחדש את מינויו של קליין למאמן הנבחרת.

יורם אוברקוביץ' אמר אמש בתגובה: „אני גאה להיות „פרעליסט" כבר הרבה שנים ואני מקווה שקליין אמר דבריו ברגע של כעס והוא לא התכוון לפגוע באיש. לאחר תום משחקי הגמר-סל נבדוק את האירוע, אבל אין כוונה לשקול מחדש את מינויו של קליין לתפקיד המאמן הלאומי".

במכבי עדיין סוערות הרוחות סביב השיפוט ובקבוצה ניכרת תכונה רבה לקראת משחק הגומלין.

הערב יערכו שני משחקים פורמאליים. בכפר גלעדי תארח הפועל גליל-עליון את הפועל חולון במשחק על המקום השלישי. במשחק הראשון זכו החולונים בנצחון דחוק 83:84.

ב„עיר היהלומים" תארח אליצור נתניה את מכבי ר"ג. במשחק הראשון זכו חניכיו של צבי שרף בנצחון על חודה של נקודה. הערב הם מקווים לזכות בנצחון ביתי, שידרג אותם במקום החמישי בטבלה.

טורניר קט-רגל הערב בפתיחת משחקי אס"א

טורניר קט-רגל, בהשתתפות מכבי הליגה הלאומית היום, מכבי נבחרת ישראל, מפסיקי 70 ונבחרת עיתונאים, יפתח הערב את משחקי אסיא ה-20, שיערכו במתקני הספורט של אוניברסיטת ת"א.

למרות ביטולים של השתתפות מכללות מחו"ל, עקב המצב המדיני והבטחוני באזור, ישתתפו בתחרות עשרות ספורטאים זרים, יחד עם כאלף ספורטאים ישראלים מ-15 מכללות. הספורטאים, ביניהם משוודיה ומגרמניה, יתחרו במשך שלושה ימים ב-18 ענפים לבנות ולגברים. כמה מהתחרויות יערכו במתקני ספורט בתל-אביב עצמה.

[illegible]

בנבחרת כוכבי [illegible] יופיעו ויסקר, [illegible] שפיגל, בלו ואחרים. בנבחרת הליגה הלאומית יופיעו [illegible] ברדילובסקי, תקוה, אבי כהן, [illegible] מלכא, נסים כהן ואחרים. בנבחרת העיתונאים [illegible] „חדשות", „ידיעות אחרונות", „הארץ" ומגלי צה"ל [illegible]

ביאליק פרש מהנבחרת ויאמן את הפ. ראשל"צ

מאת משה כהן

איגור ביאליק לא ימשיך לאמן את הנבחרת הלאומית. ביאליק ישוב לאמן קבוצה לאומית ובעונה הבאה נראה אותו בהפועל ראשל"צ.

נודע, כי שני הצדדים הגיעו לסיכום לגבי העונה הבאה. רוב שחקני הפועל ראשל"צ מכירים היטב את ביאליק מהנבחרת הלאומית.

מחר תתכנס הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל ותגיש מסקנות על כשלון הנבחרת הלאומית. איגור ביאליק כבר מסר דו"ח מפורט על הסיבות לכשלון. נודע, כי הוועדה עלולה למתוח ביקורת חריפה על כמה דברים שקרו בנבחרת הלאומית. נראה שגם יבחר מאמן חדש לנבחרת לקראת המשך הפעילות.

ניסוי ראשון בתרכיב חיסון נגד איידס הוכתר בהצלחה

מדען צרפתי הזריק אותו לעצמו – והוא בריא ושלם

דניאל זגורי, מדען ממכון „פסטר" בפריס – אותו מכון הזוכה, יחד עם רוברט גאלו האמריקאי, לזכות הבכורה בזיהוי נגיף האיידס – עורר סנסציה רבתי בחוגי המדע וגם בציבור הרחב, כאשר לפני כשנה וחצי הזריק לעצמו ולקבוצת מתנדבים מסויימת זאיר תרכיב חיסון ניסויי נגד האיידס. הוא ושאר המתנדבים עדיין בריאים ושלמים, וחשוב לא פחות: זגורי הוכיח כי תגובת החיסון יעילה, ככל הנראה, נגד זנים שונים של הנגיף, הידוע לשמצה בגלל תכונתו ללבוש ולפשוט צורה לעיתים תכופות.

מדענים רבים בעולם מנסים לפתח תרכיב חיסון נגד נגיף האיידס. הם ממקדים את מאמציהם בזיהוי חלק של הנגיף הניתן לבידוד ויגרום למערכת החיסון לפתח נוגדנים, שיגנו על האדם המחוסן בפני הנגיף השלם, וזו, למשך כל חייו. קבוצתו של זגורי בחרה לצורך זה חלבון מסוים, 160 gp, המצוי על מעטפת הנגיף. תחילה החדירו המדענים את הגן המקודד לחלבון זה לתוך החומר התורשתי של נגיף אחר – הנגיף האחראי לאבעבועות פרות, ששימש לחיסון בני-אדם נגד אבעבועות רוח עד שמחלה מידבקת זו בוערה כליל בעולם הודות למבצע רב-שנים של ארגון הבריאות העולמי. באופן זה „רימו" את הנגיף הזה וגרמו לו לייצר כמויות גדולות של ג"פ 160.

בגמר טיפולים אלה במעבדה התחיל, בנובמבר 1986, החיסון העצמי. זגורי שרט את עורו והחדיר לפצע השטחי תרכיב של נגיפי האבעבועות המטופלים, שהכילו רכיב של נגיף האיידס. כעבור 102 ימים קיבל מנה נוספת של התכשיר: מנה זו הכילה גם כמה מתאי-הדם, שנלקחו קודם-לכן מגופו, הודבקו בתרכיב ה„מהונדס" ואחר-כך הומתו. בימים ה-299 וה-350 של הניסוי ניתנו לו זריקות דחף של ג"פ 160 נקי.

יעילותו של תרכיב חיסון נמדדת על-פי שני פרמטרים: ראשית, הוא צריך לגרום לגוף לייצר נוגדנים; ושנית, הגוף צריך לייצר תאים הפעילים נגד האנטיגן הזר. אצל זגורי נתגלו שני סוגי התגובה: מערכת החיסון שלו ייצרה נוגדנים ואלה הוציאו מכלל פעולה – בניסויים במעבדה, כמובן – זנים שונים של נגיפי איידס. לעומת זאת, אצל שני מתנדבים אחרים שהשתתפו בניסוי לא נתגלתה שום תגובה חיסונית לחלבון ג"פ 160 של נגיף האיידס – כנראה משום שניתנו להם זריקות של חומר זה ללא חיסון מוקדם, כפי שהיה אצל זגורי.

על אף הצלחת הניסוי מוקדם עדיין לקבוע, אם דרך חיסון זו יכולה להגן על אדם מפני האיידס או מפני ניגוע בנגיפיו. זאת ועוד: התהליכים שפיתח המדען הצרפתי מסובכים מאוד ואינם באים בחשבון לחיסון המוני. לפיכך מנסים עתה זגורי ועמיתיו לפתח שיטה פשוטה יותר של חיסון, שתתאים לניסויים קליניים בקנה-מידה רחב.

טיפול כימי בלימפוציטים להדברת מחלות אוטואימוניות

מחלות אוטואימוניות, כלומר מחלות שבהן תוקפת מערכת החיסון את הגוף עצמו, נובעות משיבוש בפעולת הלימפוציטים – אותם תאי דם לבנים המסלקים פולשים זרים לגוף (אנטיגנים), כגון חיידקים ונגיפים. הלימפוציטים ממלאים תפקיד נוסף: הם גם מווסתים פעולה זו של חיסול. כאשר משתבש מנגנון הוויסות, עלולה מערכת החיסון לחסל גם תאים בריאים בגוף כזה, למשל, המצב בסוכרת נעורים: הפעולה האוטואימונית פוגעת בתאי הלבלב, המופקדים על ייצור האינסולין.

הטיפול במחלות אוטואימוניות בעייתי מאוד, מפני שכל נסיון לדכא את הלימפוציטים הפוגעים בגוף מדכא גם את הלימפוציטים ה„טובים", המגינים על הגוף.

פרופ' ירון כהן מן המחלקה לביולוגיה של התא במכון וייצמן ועמיתיו במכון ובחו"ל פיתחו בשנים האחרונות שיטה מקורית כדי להתגבר על מכשלה זו. עיקרה לבודד מתוך מערכת החיסון את התאים הגורמים את המחלות האוטואימוניות, לתת להם טיפול כימי מסוים מחוץ לגוף (בשיטות שפותחו יחד עם פרופ' מאיר שניצקי מן המחלקה לחקר ממברנות במכון וייצמן) ולהחזיר אותם בחזרה לגוף. תאים „מטופלים" אלה יוצרים תגובה חיסונית נגד התאים שגרמו את המחלה האוטואימונית, מבלי לפגוע בתפקיד החיוני של מערכת החיסון.

ניסויים שנעשו בחולדות ובעכברים בשיטה זו עלו יפה. השנה החלו לעשות ניסויים כאלה גם בבני-אדם, בבית-החולים בריגהם אנד ויימנס בבוסטון שבארה"ב, בשיתוף-פעולה עם ד"ר האוורד ויינר, מנהל היחידה לטרשת נפוצה. מטרתם של הניסויים בשלב זה היא להראות, כי החיסון בשיטה החדשה אינו גורם תופעות לוואי שליליות ומיידיות. הניסוי נערך בקבוצה קטנה של חולים הלוקים בטרשת נפוצה – אף היא מחלה אוטואימונית – בשלב מתקדם. לדברי פרופ' כהן לא הופיעו אצל חולים אלה שום תופעות לוואי שליליות, אבל הוא מדגיש כי יידרשו לפחות שנתיים עד שלוש שנים כדי לקבוע בוודאות, אם התוצאות הן אכן חיוביות.

בימים אלה נפתחה במכון וייצמן אולפנה בין-לאומית בנושא זה, בהשתתפות 25 חוקרים מתשע מדינות.

הוצאת דיסקוס ללא ניתוח

מאת דינה רייס

שני חולים בישראל טופלו בשבועות האחרונים בשיטה חדשנית להוצאת דיסקוס מעמוד השדרה ללא ניתוח. הטיפול נעשה במרכז הרפואי בהרצליה. השיטה הובאה מארה"ב, שם טופלו בה בשנה האחרונה מאות חולים.

הטיפול החדשני נעשה בידי הנוירוכירורג ד"ר יצחק שקד מן המרכז הרפואי ע"ש שיבא, שהשתלם בשיטה בארה"ב. עד כה מקובל היה להוציא דיסקוסים פגומים מחוליות עמוד השדרה בניתוח גדול תוך הרדמה כללית, ורבים מן החולים גם העדיפו להוסיף ולסבול מכאבים ובלבד שלא לעבור ניתוח זה.

בשיטה החדשה מחדירים דרך העור מחט פנוימאטית שבקצה מצויה צינורית מיוחדת ובה להב חד אלכסוני. כאשר מפעילים דרך מחט זו לחץ אוויר חזק, נשאבות חתיכות הדיסקוס הפגום בזו אחר זו לתוך מיכל שקוף תוך שטיפה החוצה. כל הפעולה נמשכת 30 עד 40 דקות והיא נעשית בהרדמה מקומית. החולה משתחרר לביתו לאחר יום אחד ותהליך החלמתו המלאה מהיר יותר מאשר אחרי ניתוח.

ד"ר שקד מדגיש, כי שיטה זו אינה מתאימה לאנשים מבוגרים, לחולים הסובלים ממחלות עצם וכן לחולים שהדיסקוס שלהם נקרע.

הטיפולים בשיטה החדשה נעשים באורח פרטי, היות שקופות-החולים הכלליות אינן מכסות את עלותו.

עם הענקת פרסי קרן וולף:

סטיבן הוקינג: נצחון הרוח על הגוף

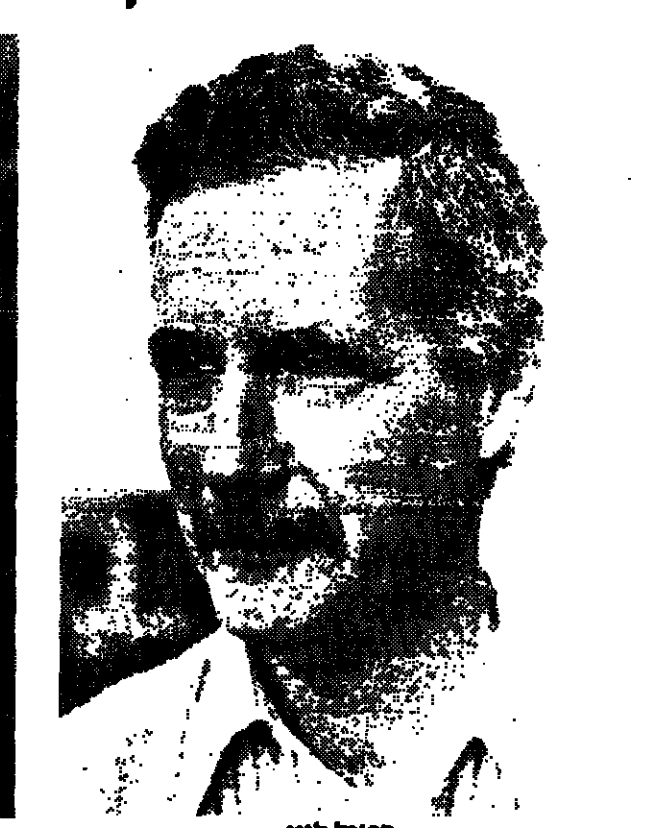

רפאל לוין

סטיבן הוקינג

יהושע יורטנר

ביום ה' השבוע, כאשר בטקס חגיגי בירושלים יחולקו פרסי קרן וולף לשנת 1988, יהיו בין 12 הזוכים, שניים לכל אחד משש התחומים (חקלאות, כימיה, מתמטיקה, רפואה, פיסיקה ואמנות), גם שני ישראלים, חתני הפרס לכימיה (ששניהם זכו בעבר בפרס ישראל). האחד הוא נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים בכבודו ובעצמו, פרופ' יהושע יורטנר מאוניברסיטת תל-אביב, יליד 1933 (פולין). הפרס מוענק לו על „הישגיו בפענוח המנגנון הפיסיקלי של העברת אנרגיה, הנרכשת על-ידי מולקולות גדולות והנחתתה לדרגות החופש שלהן. מנגנונים אלה מונחים ביסודם של תהליכים פיסיקליים כגון תהליכי רכישת אנרגיה על-ידי מערכות ביולוגיות". השני הוא פרופ' רפאל דוד לוין, יליד 1938 (מצרים), המכהן כפרופסור לפילוסופיה טבעית וכראש מכון פריץ האבר לדינמיקה מולקולרית באוניברסיטה העברית בירושלים. הפרס מוענק לו על „הישגיו בניסוח שיטות אנליטיות לתאור המנגנונים, שבהם מביאות התנגשויות ותגובות מולקולריות להתפלגות נתונה של מצבים סופיים. השיטות שפיתח הפרו שיטות סטנדרטיות בתחומים רחבים של המדעים ובעיקר בתחומי הכימיה המודרנית".

בצד זוג זה של כימאים ישראלים ניצב זוג של פיסיקאים בריטים. האחד, פרופ' רוג'ר פנרוז, הוא חלוץ התגלית – „החשובה ביותר בתורת היחסות מאז איינשטיין" כדבר קיומן של תופעות „סינגולריות" במרחב הזמן. תגלית זו הניחה את היסוד המתמטי לתורת „המפץ הגדול" כראשית התהוות היקום. השני הוא פרופ' סטיבן הוקינג, יליד 1942, אשר המשיך את עבודתו של פנרוז והוכיח, כי אם היקום נוצר ב„מפץ גדול", פירוש הדבר שברגע יחודי זה לא היה תוקף לחוקי הפיסיקה הידועים לנו. מאוחר יותר חולל מהפכה נוספת הוכיח, כי אם מחילים את חוקי מכניקת הקוונטים על סביבתם של חורים שחורים, תקפים בהם חוקי התרמודינמיקה.

בראשית סיפורנו כתבנו „יהיו בין הזוכים", ולא „יעמדו", וזאת מן הטעם הפשוט שאחד מן ה-12, הוקינג, לא יוכל לעמוד, ואת נאום התודה בשם הזוכים יישא כשהוא יושב על כיסא גלגלים.

מדען בריטי זה, מגדולי הפיסיקאים התיאורטיים של ימינו, הוא התגלמות בה"א הידיעה של נצחון הרוח על הגוף. הוא נולד ב-8 בינואר 1942 (300 שנה בדיוק אחרי יום מותו של גליליאו, כפי שהוא מרבה להזכיר לפעמים), להורים בוגרי אוניברסיטת אוקספורד. כנער לא הצטיין בלימודיו, וגם כאשר החל ללמוד באוניברסיטת אוקספורד, לא בלט בתחילה. עיקר תהילתו באה לו מאוחר יותר, לאחר שעבר לאוניברסיטת קמברידג' ה„יריבה".

בשנות העשרים המוקדמות לחייו, בשהותו באוקספורד, נתגלו בו סימנים ראשונים של מחלה, בצורת מעידות תכופות. הרופאים אבחנו אצלו את מחלת הטרשת הצדדית האמיוטרופית (בר"ת – ALS), או „מחלת לו גיהריג", שהיא ניוון מתקדם של מערכת העצבים המרכזית. מחלה זו מסתיימת על-פי-רוב במוות תוך שלוש עד ארבע שנים, אבל להוקינג האיר המזל: מחלתו מתפתחת בקצב איטי יותר.

עם זאת הריהו נכה גמור. הוא רתוק לכיסא גלגלים ואינו יכול להניע אלא מקצת משריריו. גם קולו היה משובש לחלוטין. רק בני משפחתו – אשתו ג'יין ושלושת ילדיהם, בני 20, 17 ו-8 – ומספר עוזרים קרובים יכלו להבין את דבריו, ואחד מהם נאלץ לעמוד לידו בעת הרצאותיו, לרכון אליו ולשמש לו כמעין מתורגמן הכרח. מצבו העגום בלאו הכי החמיר עוד יותר לפני שלוש שנים, כאשר לקה בהתקף של דלקת ריאות וכמעט שנחנק. היה צורך לבתק את קנה הנשימה שלו ולפתוח פתח בגרונו, כדי שיוכל לנשום דרכו. הניתוח הציל את חייו, אך הדמים את קולו, ומאז הוא „מדבר" בעזרת ידיו ואצבעותיו, שעדיין נותר בהן קורטוב של תנועות רצוניות; תנועות אלה מיתרגמות לקולות באמצעות מחשב המותקן בכסא הגלגלים וסינתסייזר.

מדי בוקר מגיע סטיבן הוקינג למחלקה למתמטיקה שימושית ופיסיקה תיאורטית ומרצה שם על תורת היחסות לפני 15 בוגרי אוניברסיטאות מצטיינים מתשע ארצות, משיב על שאלותיהם ודן איתם בסודותיו וביסודותיו של היקום. את רוב שעותיו באוניברסיטה הוא עושה במשרדו ומכתיב בשיטתו המיוחדת את תורותיו והגיגיו לתוך מחשב, כשלידו מסייע סטודנט בן 27. לעיתים מתבקש הסטודנט על-ידי הקול המלאכותי להרים את הוקינג ששקע בכסאו או להזיז את משקפיו שצנחו על אפו.

על דלת משרדו תלוי שלט האומר, בהומור בריטי אופייני: „שקט, בבקשה, הבוס ישן". לא בדיוק. התיאוריות של סטיבן הוקינג הנכה הן מנכסי צאן הברזל של תפיסת הקוסמוס בימינו. אגב, הקתדרה שלו היא זו שהחזיק בה, לפני 300 שנה, אייזק ניוטון. אין זה מקרה – זה סמל.

ילדי אתיופיה התוודעו מהר מאוד לעששת

מאת הדס מגן

עם העליה לארץ – עדיין שיניים בריאות

האתיופים שהגיעו לארץ נקלטים היטב, לפעמים היטב מדי. הם לומדים עד-מהרה את הרגלי התזונה שלנו, והתוצאה: עליה ניכרת במקרים של עששת השיניים, כפי שמראה מחקר שנערך באוניברסיטת תל-אביב.

במחקר נבדקו ילדים ונערים מעולי אתיופיה בגיל 11 עד 18, שנקלטו בטבעון סמוך לאחר הגיעם לארץ, לפני כשנתיים. הם עברו בדיקה שניה לפני שבועות אחדים. התוצאות היו מדהימות: בבדיקה הראשונה נמצאו 0.4 שיניים נגועות עששת בממוצע לכל נערה ונער. זהו מצב אידיאלי ממש. לשם השוואה: הממוצע אצל צעירים ישראלים בני אותו גיל הוא 8.5 שיניים. אך בבדיקה השניה כבר נתגלו אצל האתיופים שיעורים גבוהים פי כמה וכמה – 3.6, לאחר שנתיים בלבד!

עורכת המחקר היא ד"ר שושנה כהן מן המחלקה לרפואת שיניים לילדים באוניברסיטת תל-אביב. היא מסבירה את העליה הדראסטית בתחלואת השיניים אצל העולים החדשים בשינויים שחלו בהרגלי האכילה שלהם. באתיופיה נהגו הילדים לאכול ארוחות מסודרות, מקסימום שלוש ביום. היתה ארוחה גדולה אחת, שהכילה בדרך-כלל בשר, ושתי ארוחות קטנות. ד"ר כהן מסבירה את היתרון של מיעוט הארוחות: הרוק מספיק אז לנטרל את החומצה שבמזון, הפוגעת בזגוגית השן ויוצרת עששת. לא כן כאשר אוכלים בתדירות גבוהה. סיבה חשובה לא פחות היא הרכב התפריט: הדגניים היו מרכיב עיקרי במזונם של האתיופים בארץ מוצאם, וכן הרבו לאכול פירות וירקות שגידלו בעצמם. לעומת זאת לא באו אל פיהם ממתקים, שהם האויב העיקרי של השיניים.

זאת לגבי תדירות הארוחות והרכבן. אבל החוקרת מציינת סיבה חשובה לא פחות, ובעצם חשובה יותר, לשיניהם הבריאות של יהודי אתיופיה בטרם עלייתם לארץ: הם נהגו לנקות אותן במקלות שהוכנו מענפים של עצי שיטה, ויש חוקרים הסבורים כי ענפים אלה מכילים פלואור – החומר המגן, כידוע, על השיניים מפני עששת. גם הרבה אוכלוסיות אחרות באפריקה משתמשות במקלות כאלה, הדומים לקיסמים שאנו – רק חלק מאיתנו ורק לפעמים! – משתמשים בהם לאחר הארוחה. כאשר לועסים מקל כזה, הוא נהפך לכעין מברשת. יהודי אתיופיה, מספרת ד"ר כהן, נהגו לשאת את המקלות בכל מקום ובכל שעה, והם ניקו בהם את שיניהם ללא הרף כמעט.

ומה קרה לילדי אתיופיה עם עלותם לארץ?

קודם כל, אומרת ד"ר כהן, הם החלו לאכול ולשתות דברי מתיקה, כמו כל ילד ישראלי מצוי, וכן ויתרו על ארוחות מסודרות. הם גם התביישו להשתמש במקל הניקוי, כאשר ראו שמנהג זה אינו מקובל כאן. כך קרה, שבמשך תקופה מסוימת הם לא ניקו את שיניהם, ועד שהחלו להשתמש במברשת שיניים „מודרנית" כבר נגרם לשיניים נזק בלתי-הפיך.

בהיותם באתיופיה לא ביקרו מעולם אצל רופא שיניים, ולו משום המספר המועט של בעלי מקצוע זה בארץ האפריקאית. אין פירוש הדבר שלא היו זקוקים לרופא. אמנם הם לא סבלו, כאמור, מעששת, אבל היו להם בעיות רבות בחניכיים. בעיה זו קיימת באפריקה כולה וסיבתה אינה ברורה. הדבר מתמיה למדי, שהרי גם בעיות חניכיים נגרמות מחוסר נקיון של הפה.

ד"ר כהן אומרת עוד, כי בעולם חלה בשנים האחרונות ירידה ניכרת בתחלואה בעששת, בגלל המודעות הגבוהה לבעיה. במדינות כמו ארה"ב, אוסטרליה, ניו-זילנד וכל מדינות אירופה המערבית (ובראשן שוודיה וארצות סקנדינוויה) השיטה המקובלת למניעת מחלה זו היא הפלרת מי השתיה (הכנסת פלואור). זוהי הדרך הפשוטה והזולה ביותר ויעילותה הוכחה מעל לכל ספק. בבית-ספר בניו-יורק הצליחו, בעזרת שטיפה בפלואור והוספת אוטמי חריצים (המונעים את היווצרות העששת בחריצים ובחרירים של השיניים הטוחנות הקבועות), להפחית את העששת עד לשיעור אפסי ממש.

ד"ר כהן קובלת על רמת המודעות הנמוכה לנושא בישראל. לדבריה, אנו מפגרים אחרי ארצות המערב בכל הנוגע לפעולות למניעת עששת. כיום אמנם מפלירים את מי השתיה באזורים רבים של הארץ (בעיקר בגוש דן), אך עם זאת קיימים עדיין אזורים הלוקים בחסר. חשוב גם, לדעתה, להנהיג את השימוש בכדורים או בטיפות של פלואור באזורים שמי השתיה בהם חסרים יסוד כימי זה. המעט (וההכרחי) שיש לעשותו הוא להשתמש במשחת שיניים המכילה פלואור.

כאשר לאתיופים מציעה ד"ר כהן „להעביר להם את המסר, שהרגליהם הקודמים היו נכונים וטובים וכדאי לשמור עליהם". כך בכר כבר נעשות, בזכות עליית הנוער ובעזרת מדריכים אתיופים, פעולות להסברת תועלתן של דרכים אחרות, „מודרניות", לשמירה על נקיון השיניים. המפעל „מברשת" של קיבוץ רוחמה תרם מברשות שיניים והילדים לומדים את השימוש במברשת ובמשחת שיניים המכילה פלואור. גם פרויקט „פרח" של האוניברסיטה נטל על עצמו לעזור בהדרכת האתיופים בהיגיינה פומית (אוראלית). לא מכבר אירגנה מחלקתה של ד"ר שושנה כהן „יום כיף" לילדים האתיופים, ששולבו בו פעולות הסברה בעניין השמירה על נקיון השיניים, כולל בדיקת השיניים והדרכה אישית.

המחלקה לרפואת שיניים לילדים מטפלת היום בקבוצת אתיופים בקיבוץ שעלבים. שני מחקרים נוספים באים לבדוק, אילו הם החיידקים האחראיים להיווצרות נגעי העששת בפה.

השלב הבא שעומד על הפרק הוא יישור שיניים, שהוא בעיה קשה למדי אצל ילדי אתיופיה. ד"ר כהן סבורה, שפרויקט זה אינו קשה מדי לביצוע: „די בכך שכל אורתודונטיסט (מומחה ליישור שיניים) ייקח על עצמו, התנדבותית, טיפול בצעיר אתיופי אחד או שניים". המתנדבים יבואו על הברכה.

ספר חדש

אסטרופיסיקה עברית

לא תהיה זו גוזמה לטעון, כי האסטרונומיה היא מן המדעים המתחדשים ביותר. גילויים חדשים אינם חסרים גם במדעי הטבע האחרים, אבל דומה שאין עוד מדע כמו האסטרונומיה שבו רב כל-כך הנעלם, המשוער, הסביר, ביחס למה שידוע בוודאות גמורה. יעידו על כך הידיעות המופיעות חדשות לבקרים בעתונות המדעית לא רק על איתורו של עוד כוכב, של עוד גלקסיה, של עוד חור שחור, אלא גם על תיאוריות חדשות המעמידות בספק מפריכות תיאוריות קיימות או מפריכות אותן.

היוצא מכאן שכל ספר חדש היוצא בתחום זה יש לו לפחות הפוטנציאל להיות עדיף על ספר דומה, שיצא לפני שנתיים, חמש שנים, עשר שנים. דברים אלה נכונים שבעתיים לגבי ספרי אסטרונומיה בשפה העברית, ולו משום שהם ממילא מועטים ביותר. לפיכך יש לברך על הספר החדש „היקום, יסודות האסטרופיסיקה", שיצא עתה לאור על-ידי הוצאת „רמות" של אוניברסיטת תל-אביב, פרי עטם של ד"ר מאיר בירב מבית-הספר לחינוך של האוניברסיטה, העוסק בהוראת המדעים ובהכשרת מורים לפיסיקה ולאסטרונומיה; ד"ר נח ברוש, יו"ר האגודה הישראלית לאסטרונומיה ומנהלו המדעי של מצפה הכוכבים במצפה-רמון; ופרופ' חגי נצר, ראש החוג לאסטרונומיה ואסטרופיסיקה באוניברסיטה.

הספר מחזיק 210 עמודים בפורמאט גדול ועל נייר מהודר, מלווים שרטוטים ושפע תצלומים בשחור-לבן ובצבעים. חלקו הראשון דן באסטרונומיה הקלאסית. החלק השני עוסק בחוקי הפיסיקה הבסיסיים הדרושים להבנת האסטרופיסיקה המודרנית. החלק השלישי מציג לפני הקורא את „כלי העבודה" של האסטרונום בן זמננו: טלסקופים על סוגיהם השונים (של אור, של רנטגן, של רדיו וכו'), מכשירי מדידה בלוויינים וכיו"ב. בחלקו הרביעי מתאר הספר את מהלך חייו של כוכב בודד מרגע היווצרותו ועד למותו. ולבסוף – החלק החמישי הדן בתיאוריות השונות על היווצרות היקום, חורים שחורים, קוואזרים וכדומה, כלומר: אותם תחומים שהנם לפי-שעה הנסתרים ביותר באסטרופיסיקה. למרבה הפליאה כלול בחלק זה גם פרק על מערכת השמש המוכרת כל-כך, שהיינו מצפים למצוא אותו באחד מחלקיו הראשונים של הספר, אבל טעות מתודולוגית זו אינה גורעת מחשיבות הספר.

הספר מיועד לא לאסטרונומים מקצועיים, כי אם להדיוטות – אבל לא להדיוטות גמורים. יש בו לא מעט נוסחאות מתמטיות, שאינן חורגות אמנם ממה שלומד תלמיד בית-ספר תיכון, אולם הן מחייבות הבנה מסוימת בענף זה. כיוצא בכך רצויה ידיעה מסוימת בפיסיקה. בכלל, אין זה מסוג הספרים שאתה מעלעל בהם לפני לכתך לישון. הקריאה בו מחייבת מאמץ מסוים, למרות לשונו השוטפת למדי. אבל דברים אלה לא נאמרו לגנאי, אדרבה: יש ציבור קוראים שיעדיף להתאמץ קצת ובלבד שיינתן לו חומר על רמה מדעית נאותה. דומה שהספר החדש עונה על ציפיות אלה.

תחנות כוח ישראליות מפיקות חשמל ממים גיאותרמיים בקליפורניה

חברת החשמל „אדיסון סאות קליפורניה" היא לקוח נכבד של ציוד וידע ישראליים בתחום הפקת האנרגיה בשיטות לא-קונבנציונאליות. זה שנים אחדות היא מפעילה תחנות כוח סולאריות מתוצרת חברת „לוז" הירושלמית, ובשבועות האחרונים נחנכו בה בזו אחר זו שתי תחנות כוח להפקת חשמל ממים גיאותרמיים, מתוצרת חברת „אורמת" ביבנה.

ל„אורמת" יצאו מוניטין בעיקר בזכות „בריכת השמש" שהקימה, שהגדולה בהן נמצאת לחוף הצפוני של ים-המלח, המפיקות חשמל משכבות מים חמות שבתחתית בריכה בעלת ריכוז מלח מדורג. המים בשכבות אלה מתחממים על-ידי השמש עד לטמפרטורה של כ-80 מעלות, שהיא נמוכה בהרבה מן הטמפרטורה המינימלית הדרושה להפעלת תחנת כוח רגילה של אדי מים. הטורבינה שפיתחה „אורמת" יכולה לנצל טמפרטורות נמוכות כאלה, משום שהיא פועלת לא על אדי מים, אלא על נוזל אורגאני מסוים בעל טמפרטורת רתיחה נמוכה. טורבינה זו היא בדיוק מה שדרוש לניצול מים גיאותרמיים. קיטור גיאותרמי, דוגמת זה הפורץ בגייזרים, משמש במספר מקומות בעולם לייצור חשמל באמצעות טורבינות קיטור קונבנציונליות, אך רוב הפוטנציאל הגיאותרמי טמון במים חמים, בטמפרטורה של סביב 100 מעלות או גם פחות, שאינם ניתנים לניצול בדרך זו. מים מסוג זה נובעים בין השאר בדרום קליפורניה, וזהו סוד הקשר שנוצר בין חברת החשמל „אדיסון סאות קליפורניה" ובין „אורמת". החברה הישראלית הקימה כאן שתי תחנות כוח, „אורמסה 1" ו„אורמסה 2", בהספק כולל של 50 מגוואט, שהן המערכת הבינארית הגדולה ביותר בעולם בתחום זה. בינארית (כלומר – כפולה), משום שהמים הגיאותרמיים מחממים ומרתיחים את הנוזל האורגאני והוא המפעיל את הטורבינות לייצור החשמל, בעוד בתחנות הפועלות על קיטור גיאותרמי מוזרם הקיטור ישר אל הטורבינות. התחנה האחת כוללת 26 יחידות כוח מודולאריות מתוצרת „אורמת" ומנצלת עשר בארות של מים גיאותרמיים, והתחנה השניה כוללת 20 יחידות כאלה ומנצלת שש בארות. שתיהן יחד מספקות חשמל, 24 שעות ביממה, לאוכלוסיה של כ-50,000 איש.

„אורמת" כבר הקימה בעבר תחנה מסוג זה, אך קטנה בהרבה, בהספק של 670 קילוואט, בבאוקו שבמערב ארגנטינה. גם היא נחנכה לאחרונה והיא תחנת הכוח הגיאותרמית הראשונה באמריקה הדרומית. למען הדיוק, זהו מתקן הדגמה בעיקרו. לפי התכנית הוא יחובר בעתיד לבאר נוספת של מים חמים ואז ייהפך לתחנה מסחרית בהספק של 2.5 מגוואט.

בינתיים קיבלה החברה ביבנה הזמנות להקמת תחנות כוח גיאותרמיות נוספות – מאיסלנד ומכסיקו.

„אורמת" היא חברה פרטית, שהוקמה ב-1965.

הגדולה בעולם: תחנות הכוח הגיאותרמיות של „אורמת" בקליפורניה, בעלת הספק של 30 מגוואט

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

קולנוע

גנבים נחמדים

"שם המשחק". במאי: דייוויד ממט.

"שם המשחק" נגמר ביזמרנות שאינה מתאימה לגמרי לאופיו הכפי של הסרט. לא נורא. אם מתכחשים לפוזה ההגיגנית בגרוש ולא משקיפים לאורה על הסיפור כולו נותר בכל זאת סרט מבדר, מלא מעשי רמייה קונדסיים מהסוג שעשה את "העוקץ" לאחד הסרטים הפופולריים ביותר של שנות השבעים.

מדובר לא בסתם רמייה, אלא הונאה שיש מאחוריה התחפשות והתחכמות. קורבן תמים נכנס באמר למשרד נסיעות ברחוב הראשי (כפי שקרה לי בניו יורק לפני 15 שנה), קונה כרטיס טיסה במחיר מציאה, וביום הנסיעה מתברר לו שהכרטיס אינו כרטיס, משרד הנסיעות נעלם וחברת התעופה לא היתה קיימת מעולם. יש ענף עבריינות מתוחכמת כזו בארצות הברית המתפרנס מאהבת האמריקאים למציאות פז והוזלות. הצלחת סרטי רמייה אלה לא נובעת רק מקירבת העניין למציאות כמו מאהבת הדבר עצמו – ההימור על אלפים כדי להוסיף קצת או להרוויח במהירות.

בסרט חביב זה יוצאת פסיכיאטרית תוקפנית (לינדזי קרוז) להלץ מטופל מבוהל שלה ממלתעותיהם של כמה קלפנים ומקץ ערב ליד שולחן הפוקר מתהפך עליה עולמה האחר כך נוטה המציאות כולה על צירה, וההבדל בין אשליה ומציאות, צדק ודמיה נמחק כולו. סרט כף מותח, עשוי היטב. הבמאי־תסריטאי הוא דייוויד ממט, מחזאי ידוע שעשה הסבה מקצועית ומציג את כישוריו כמחזאי בכתיבה אינטליגנטית.

יגאל משיח

תקליט ישראלי

בזכות הקול

שושנה דמארי: "אור". "הד ארצי".
עיבודים והפקה מוסיקלית: מתי כספי; מנגנים: נגני התזמורת הפילהרמונית; מפיק: דודו אלהרר

לשפוט את תקליטה החדש של שושנה דמארי, "אור", במושגים אובייקטיביים, זוהי משימה קשה. קולה ליווה רבים מאיתנו משנות הילדות ובמרוצת הזמנים שחלפו. באמנותה יש עוצמה וחיוניות המחזקות את התחושה השורשית לארץ ולתרבות הישראלית. הטעמת המלים הצלולה, העיצוב המוסיקלי של הלחנים, גם של השדופים מביניהם, הם לדוגמא ולמופת. מה שפחות מלהיב, לטעמי, הם כמה מהעיבודים של מתי כספי (המפיק המוסיקלי והמנצח על הנגנים). הרקע התזמורתי, המנופח, והיומרני, יאה לאופרטה או למופע טלוויזיוני ראוותני. התעוררו בי געגועים להקלטה הישנה של ה"בלדה על מעיין לים" מאת מוהר ווילנסקי (עם שושנה דמארי) בעיבוד החינני של המלחין שהשכיל לעטוף את זמרתה בגוונים ובמרקמי צלילים שהם תכלית הפשטות. אין המדובר באופנה שחלפה אלא באיכות בעלת תוקף גם בימינו הרעשים. מבחינה טכנית האיזון המוצלח בין הקול התזמורת וכן ההקלטה המשובחת בתקליט החדש נעשו במקצועיות.

במבחר השירים (בתקליטור, בקלטת ובתקליט) מצוי בליל של סגנונות. מנגינות המייצגות שירים רוסיים, סרטים רומנטיים הוליוודיים משנות החמישים ומחזות מוסיקליים. מוזכרים לטובה באיכותם שירים כמו "העלמה" של אלתרמן ושמר "והרוח נושבת אבק" של תרצה אתר ווילנסקי ו"בית אהד" של אהוד מנור וארגוב. מפתיע המספר החסכוני של השירים בתקליט: 36 דקות קצרות, הוא אורכו של התקליט (בתקליט רגיל נכללים בממוצע כ־50 דקות ועד כשעה של מוסיקה מוקלטת).

אם הזמרת והמפיק שאפו להעדיף איכות על כמות היה עליהם להקפיד יותר בבחירת השירים ולשלב גם שירים מעולים שהושרו בעבר הרחוק יחסית. עם כל ההסתייגויות נעים לציין שהתקליט בכללותו הוא חגיגה אמיתית של הזמר העברי בזכות שושנה דמארי – הזמרת שהיא תופעה יחידה במינה.

ישראל דליות

במסגרת פסטיבל ישראל תגיע ארצה "רביעיית כרמינה" משוויץ. רביעיית כלי הקשת נוסדה בשנת 1984 וזכתה בפרסים רבים בפסטיבלים בינלאומיים חשובים בפאריס, ציריך, מינכן וקנדה. חברי הרביעיה השתלמו בנגינת מוסיקה קאמרית בביה"ס ג'וליארד בניו־יורק, באוניברסיטת אינדיאנה, ובאקדמיה למוסיקה של מנוחין בגשטד בשוויץ. בשנת 1987 זכו בפרס השני בתחרות לרביעיות מיתרים באיטליה. מיד לאחר סיורה בישראל תשתתף הרביעיה בפסטיבל שלזוויג הולשטיין בקונצרטים משותפים עם זמר הבריטון דיטריך פישר־דיסקאו.

"לכודים ברשת" בתיאטרון ב"ש

"לכודים ברשת", ההפקה החמישית של תיאטרון ב"ש לעונה זו, יעלה לראשונה ב־12 במאי. במרכז המחזה שלוש נשים ועולמן המיוחד. האחת, בגילומה של עידית טפרסון, היא בשנות השלושים לחייה, בתהליך פרידה מבעלה, מטופלת בילד ובאם נכה חלקית (אלישבע מיכאלי) שעולמה שלה מתמקד בגעגועים לבנה שנעלם 15 שנים קודם לכן. המסייעת והתומכת בשתיים היא אחות ציבורית (לבנה פינקלשטיין) למרות שגם לה עצמה בעיות משלה. המחזה הועלה בלונדון, תורגם בידי אלה רדן אלמגור. מביים מיכה לבינסון.

תיאטרון

סדרי הפקות: "קטעים / אמנות היום יום", מאת ובביצוע מיקה דני, נועה לב, רותי קנר. תלבושות: דוד עיברי. מוזיאון תל־אביב.

חיסכו לעצמכם את היציאה מן הבית: "אמנות היום יום" אינה מצדיקה זאת. זה לא שהקטעים שמעלות שלוש השחקניות המוכשרות מיקה דני, נועה לב ורותי קנר משוללי חן; יש בהם הומור, קריצה פארודית ומפגן של מיומנויות ביצוע במשחק, במימיקה, בפאנטומימה, בתנועה שהיא כמעט מחול. אלא ש"היום יום" נותר מה שהוא: קצת מגוחך ואפרורי, מתאמץ לשווא להמריא ל"אמנותי".

דני, לב וקנר עיצבו קטעים טריוויאליים על לקוחה היורדת לחיי המלצרית במסעדה, על הבהלה מפני המקק, על הדחת רצפות כמחול ועוד. אלא שכאמור, הטריוויאלי נשאר טריוויאלי. אין בו ראיה חדשה, אין בו שום דבר מפתיע. מה גם שהשחקניות מתעקשות להסביר את הטריוויה במילות קישור מיותרות. "קטעים" עשוי להיות מופע חביב, תוספת בידורית בחגיגת עובדים. להקדיש לו ערב שלם זו טירחה מוגזמת.

מירי פז

סרטים חדשים בסיוע הקרן לעידוד סרטי איכות

הנהלת קרן משרד החינוך והתרבות לעידוד סרטי איכות (ע"ש יגאל אפרתי) החליטה בישיבתה האחרונה לתמוך בשני תסריטים שהוגשו לעיון חברי הקרן. הראשון – "המתצבה", תסריטו של עירא דביר ("העקידה") על פי ספרו של אהוד בן עזר. הבמאי המיועד הוא אילן מושנזון ("רובה חוליות"). העלילה דנה בעימות בין שני גברים לאשה בעיירה בימיה המוקדמים של המדינה.

התסריט השני הוא תסריטה של מיכל בת־אדם "אלף נשותיו של סימון טוב" לפי ספרו של דן בניה סרי ("סיפורי צלי"). מיכל בת אדם היא הבמאית המיועדת. הסיפור הוא אודות היחסים בין אלמן לאשה צעירה ממנו בעשרים שנה. הרקע, שכונת הבוכרים בירושלים בראשית המאה, מזכיר את "אני אוהב אותך רוזה", סרט של משה מזרחי בו כיכבה מיכל בת אדם.

נס (מוסיקלי) באוסלו

המנצח מאריס יאנסונס הפך את הפילהרמונית של אוסלו לאחת מהתזמורות המובילות כיום באירופה

בשנים האחרונות הפכה אוסלו מעיר "פרובינציאלית", בעלת חשיבות מוסיקלית משנית, למוקד מוסיקלי אירופאי. בשבוע האחרון ביקרו בעיר שתי תזמורות סימפוניות מכובדות: הפילהרמונית של לנינגראד, בניצוח מאריס יאנסונס (המנצח הראשי של הפילהרמונית של אוסלו), והתזמורת הסימפונית של רדיו ברלין בניצוח ריקארדו שאיי, מחליפו של ברנרד הייטינק בתזמורת הקונצרטגבאו באמסטרדם, החל מהעונה הקרובה.

יאנסונס משמש כמנצח אורח ראשי של התזמורת. המנהל המוסיקלי החדש שלה הוא יורי טמירקאנוב, מחליפו של מראווינסקי האגדתי, בתפקיד זה.

המנצח היהודי הסובייטי יליד ריגה, מאריס יאנסונס (44) מרבה לנצח כאורח בבריטניה ובארה"ב. אמו היא זמרת אופרה נודעת שהסתתרה, בתקופת המלחמה הכיבוש הנאצי, במחבוא אצל ידידים. אביו היה המנצח הגדול ארביד יאנסונס. בתקופת כהונתו כמנהל המוסיקלי של תזמורת אוסלו חולל כבר מאריס יאנסונס "נס מוסיקלי". הוא הצליח בהתמדה ובכישרון בלתי רגיל לקדם ולנסוק את התזמורת לרמה בינלאומית.

לאחרונה זכתה התזמורת ליוקרה רבה ולהישגים מרשימים. הקלטותיה בניצוח יאנסונס (של הסימפוניות של צ'ייקובסקי ויצירות תזמורתיות מאת גריג) קיבלו ביקורות נלהבות גם מחוץ לסקנדינביה. כמה מבקרים תיארו את התזמורת כאחת הטובות במערב־אירופה. בעקבות ההצלחה חסרת התקדים, חתמה חברת התקליטים הגדולה והבינלאומית אי.אם.איי חוזה הקלטות בלעדי עם התזמורת והמנצח. לאחרונה יצאו בביצועה תקליטים מעולים של יצירות ופתיחות מאת צ'ייקובסקי, הסימפוניה החמישית של שוסטאקוביץ' ושתי הסימפוניות של המלחין הנורווגי יוהן סבנדסן שחי בסוף המאה שעברה. התזמורת סיירה באיטליה ובארה"ב ועוררה התלהבות בקרב הקהל והמבקרים.

המנצח האורח הקבוע של התזמורת הוא הפיני הצעיר, בן השלושים, אסה פקה סאלונן, הנחשב כיום לאחד המנצחים המזהירים והמבוקשים ביותר בקונצרטים ובהקלטות. הוא משמש גם כמנהל מוסיקלי של תזמורת הרדיו השוודי ואורח קבוע בתזמורת "פילהרמוניה" בלונדון והפילהרמונית של לוס־אנג'לס. שמעתי באוסלו בניצוחו את הסימפוניה השביעית של מאהלר. ביצוע מרתק מהצליל הראשון ועד לאקורד המסיים. סאלונן ניצח על הסימפוניה בבטחון ובשליטה גרידים. היצירה הנרעשת והמסובכת נשמעה במלוא תפארתה. ממש לקנא בכלי הנשיפה, ממתכת ומעץ, של התזמורת הנורווגית. סאלונן היה צריך לנצח בעונה הנוכחית על הפילהרמונית הישראלית, אולם ביטל את ביקורו בגלל מחלה. אני מציע לפילהרמונית לא להרפות ממנו ולהפציר בו שימלא את הבטחתו ויבוא בהקדם להופיע בארץ.

במהלך שהותה של הפילהרמונית מלנינגראד, בבירת נורווגיה, הקליטה התזמורת בניצוח יאנסונס, באולם הקונצרטים העירוני, את הסימפוניה השביעית "לנינגראד" מאת שוסטאקוביץ', בשביל אי.אם.איי. קבלתי רשות מיוחדת לעקוב אחר ההקלטה, באמצעות מערכת טלוויזיה פנימית, כאשר התזמורת חזרה על קטעים בודדים שכנראה "לא עלו יפה" בביצוע הראשון של הסימפוניה בשלמותה ביום הקודם. תזמורת נהדרת שהזדהותה עם המוסיקה של שוסטאקוביץ' היא מופתית.

ישראל דליות, אוסלו

מהטה עם הפילהרמונית של ניו־יורק בפסטיבלים באירופה

עונת הפסטיבלים הבינלאומיים למוסיקה ולדרמה החלה בימים אלה במקומות רבים באירופה: אופרות, קונצרטים והצגות מוצעים בשפע רב־גוני. בין האורקסטראות הבולטות השנה, הופעותיה של התזמורת הפילהרמונית של ניו יורק בניצוח זובין מהטה שתנגן בקונצרטים בפסטיבלים של לוצרן, זלצבורג, ברלין, הלסינקי ובמסגרת ה"פרומנאדי" בלונדון.

ישראל דליות

מופע אמנים בפתיחת ה"לונה גל"

יהודית רביץ, סי היימן, שם טוב לוי ואלון אוליארצ'יק הם האמנים אשר ישתתפו בחגיגת "לונה גל עד הבוקר" – אירוע פתיחה שיתקיים בחג שבועות בלונה גל שבמזרח הכנרת. מופע האמנים הללו, כך מוסרים, יתמשך על פני שלוש שעות תמימות, ולאחריו תיערך מסיבת ריקודים. קודם לכן יוכלו הצופים להשתמש במתקני הלונה גל, חינם אין כסף. מי שירצה גם מעט לנמנם יוכל לעשות זאת במדשאות חוף גולן.

רבעון בהוצאת... "הבימה"

תיאטרון "הבימה" החל להפיץ באגודות ידידי התיאטרון השונות בעולם, רבעון הכולל ידיעות על מה שנעשה ומה שייעשה בתיאטרון. באגרת הראשונה מצאנו, בין השאר, כי בשנה הבאה עומדים להעלות בתיאטרון הלאומי מחזה נוסף משל יוסף בר־יוסף ("אנשים קשים", "הפרדס") שיקרא "זהב". עוד מסופר שם כי התיאטרון מקיים דיאלוג המוגדר כ"פורה ומעשי" עם יהושע סובול ועם הלל מיטלפונקט לגבי הפקת מחזות שלהם בתיאטרון הלאומי. מן הצד הכספי נאמר ברבעון, כי בשלוש השנים האחרונות גדלו הכנסות "הבימה" ביותר מ־300 אחוזים וכי הסובסידיה הממשלתית עומדת היום על כ־20 אחוזים בלבד מתקציבו.

ערב על אמונות תפלות ב"בית אריאלה" בת"א

"13 חתולים שחורים" – שתי אמונות תפלות רווחות בכותרת לאירוע שעיקרו, כמובן, אמונות תפלות, מהיבטים שונים. פרופ' דב נוי יסביר מה בין אמונה תפלה לאמונה עממית ויביא דוגמאות מאמונות תפלות בעדות ישראל השונות (למה לא משאילים שום או למה לאשה הרה אסור להסתכל על בעל־מום, לדוגמה). פרופ' אבנר זיו ידבר על ההיבט הפסיכולוגי ושניהם ישוחחו גם על מקורן של אמונות אלו, המעוגנות במציאות. האם אמונות תפלות זהות בכל התרבות או שונות? על אמונות תפלות בחברות רחוקות ואקזוטיות ישוחחו דני רבינוביץ (איסלנד), איילת זוהר (יפן), חנה סץ (הודו) ואליזבת מרסינז, רעיית השגריר המקסיקני בישראל. מישה אשרוב, הטוען שאינו מאמין בהן, יספר על אמונות תפלות בתיאטרון (אסור לשרוק, למשל), דדי בורוביץ ידבר על הטייסים (על יום שישי ה־13 בחודש שבו המכירות יורדות פלאים, על החוזים שבהם לא מוזכרת המילה התרסקות מטוס, מחשש עין רעה ועוד) ושייע פיינגבוים על אמונות תפלות בכדורגל. ינחה את הערב, שייערך ב־18 במאי, בבית אריאלה בתל־אביב, מני פאר ויוקרנו גם קטעים מתוך סרטים הקשורים בנושא. "מוכת ירח" ו"מגרש השדים" וגם "תינוקה של רוזמרי" ועוד.

ורדה צימרמן

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, פשיטא 2 (כ).
08.40 מסך לספרות (יסודי) מספריים, גזיל ומכנסיים (כ).
09.00 אנגלית (ז').
09.20 השעה שלנו, משירי ע. הלל (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית (ה').
10.30 פרפר נחמד: נטייל בארץ ישראל.
11.00 חשבון (ה') מוטי כופל שברים.
11.15 צרפתית (על יסודי).
11.30 גיאוגרפיה כללית (ה'–ו') מצרים, מנהיגות ואחות.
12.00 ספרות (ז'–ט') מעשה בנעליים, ב' (כ).
12.25 אנגלית (ט').
13.00 אנגלית (ו').
13.30 הסטוריה כללית: הצאר האדום.
14.00 עד־כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: בריאות, הבחירה בידיך, אמור לי כשכואב. פסיכולוגיה חברתית: חשיבה קבוצתית.
15.00 רחוב סומסום "התנין הנובח". מוישה מנסה לגדל קרוקודיל ליד המכונית שלו, אך יש לו בעניין זה ויכוח קטן עם קיפי. חילוקי דעות מתגלים גם בין קיפי לטנק.
15.35 יוצא מן הכלל: סידרה חדשה בידיעת הלשון, לקראת בחינת הבגרות. (משדר ג) עיצורים ותנועות.
15.45 שעת כושר.
15.55 מאתיים שנות למרכז ההסברה: דפי מידע, טלטקסט.
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 14) "דורותי מאארה מאחורי". סוף סוף מגיע הרגע הגדול: הדחליל הופך לבעל־מוח, איש הפח לבעל לב והאריה לבעל אומץ לב. כעת מוטל על הקוסם למלא את בקשתה של דורותי לשוב הביתה, לקנזס (כ).
16.20 כך היו חיינו (פרק 12) "על הקהילות". הקהילה בברדלי מקימה בית מחסה לעניי העיר וזקניה. רגי פארנורות, העיתונאי, אינו מרוצה מהתנאים השוררים במקום ומפרסם על כך כתבה בעיתון.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 היה או לא היה – סיפורי אגדה, מעשים שהיו והרפתקאות של אנשים מיוחדים במקומות שונים בארץ.
17.40 בחזרה לאי המטמון (פרק אחרון) "אי המטמון" ג'ים וידידיו מגיעים לאי המטמון ומגלים שם את המשלחת של הלרו. כולם יחד, למרות החשד ההדדי, יוצאים לחפש את המטמון (עברי־ערבי).
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 רוצה פתרון – הנושא לדיון: פעילות מחוץ למסגרת הלימודים הרגילה. אב מתלונן שאשתו אינה מרשה לילדיהם להשתתף בפעילות מחוץ למסגרת הלימודים הרגילה בבית הספר, בטענה שאין תועלת בפעילויות האלה (תרגום עברי).
18.45 חידושים והמצאות – חידושי המדע ושכלולים בטכנולוגיה, ברפואה, בחקלאות ועוד. 1. היתוש: מחקר על אורח חייו ומנהגי האכילה של היתוש; 2. לוח מודעות ממוחשב: מתאים המוצב בכלבו גדול, הקשור למחשבים אחרים, מאפשר חילופי מידע קווילותים בנושאי מכירה וקנייה; 3. מכשיר לנכים: התאמה וייצור של איברים, עזרים ומכשירים לסיוע לנכים ולמוגבלים בתנועתם (תרגום עברי).
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 משהו מהסרטים.
20.30 בין הכיסאות – ענייני משפחה וחברה, בשידור חי.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת (פרק שמונים וארבעה): בלייק חש להונג קונג להסדיר עם ראשיד אחמד את עסקת האיכויות לקידוח בדרום ים סין, אולם ראשיד עזב בינתיים. מארק, שהיה עד לשיחה המרשיעה של בלייק עם אלקסיס, סוחט ממנה מאה אלף דולר. מק־קוויין תובע ממארק את חלקו. בבונגלו הישן של אביה מחליטה קירבי להסל את אלקסיס (עברי־ערבי).
22.35 מצב הרוח – ענייני תרבות ואמנות בשילוב מופעים, ראיונות ושיחות בתחומים שונים.
23.25 חופשי על הבר (סידרה קומית אמריקאית חדשה, בת 13 פרקים). הסיפורים מתרחשים בבר בבוסטון, ששמו "צ'ירס". סם מנהל הבר, הוא שחקן בייסבול מקצועי לשעבר; לצידו עובדים קרלה וארני "המאמן". ספורט, עסקי שעשועים ועניינים פרטיים נדונים שם בחופשיות בשיחות המתנהלות בין מגורי הסידרה – העובדים בבר לבין האורחים הקבועים בו. משתתפים: טד דנסון, סם מאלון; ריאה פרלמן, קרלה; ניקולס קולסאנטו, ארני "המאמן"; שלי לונג, דיאנה. (פרק ראשון) "אולי פעם נתחתן". דיאנה צ'יימברס מוצאת עצמה במרכז תשומת הלב בבר החמים "צ'ירס", כשהיא מתכוננת לארוסה, שיחזור עם טבעת הנישואין של אשתו לשעבר. כששעת הסגירה מתקרבת, והוא אינו מגיע, סם, בעל המקום, מציע לה הצעה שלא תוכל לסרב לה. (עברי־ערבי).
23.50 מסוקר של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 "קימבה – האריה הלבן".
19.00 "סופרכבות" – "שוד רשמי" (פרק שביעי). חבורה של מיליונרים נוסעת בסופרכבת. האם יצליח הצב הנוסע עמם לשים את ידו על כספם מבלי להיתפס? בין המשתתפים: זזא גאבור ופיטר לאופורד.
19.50 "פינת המתכונים השבועית של ערוץ 2" – "מתכוני עופות במיקרוגל". עוף בירקות בנוסח סיני. שוקיים של הודו, הם רק חלק מן המתכונים שיוצגו הפעם, ואשר תוך כדי הכנתם ניתן ללמוד כיצד להתגבר על בעייתיות הכנת עופות במיקרוגל.
20.00 אדריכלות – בניית חלום "בעקבות עבר אפשרי" (פרק רביעי). בניית בתים פרטיים באמריקה והשתקפות התרבות האמריקאית והמסורת האירופאית בהם. הצופה מוזמן לביתם של תומאס ג'פרסון וג'ורג' וושינגטון.
21.00 "נקודת זינוק" – מגזין ספורט. בתכנית: תחרויות שונות בגלישה, הליכה על חבל מתוח, קאייקים וטיפוס הרים.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משפחות (ערבית); 15.00 מלך השחקים (תכנית לילדים); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 סרט (ערבית); 18.00 משפחת וולטון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואלית); 20.00 מופעים קלסיים – אופרה; 21.00 סרט "מרדף לילי" עם דויד ג'נסון; 22.30 מעשיות משפחות (ערבית); 23.00 כדור־סל אנ.בי.אי.

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 17.05 מדע ידעת (אנגלית ער' 1); 18.05 רחוב קסט־תכנית בצרפתית; 18.20 כדורגל בינלאומי (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 קרקס (צרפתית); 19.30 חדשות בעברית; 20.30 בעלי ואני (קומדיה אנגלית); 21.10 העולם בלהבות סידרה דוקומנטרית (על מלחמת העולם השניה ועל מנהיגיה); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 אהרזה (סידרה אמריקאית על בלש ממוצא יפני); 23.10 עשיר ועני (סידרה אמריקאית).

לקראת שידור

"חופשי על הבר": סידרה קומית אמריקאית חדשה, כל יום א', 23:25

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – הומל: אדגיו, וריאציות ורונדו על השיר "מינקה היפה", לצ'לו ופסנתר; גריג: מחולות נורבגיים אופ. 35; סטיל שמינאד: שלישייה מס. 1 בסול מינור, אופ. 11; ויניאבסקי: קונצ'רטו מס. 2 לכנור ותזמ' ברה מינור; מס: סימפוניה מס. 1 ברה מז'ור.
09.00 קונצרט בוקר – אלגר: קונצ'רטו במי מינור לצ'לו ותז'; יער: "קנטטה קוראלית" לשני קולות, מקהלה, כנור, אבוב ועוגב; בורודין: רביעיית כלי קשת מס. 2; דבוז'ק: "אגדות"; דוצ'י: אנטה במי במול מז'ור לקרן ופסנתר; מוצרט: קאסאסיון במי במול מז'ור (ק. 99).
11.57 פינת השיר – משירי גבריאל פריול.
12.00 אמנים באולפן – ראובנה חוד חללית / רוז שמר צמבלו – יצירות מאת הוסטר, הירדסה, ואן איק, ויואלדי; באך: סויטה מס. 1 בסול מז'ור לצ'לו סולו (אינה יוסט).
13.00 בהאזנה נינוחה – היידן: וריאציות לפסנתר בפה מינור; באך: מנחה מוסיקלית; ברוקנר: מוטט "כולך נאה"; שוברט: סימפוניה מס. 5; שומאן: סיפורי אגדה, קודאי: "הארי יאנוש".
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – זוסקן דה־פרה: "מיסה פנגה לינגואה"; הנדל: "סלבה רגינה"; מנדלסון; תהלים ב': "למה רגשו גויים"; הינדמית: רקוויאם לאלה אשר נאהב.
18.00 החידון המוסיקלי (ש.ח.).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – "וקליאה" – קולות מבין החומות – עכו 88.
22.30 מן המקורות – מוסיקה דתית עממית מצפון ארגנטינה.
23.00 מהורי יצירות.

רשת א'

10.05 שיריקוד מחולות ושירים משלנו.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה – "שקספיר כבן תקופתו" והפעם: "נשים בתקופת שקספיר ובמחזותיו".
16.05 רדיו־עשרה: מגזין נוער כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.10 צבעי הקשת – שירים והפעם: "ממזרח ממערב וגם משלנו".
22.05 תפוח ועץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם והפעם: מטפלת, מעון, גן – שלבי פרידה מן הילד כשהורים לעבודה.

רשת ב'

17.05 רגעי קסם.
18.06 בעין בוחנת – שאלות וסוגיות במחלוקת.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אזמר בשבחין – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
22.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.
00.15 להאזה בחלום – שירים לסיום של יום.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק שירים שלא נס ליחם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

13.55 40 לאחור סיפור היום בתש"ח.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.
19.05 רדיו ספורט.
20.05 כוכב הערב "הגבעטרון".
21.00 אוניברסיטה משודרת – מדע הגופים בעידן האיידס מחלות האבעבועות השחורות.
23.55 שיחת חצות – עם יהיעם פנן, עורך ומתרגם ספרים.

צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן.
20.05 צר – 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז האה.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה.
בחלקה 166 בגוש 3637
החלקה נמצאת באזור מגורים א' 2 בו מותר לבנות בהתאם לתכנית המיתאר נס/1 1/1/ 40% משטח החלקה בשתי קומות.
המי רבי מבקש להתיר תוספת של 34.02 מ"ר המהווה הקלה של 6% משטח החלקה.
כל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך מועד של 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
לאחר מועד זה תובא כל ההתנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בהן.
סימן קרופסקי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה

סרטים

תל־אביב
אלנבי: המשימה ויאטנאם 9.45, 7.30, 5
אורלי: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
בית ליסין: בית הזונות 23.15
בן־יהודה: היזור גורלי 9.30, 7.15, 4.30
גורדון: המאבק לכנרת 9.30, 7.15, 4.30
גת: שאלה של שפיות 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: סמי ורוזי שוכבים את זה 9.50, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: לאן דה פלורס 7.30, מנון 9.50, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 3: תקווה ותהילה 9.50, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דקל: השד 9.30, 7.00
הדייזנגוף: מבצע בעורף האויב 3 9.45, 7.45, 24.00 סקס
הוד: רב מכר 9.30, 7.30, 5.00
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) יופיו של ההמא 9.45, 7.30, 5
חן 1: הול סטריס 9.50, 7.25, 4.50
חן 2: זר שומר עלי 9.55, 7.30, 5.00
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 3.30, 12.30
חן 4: אימפריית השמש 9.30, 6.30
חן 5: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: חופשה בכפר 9.45, 7.15
לב 2: המבצר הנסתר 9.45, 7.15, 4.45, 2.00
לב 3: מלאכים בשמי ברלין 9.45, 7.15, 4.45, 2.00
לב 4: עסקי משפחה 9.45, 7.15, 4.45, 2.00
לימור: עשבי פרא 9.30, 7.00
מוזיאון ת"א: מנוד לדגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: פסטיבל סרטי סטודנטים 9.30 מפיטסט
מקיצית: תל־אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
סינון (לשעבר אלנבי): התפוח המבכי 9.30, 7.00, 4.30
מיילת 1 – שם המשחק 9.50, 7.15, 5.00
מיילת 2 – מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
מיילת 3 – ספטמבר 9.30, 7.30, 5.00
סטודיו: סגור
פריאמן: עיניים שחורות 9.30, 7.00
פאר: מועדון לגברים בלבד 9.30, 7.30, 5.00
פריז: לידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 רטרוספקטיבה
צפון: להתראות ילדים 9.45, 7.30
שחף: חנה סנש 9.15, 6.15
תמוז – רמת־אביב: העולם לפי גארפ 7.00, 9.30
תכלת: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
תל־אביב: מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.15, 5.00
התוויה הישראלית ביפו: ריקוד מושחת 10.00

ירושלים
אדיסון: חנה סנש 9.00, 6.00
אורנע: עיניים שחורות 9.15, 7.00, 4.30
אוריון 1: הקיסר האחרון 8.45, 5.45
הלוחם 3.45
אור 2: רב מכר 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: הטיטילאני 9.15, 6.45, 4.30
23.15 מופע הקולנוע של רוקי
אור 4: מעקב צמוד 9.00, 7.00, 4.30
23.15 הנוסע השמיני
אור 5: עשבי פרא 9.15, 6.45 ריקוד מושחת 4.30
בית אגרון: 6.00 הספר שלא נגמר
7.45 הבלתי משוחדים
22.00 בריאן כוכב עליון
אור גיל: הול סטריס 9.15, 6.50, 4.30
כפיר: מוכת ירח 9.30, 7.15, 4.30
מיטשל: העולם על פי גארפ 9.30, 7.00
סמדר: חופשה בכפר 9.30, 7.30
עדן: מבצע בעורף האויב 3 9.15, 7.15, 4.30
רון: אוזני המנהל 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: להתראות ילדים 9.30, 7, 4.30

חיפה
אורה: עשבי פרא 9.00, 6.30
אורלי: ללא מוצא 9.15, 7.00
אמפי־תיאטרון: סגור
ארמון: סגור
שביט: יופיו של ההמא 9.15, 7.00
חן: המשימה ויאטנאם 9.15, 4.30
עצמון 1: בראודק 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: היזור גורלי 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 3: חנה סנש 9.00, 6.00
פאר: הול סטריס 9.15, 6.50, 4.30
קרידאור: לאבד הבתולים בסינמאבה 9.15, 7.00, 4.30
רון: מוכת ירח 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 1: זר שומר עלי 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 2: עשבי בר 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: הקיסר האחרון 8.15, 5.00
רב אור 2: שאלה של שפיות 9.15, 6.50
4.30
רב אור 3: מעקב צמוד 9.15, 6.50, 4.30

קריות חיפה
כפיר: השד 9.30, 7.15
מכוון: אי אפשר לקנות אהבה 9.15, 7
אורות: מוכת ירח 9.30, 7.15
בית העם: היזור גורלי 9.30, 7.15
היובל: ריקוד מושחת 7.15 להתראות ילדים 9.30
ציון: מבצע בעורף האויב 3 9.15, 7.15

אשדוד
צפורה: בראודק 9.30, 7.15
אשדוד: אימפריית השמש 9.30, 6.30

אשקלון
אסתר: היזור גורלי 10, 8
מאור: בראודק 9.30, 7.30
רחל: השד 10.15, 8.00

באר־שבע
חן: מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.15, 5.00

הרצליה ■ רמת השרון
היכל: סגור
מלון דניאל אודיטוריום: סמי ורוזי עושים את זה 9.30, 7.15
כוכב: יום במלכודת 9.35 מעקב תשפי 7.00

עפולה
מוסיאורין: היזור גורלי 9.00

חולון ■ בת־ים
אורנים: ת"א לוס אנג'לס 9.30, 7.15
ארמון: זאב בולת 9.30, 7.30
מגדל: אי אפשר לקנות אהבה 9.30, 7.30
עצמאות: מבצע בעורף האויב 3 9.30

5.00, 7.30
סביון: מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.30, 5.00
רינה: מוכת ירח 9.30, 7.15

חדרה
חדרה: עבודה בעיניים 7.15 היזור גורלי 9.15

כפר־סבא ■ רעננה
עמל: לאן דה פלורס 9.30, 7.30
חן: בראודק 9.30, 7.30
אורות: סגור

לוד ■ רמלה
אורלי: סגור
בית זית: הבררן 9.30, 7.15
אורה: היזור גורלי 9.30, 7.30

נהריה ■ עכו
הוד: הלם קרב 9.00, 7.00
רוז: סגור
אודיטוריום: סגור

נתניה
אסתר: בראודק 9.15, 7.00
שרון: לאן דה פלורס 9.30, 7 ריקוד מושחת 5.00
מבורה: עיניים שחורות 9.30
רוה: התפוח המבכי 9.30, 7.15, 5.00, 7.15

קרית אונו
מרגניט: סגור

פתח־תקוה
שלום: יופיו של ההמא 9.30, 7
היכל 1: מבצע בעורף האויב 3 9.30, 7.15, 5.00
היכל 2: חנה סנש 9.15, 6.15
היכל 3: הקיסר האחרון 9.15, 6.15

קרית שמונה
שמיר: עבודה בעיניים 9.30, 7.30

ראשל"צ ■ רחובות
ג.ג. רון 1: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
ג.ג. רון 2: חנה סנש 9.30, 6.45
נפטן: יופיו של ההמא 9.30, 7.30
ראשון: סגור
בית העם: שתוקות בגורל 9.30, 7.45
חדר: הול סטריס 9.30, 7.30
חן: יופיו של ההמא 9.30, 7.30

רמת־גן וגבעתיים
ארמון: שאלה של שפיות 9.45, 7.25, 5.00
ארמון: סגור
לילי: שם המשחק 9.30, 7.30
הדר: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 1: הול סטריס 9.55, 7.30, 5.00
רב גן 2: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 3: לאן דה פלורס 9.45, 7.20, 5.00
רב גן 4: הקיסר האחרון 9.15, 6.15
שבעה: היזור גורלי 9.30, 7.00